

**Luk
ndê ɳawaê ɳayham
Yom whê ɳawaê ɳayham dindec
sa-ɳga**

Luk in Yisu ndê ɳgacsênom dom, ma in ɳgac Israel-ɳga dom. In ɳgac Grik-ɳga, ma in dokta, ma bocdinan tanyalê bu in ɳgac tigauc. Luk dau gêlic gêj hoj nañ Yisu kôm, nañ dom, magoc in kip yom hoj sa yêc lau nañ sêmbo sêwhiñ Yisu têj ndoc in gic hu ndê gweleñ e in mbu pi undambê gi (1:1-4). Luk ndê ɳawaê ɳayham hêganôj Yisu ti in ndê gweleñ, ma in to bapia dan tiyham (Aposel) pi gweleñ nañ lau aposel sêkôm ɳa ɻalau Dabuñ ndê ɳaclai.

Yêc in ndê yom ɳamata-ɳga, Luk sôm bu in to yom têj ɳgac atu dan ɳaê Tiopilas. ɳaê dau danem kwi bu ‘ɳgac nañ atac whiñ Anötö.’ Magoc in to tu ɳgac tigeñ dinañ-ɳga dom, in to ndê ɳawaê ɳayham hêganôj lau nañ lau Israel dom gitôm in dau, ma lau Israel-ɳga sêwhiñ. In tac whiñ bu ɳac sênyalê bu Yisu, in lau Israel-ɳga si Mesaya, ma in meñ gic waê lau Israel-ɳga tawasê dom, magoc meñ bu ti lau hoj si Pômdau, ma bu mbac ndu tu lau hoj-ɳga. Ma bocdinan Luk tac whiñ bu Yisu ndê ɳawaê sa têj gameñ nom-ɳga hoj, bu lau sêngô ma sêkêñ whiñ Yisu, dec oc sêtap Anötö ndê mwasin nem ɳac si-ɳga sa.

Yom ɳamata-ɳga

¹ O ḥgac atu Tiopilas. Lau daēsam sēḥsahē bu sēto yom pi gēj hoṇ naṇ ḥandō sa yēc yac mba gameṇ.
² ḥac sēto sēḥkuc yom naṇ lau naṇ sēmbo sēwhiṇ Yisu tēj ndoc iṇ gic hu ndē gweleṇ, naṇ sic dulu tēj yac. Lau dau sēlic gēj hoṇ naṇ Yisu kōm pi tandō, dec sēhoc ḥjawaē ḥayham asē pi gēj dau. ³ Ma aō bocdinaj, gakip yom hoṇ sa pi gēj ḥamata-ṅga ma meṇ tēj kwahic dec, ma galic ḥayham bu wato sip bapia dindec ma waŋkiṇ tēj am. Aō gato yom kakuc ḥadēnaṇ tōm gēj hoṇ naṇ hōc asē. Tu dinan-ṅga O ḥgac atu Tiopilas, ⁴ am oc ēmyalē bu yom hoṇ pi Yisu naṇ am ḥō su, naṇ yom ḥandō.

Jon, ḥgac Kēku Lau-ṅga ndē puc dinda kōc iṇ-ṅga

⁵ Tēj tēm Kiṇ †Herod gēm gōlin̄ gameṇ Judia-ṅga, naṇ †dabuṇsiga dan̄ mbo, iṇ ndē ḥaē Sekaria. In̄ kōm ndē gweleṇ whiṇ dabuṇsiga naṇ sēmbo dabuṇsiga ḥamata-ṅga Abaisa* ndē ton̄. Sekaria ndē awhē ndē ḥaē Elisabet, ma in̄ Aron† ndē wakuc dan̄, gitōm Sekaria dau. ⁶ Anötö gēlic in̄lu sēsa lēj gitēj yēc iṇ aŋgō-ṅga, sēḥsēlēj sēḥkuc Anötö ndē yomsu ti ḥagōlin̄ ḥalēj ḥayham. ⁷ In̄lu sēti

* ^{1:5:} Abaisa - dabuṇsiga ḥamata-ṅga dan̄ naṇ mbo tēj Kiṇ Dawid ndē tēm. Tēj tēm dinaj lau Israel si dabuṇsiga sēwhē dau kōc ti ton̄ 24 kēkuc dabuṇsiga ḥamata-ṅga si ḥaē (1 Kr 24:7-19; ma Nia 12:11-17). Ma tiŋambu sēkōm gweleṇ tōm ḥatoṇ 24 dinaj sēyō dau sēyō dau. Tēj Yisu ndē tēm, lau dabuṇsiga daēsam sēndōc gameṇ ḥamakē-ṅga, ma sēpi Jerusalem tu sēkōm gweleṇ yēc †lōm dabuṇ tōm ḥac si ton̄ si ndoc, ma tiŋambu sēmbu sētēj si gameṇ si (Luk 1:8, 23). Alic yom whē ḥaē ‘dabuṇsiga’ sa-ṅga yēc buku dindec ḥambu-ṅga. † ^{1:5:} Aron - lau Israel si dabuṇsiga ḥamata-ṅga naṇ gēm akiṇ Anötö tēj Moses ndē tēm. Alic Eks 7:1-6; ma 28:1.

awhê andô ma ɳgac andô su, magoc balêkoc mba, bu Elisabet inj awhê gapoc.

⁸ Têŋ têm daŋ Sekaria ndê toŋ si ndoc sênem akiŋ Anötö-ŋga hôc asê, ma inj gêm ndê gwelenj dabuŋsiga-ŋga mbo Anötö ndê lôm dabuŋ yêc Jerusalem. ⁹ Ma gitôm dabuŋsiga si mêtê, sêpuc gapoc gi sip Sekaria, bu sôc lôm dabuŋ ɳhalôm ndi, ma kêŋ da ɳamalu ɳayham. ¹⁰ Ma têŋ ndoc inj sôc gi bu kêŋ da ɳamalu ɳayham, naŋ lau Israel-ŋga hoŋ naŋ sêkac sa tu s êtoc Anötö sa-ŋga, naŋ sêteŋ mbec sêlhac awê. ¹¹ Têŋ ndoc dinaŋ Pômdau ndê aŋela danj hoc dau asê têŋ Sekaria, ma kalhac alta da ɳamalu-ŋga ɳa-ndö-ŋga. ¹² Têŋ ndoc Sekaria tandô pi aŋela dau, inj sö ti töc dau ɳandô. ¹³ Magoc aŋela sôm têŋ inj, “Töc daôm dom Sekaria, bu Pômdau ɳgô mbec naŋ am teŋ. Am nem awhê Elisabet oc kôc atômŋgac daŋ, ma am oc sam inj ndê ɳaê bu Jon. ¹⁴ Inj oc kôm am atac ɳayham atu, ma lau daêsam oc sêtisambuc tu dinda kôc inj-ŋga, ¹⁵ bu inj oc ti ɳgac tiwaê yêc Pômdau aŋgô-ŋga. Inj oc nôm wain me bu ɳanya dom, magoc têŋ têm inj yêc dinda atac ɳhalôm eŋ, naŋ Nalau Dabuŋ oc nem inj ahuc, ma mbo whinj inj ɳapaŋ. ¹⁶ Ma têŋ ndoc inj tiatu, naŋ inj oc nem lau Israel-ŋga daêsam kwi, sêmbu sêšôc Pômdau ɳac si Anötö ɳapu. ¹⁷ Inj oc ti propet ɳanya ma ti ɳaclai gitôm propet ɳamata-ŋga Elaija. Ma inj oc muŋ Pômdau, bu nem lau daêsam si ɳhalôm kwi. Dambai oc atac whinj atui, ma lau daŋgapêc oc sêti lau ti gauc naŋ sêsa si lêŋ gitêŋ. ɳalêŋ dinaŋ inj oc êmasaŋ lau si ɳhalôm bu sêkôc Pômdau sa.”

¹⁸ Sekaria ɳgô aŋela ndê yom dinaŋ su, goc sôm têŋ inj, “Alu ati awhê andô ma ɳgac andô su. Boc-

dinaŋ ɳalēŋ bocke dec aö waŋyalê bu am nem yom oc ɳandô sa?” ¹⁹ Goc anjela ô yom ma sôm, “Aö Gabriel naŋ galhac Pômdau aŋgô-ŋga, ma inj kêkiŋ aö bu wahoc ɳawaê ɳayham dindec asê têŋ am. ²⁰ Gêŋ naŋ aö gasôm yom pi, naŋ oc ɳandô sa tôm ɳandoc. Tigeŋ am kêŋ whinj aö dom, ma bocdinaŋ am oc awham mba sa, ma sôm yom dom e gêŋ hoŋ dindec hôc asê su.”

²¹ Têŋ dinaŋ lau naŋ sêmbo awê, naŋ sêhôŋ Sekaria ma gauc gêm bu bocke ma inj mbo ti-wandêc yêc lôm dabuŋ ɳalôm. ²² Ma têŋ ndoc Sekaria mbu sa awê gi, naŋ gitôm dom bu sôm yom, ma gic amba ɳambwa têŋ ɳac, dec ɳac si gauc sa bu inj gêlic gêŋ ɳagatu daŋ yêc lôm dabuŋ ɳalôm.

²³ Tiŋambu inj ndê bêc gwelenŋ-ŋga pacndê, ma inj kölhö mbu têŋ ndê malac gi. ²⁴ Ma inj ndê awhê Elisabet daê, dec timêtê dau ɳapep, ma mbo teŋ mbo injlu si andu gitôm ayô amaŋdaŋ. Elisabet sôm, ²⁵ “Pômdau kôm gêŋ dindec ma gêm aö sa. Namata-ŋga aö gambo ti mayaŋ yêc lau aŋgô-ŋga, bu aö awhê gapoc, tigeŋ kwahic dec Pômdau tawalô aö, ma kôc aö mayaŋ su.”

Yisu ndê puc dinda kôc inj-ŋga

²⁶ Elisabet daê gitôm ayô 6 su, goc Anötö kêkiŋ anjela Gabriel têŋ malac Nasaret naŋ yêc gameŋ Galili-ŋga, ²⁷ bu kêŋ aheŋ têŋ awhê akinj daŋ. Inj ndê ɳaê Maria, ma lau sêhoc yom asê su bu Maria oc nem ɳgac daŋ ɳaê Josep, naŋ Kiŋ Dawid ndê apaŋgac daŋ. ²⁸ Anjela dau têŋ Maria gi ma sôm, “O awhê naŋ Anötö tac whinj am ndu andô, Pômdau whinj am.” ²⁹ Yom dau kôm Maria sö ɳandô, ma inj gauc gêm têŋ dau bu, “Inj awha gic aö tu sake-ŋga?”

³⁰ Goc aŋela sôm têŋ inj, “Töc daôm dom Maria, bu Anötö gêlic am ŋayham kêlêc. ³¹ Am oc daêm ma kôc balêkoc ŋgac daŋ, ma sam inj ndê ŋaê bu Yisu. ³² Inj oc ti ŋgac tiwaê, ma lau oc sêsam inj bu Anötö Ɋaclai ti Nawasi Nadau ndê Atu. Pômdau Anötö oc kêŋ inj wêkaiŋ apanjgac Dawid ndê pôŋ kinj-ŋga. ³³ Inj oc nem gôliŋ tJakob ndê wakuc lau Israel-ŋga, ma inj ndê gôliŋ oc pacndê dom.”

³⁴ Goc Maria ndac aŋela dau bu, “Aö gayêc gawhiŋ ŋgac daŋ dom, ma bocdinaŋ yom dau oc ŋandô sa ŋalêŋ bocke?” ³⁵ Ma aŋela ô yom ma sôm, “Nalau Dabuŋ oc têŋ am meŋ, ma Anötö, Ɋaclai ti Nawasi Nadau ndê Ɋaclai oc nem am ahuc. Tu dinan-ŋga balêkoc dabuŋ naŋ am oc kôc, naŋ lau oc sêsam inj bu Anötö ndê Atu. ³⁶ Ma am ŋgô! Elisabet, awhê andô naŋ yêc am apami si toŋ, naŋ daê ma oc kôc balêkoc daŋ. Sêšôm bu inj awhê gapoc, magoc kwahic inj daê tôm ayô 6 su. ³⁷ Bu gêŋ daŋ yêc dom, naŋ Anötö gitôm dom bu kôm ŋandô sa.” ³⁸ Ma Maria ô yom ma sôm, “Pômdau ndê awhê akiŋ aö. Bocdinaŋ, yom naŋ am sôm, naŋ ŋandô sa pi aö.” Maria sôm yom dinaŋ su, goc aŋela hu inj sinj.

Maria gic Elisabet kêsi

³⁹ Têŋ têm dinaŋ Maria kêmasaŋ dau, ma kêsêlêŋ ŋagahô têŋ malac daŋ yêc gameŋ ŋabaö Judia-ŋga gi. ⁴⁰ Inj hôc asê ma têŋ Sekaria ndê andu gi, ma ta Elisabet ndê ŋaê. ⁴¹ Têŋ têm Elisabet ŋgô Maria ndê yom, naŋ balêkoc naŋ yêc inj ŋalôm kwê soc ti ŋaŋga, ma Nalau Dabuŋ gêm Elisabet ahuc. ⁴² Ma inj sôm yom awha atu, “Anötö toc am sa hôc gêlêc lauwhê sambob su, ma oc toc balêkoc naŋ am oc kôc, naŋ sa bocdinaŋ. ⁴³ Aö awhê bocke, dec am,

aneŋ Pômdau dinda mweŋ bu lic aö? ⁴⁴ Têŋ ndoc aö gaŋgô am mbwêc aö, naŋ balêkoc naŋ yêc aö ɳatac, naŋ kwê soc ti atac ɳayham. ⁴⁵ Am kên whinj bu Pômdau ndê yom p i am oc ɳandô sa, ma tu dinan-ŋga am tap inj ndê mwasiŋ sa!”

Maria po Anötö ndê waê sa

⁴⁶⁻⁴⁷ Ma Maria sôm:

“Aö wapo Pômdau ndê waê sa ti aneŋ ɳalôm sambuc, ma aö atac ɳayham kêlêc tu Anötö naŋ gêm aö si-ŋga. ⁴⁸ Nahu bu inj kêlhiŋ inj ndê awhê akinj ɳambwa, aö dec sinj dom. Têŋ kwahic dec ma ndi, lau hoŋ oc sésam aö bu awhê naŋ Anötö kêmwasinj. ⁴⁹ Inj Naŋga Nadau naŋ kôm gêŋ atu têŋ aö, ma inj ndê ɳaê dabuŋ.

⁵⁰ Tôm têm sambob, inj tawalô lau hoŋ naŋ sêtöc inj ma sêtoc inj sa. ⁵¹ Inj amba ɳaŋga kôm gêŋ atu, ma lau naŋ yom sêtoc dau sa-ŋga gêm ɳac si ɳalôm ahuc, naŋ inj soc ɳac su sêlhö têŋtêŋ. ⁵² Inj kêmasuc kiŋ nom-ŋga su yêc ɳac si pôŋ kiŋ-ŋga, magoc lau naŋ sêŋgwiniŋ dau, naŋ inj toc ɳac sa.

⁵³ Inj kêmwasinj lau ɳalôm sawa ɳa gêŋ ɳayham-ɳayham, magoc inj kékij lau ti lêlôm sêsa amba sawa si. ⁵⁴⁻⁵⁵ Inj gêm inj ndê lau akinj Israel-ŋga sa, ma tôm yom naŋ inj gic bata têŋ abaŋ Abraham, ma têŋ inj ndê wakuc hoŋ naŋ sêŋkuc inj, naŋ inj tawalô ɳac.”

⁵⁶ Maria kêpiŋ Anötö ma sôm yom dinan su, goc mbo whinj Elisabet gitôm ayô tö, ma tiŋambu inj kölhö mbu têŋ ndê malac gi.

Elisabet kôc Jon

⁵⁷ Elisabet ndê ndoc meñ sa dec inj kôc balêkoc ñgac dañ. ⁵⁸ Ma inj ndê dawai ti lau meñpañ inj-ñga sêngô bu Pômdau tawalô inj ñalêñ dinanç, ma ñac hoñ atac ñayham sêwhinj inj. ⁵⁹ Têñ balêkoc dau ndê bêc ti-8-ñga, ñac hoñ sêmeñ bu sêsê balê ndê ñamlic ñatô su sêñkuc lau Israel-ñga si tpwac, ma ñac tac whinj bu sêkêñ damba Sekaria ndê ñaê pi inj. ⁶⁰ Tigenj inj dinda sôm, “Mba! Dasam inj ndê ñaê bu Jon.” ⁶¹ Ma sêsôm têñ inj, “Yêc am nem dawam, ñgac ñaê Jon danç mbo dom.” ⁶² Ma ñac sic amba têñ damba bu sêñyalê ñaê bocke inj tac whinj. ⁶³ Inj kôm ña amba bu sêkêñ tapele dañ têñ inj, dec sêkêñ ma inj to, “In ndê ñaê Jon,” goc lau hoñ sêhêdaê. ⁶⁴ Ma ñagahô inj êmbala tigoloñ, ma inj sôm yom asê ma kêpiñ Anötö.

⁶⁵ Gêñ dau kôm ñac lau hoñ sêsö, ma lau nañ sêmbo Judia ñagameñ lôc-ñga, nañ sem yom-galôm ñapanj pi gêñ hoñ dinañ. ⁶⁶ Lau hoñ sêngô ñawaê, ma ñac gauc gêm yom dau ñapanj yêc ñac si ñalôm. Ma ñac sêlic bu Pômdau ndê ñaclai tôc dau asê yêc balê dau, dec sêndac dandi, “Inj oc ti ñamalac kaiñ bocke?”

Sekaria hoc yom asê gitôm propet

⁶⁷ Têñ têñ dinanç Ñalau Dabuñ gêm Jon ndê damba Sekaria ahuc, ma inj hoc yom asê gitôm propet dañ ma sôm,

⁶⁸ “Tampiñ Pômdau, yac lau Israel-ñga neñ Anötö, bu inj meñ bu nem inj ndê lau si. ⁶⁹ Inj po ñgac ti ñaclai dañ sa yêc inj ndê ñgac akinj Dawid ndê lau wakuc, nañ gitôm bu nem yac si. ⁷⁰ Anötö ndê propet dabuñ sêhoc yom asê pi gêñ dau muñ su, ma kwahic dec Anötö kôm yom dau ñandô sa. ⁷¹ Inj kêmasañ lêñ dinanç, bu

nem yac si yêc yac neŋ ɻacyo ti lau naŋ sêtec yac amba. ⁷² Iŋ tawalô yac, tôm iŋ gic bata têŋ abanji, ma gauc gêm iŋ ndê pwac dabuŋ, ⁷³ naŋ iŋ kêmatiŋ tidôŋ whin abanj Abraham. ⁷⁴ Iŋ oc nem yac si yêc yac neŋ ɻacyo amba, tu bu yac danem akiŋ iŋ ti atac pa su, ⁷⁵ ma tu bu taŋsêlêŋ dasa lêŋ gitêŋ ti dabuŋ yêc iŋ aŋgôŋga tôm bêc hoŋ. ⁷⁶ Ma Jon, aneŋ balê, lau oc sêsam am bu ‘Anötö, Naclai ti N̄awasi N̄adau ndê propet,’ bu am oc muŋ Pômdau ma êmasaŋ lau si ɻalôm tu sêkôc iŋ sa-ŋga. ⁷⁷ Ma am oc whê Anötö ndê lau si gauc sa pi lêŋ naŋ iŋ oc suc ɻac si sac kwi tu bu nem ɻac si-ŋga. ⁷⁸ Yac neŋ Anötö ndê lêŋ tawalô yac-ŋga, naŋ oc tôm ac naŋ pi ma kalhac umboŋ, ⁷⁹ ma pô lau naŋ sêndôc gameŋ ɻasec, ma lau naŋ sêmpin bu sêmbac ndu. Iŋ oc wê yac dasa seŋ bu datap yom malô sa.”

⁸⁰ Tiŋambu balê dau tiatu, ma kêŋ ndê ɻalôm sambuc tu nem akiŋ Anötö-ŋga. Ma iŋ mbo gameŋ sawa e tôm bêc naŋ iŋ gic hu ndê gwelenj, dec gêm mêtê kalhac lau Israel aŋgô-ŋga.

2

Maria kôc Yisu

¹ Têŋ têm dinaŋ †Sisa Ogasta gic atu yom bu sêse lau hoŋ naŋ sêmbo Rom si gôlinj ɻapu, naŋ sa tu bu sênenlhi takis-ŋga. ² (Têŋ ndoc dinaŋ Kirinios gêm gôlinj gameŋ Siria-ŋga, ma gêŋ dinaŋ ti têm ɻamata-ŋga naŋ sêse lau sa yêc iŋ ndê gôlinj ɻapu.) ³ Bocdinaj lau hoŋ sêtêŋ si malachu si, bu sêto si ɻaê sip bapia sêse ɻac sa-ŋga.

⁴ Josep inj Dawid ndê wakuc dañ, ma bocdinanj inj hu malac Nasaret yêc gameñ Galili-ŋga siñ, ma sip têj Dawid ndê malac yêc gameñ Judia-ŋga gi, malac nañ sêsam bu Betlehem. ⁵ Josep lu Maria sêwhinj dau si bu sêkêñ si ŋaê, bu sêhoc injlu si yom asê su bu oc sênenm dau. Ma Maria daê mbo. ⁶ Têj ndoc injlu sêmbo Betlehem, nañ Maria ndê bêc bu kôc balêkoc-ŋga hôc asê. ⁷ Josep lu Maria sêyêc bôc si mala, bu ŋasawa mbasi yêc andu ŋaclenj-ŋga. Ma yêc dê, Maria kôc inj ndê balêkoc ŋgac ŋamata-ŋga. Ma inj kôm inj si ŋa po, ma kêñ inj yêc bôc si apa sêneñ gêñ-ŋga.

Añela sêhoc Yisu ŋawaê asê

⁸ Têj ôbwêc dinanj lau ŋatô sêyob si domba sêmbo malac dau ŋamakê. ⁹ Ma Anötö ndê añela dañ hoc dau asê têj ŋac. Pômdau ndê ŋawê pô ŋac, ma sêtöc dau ŋandô. ¹⁰ Goc añela dau sôm têj ŋac bu, “Atöc daôm dom! Aö bu wakêñ ŋawaê ŋayham dañ têj mac, nañ oc kôm mac atac ŋayham atu. Ma ŋawaê dindec gic waê lau honj. ¹¹ Mac nem ŋgac nem mac si-ŋga hôc asê têj bêc dau dindec. Inj dinda kôc inj yêc Betlehem, malac nañ sêsam bu Dawid ndê malac. Inj †Mesaya dau nañ Anötö gic bata bu êŋkiñ meñ, ma mac nem Pômdau dau. ¹² Atêj Betlehem andi, ma mac oc aŋyalê balêkoc dau pi gêñ bocdec bu. Sêkôm inj si ŋa po, ma sêkêñ inj yêc bôc si apa sêneñ gêñ-ŋga.” ¹³ Ma ŋagahô añela undambê-ŋga daësam sêhoc dau asê sêwhinj añela dinanj, ma sem wê sêmpinj Anötö bocdec bu, ¹⁴ “Anötö ndê waê sa yêc lôlôc. Ma yom malô yêc nom, têj lau nañ Anötö gêlic ŋac ŋayham.”

Lau sêyob domba-ŋga sêtêŋ Betlehem si

¹⁵ Añela sem wê dinan̄ su, goc sêmbu sêpi undambê si. Ma lau sêyob domba-ŋga sêssôm têŋ dandi, “Ayôc! Datêŋ Betlehem dandi, ma dalic gêŋ atu naŋ Pômdau ndê añela sêhoc asê têŋ yac.” ¹⁶ Goc sênsahic dau sêtêŋ Betlehem si, ma sêtap Maria lu Josep sa, ma sêlic balêkoc dau yêc bôc si apa sêneŋ gêŋ-ŋga. ¹⁷ Sêlic in̄ su goc sêsa si, ma sic miŋ yom naŋ añela hoc asê têŋ ñac pi balêkoc dau. ¹⁸ Ma lau hoŋ naŋ sêŋgô ñac si yom, naŋ sêhêdaê ñandô. ¹⁹ Magoc Maria gauc gêm yom hoŋ ñapan̄ yêc ndê ñalôm. ²⁰ Ma lau sêyob domba-ŋga sêlhö sêmbu sêtêŋ gameŋ sêyob domba-ŋga si. Sêmpin̄ Anötö ma sêtoc in̄ ndê waê sa tu gêŋ hoŋ naŋ sêŋgô ti sêlic, naŋ gitôm añela sôm asê têŋ ñac.

Sêtôc Yisu yêc lôm dabuŋ

²¹ Têŋ bêc 8 giŋga su, sêse balê ndê ñamlic ñatô su, kékuc lau Israel-ŋga si pwac. Ma sêsam in̄ ndê ñ aê Yisu, tôm añela sam in̄ têŋ ndoc in̄ kêŋ puc Maria bu in̄ oc daê.

²² Muŋ-ŋga, Moses to yomsu dan̄ pi lauwöhé Israel-ŋga naŋ sêkôc balêkoc, naŋ yêc bocdec bu. Sêhôŋ e bêc 40 pacndê, goc ñac oc ñawasi sa tiyaham yêc Anötö aŋgô-ŋga. Bocdinaŋ têŋ Maria ndê bêc 40 pacndê su, goc in̄lu Josep sêkôc Yisu sêtêŋ lôm dabuŋ yêc malac Jerusalem si, bu sêtôc in̄ yêc Pômdau aŋgô-ŋga. ²³ Sêkôm bocdinaŋ kékuc Pômdau ndê yomsu naŋ Moses to bocdec bu, “Asam balêkoc ñgac mbêc hoŋ bu dabuŋ yêc Pômdau aŋgô-ŋga.” ²⁴ Ma têŋ têm dinan̄ in̄lu sêkêŋ da bu Maria ñawasi sa tiyaham. Sêkêŋ da tôm Pômdau ndê yomsu, balusi lu me mbac sauŋ lu.

²⁵ Têŋ têm dinaŋ ŋgac daŋ ŋaê Simeon mbo Jerusalem. Inj ŋgac gitêŋ ti dabun, ma inj hôŋ ndoc bu Anötö êŋkiŋ inj ndê Mesaya bu nem lau Israel-ŋga si. Nalau Dabuŋ whiŋ inj tôm bêc hoŋ, ²⁶ ma têŋ ndoc daŋ, kêŋ gauc têŋ inj bu inj oc mbo tali e lîc Mesaya naŋ Pômdau gic bata. ²⁷ Ma Nalau Dabuŋ wê Simeon têŋ lôm dabuŋ gi, têŋ bêc naŋ Yisu dinda lu damba sêkôc inj sêmeŋ bu sêkêŋ da sêŋkuc Moses ndê yomsu. ²⁸ Inj pê Yisu sa, goc kêpiŋ Anötö ma sôm, ²⁹⁻³⁰ “O Pômdau atu, yom naŋ am gic bata su, naŋ kwahic dec ŋandô sa. Aö tanôŋ galic am nem †Ngac Nem Lau Si-ŋga su, ma bocdinaŋ dec oc tôm bu am nem ŋgac akiŋ aö dec wambac ndu ti atac malô. ³¹ Am kêmasaŋ lêŋ dindec yêc lau hoŋ aŋgô-ŋga. ³² Am nem ŋawê oc pô lau hoŋ, bu tôc am asê têŋ lau gameŋ apa-ŋga, ma bu po am nem lau Israel-ŋga si waê sa.”

³³ Simeon sôm yom dinaŋ pi Yisu, dec kôm Yisu dinda lu damba sêhêdaê. ³⁴ Goc Simeon gêm mbec ŋjac, ma sôm têŋ Yisu dinda Maria, “Anötö kêyalinj balê dindec sa, ma tu inj-ŋga lau Israel-ŋga daêsam oc sêpeŋ, magoc daêsam naŋ sêkêŋ whiŋ inj, naŋ oc sêtap Anötö ndê mwasiŋ sa. Inj meŋ bu tôc Anötö ndê lêŋ asê têŋ lau, magoc daêsam oc sépu inj ti ndê yom, ³⁵ ma ŋalêŋ dinaŋ gauc naŋ yêc lau daêsam si ŋalôm, naŋ oc meŋ sa tiawê. Ma tu gêŋ naŋ oc hôc asê inj-ŋga, am daôm oc hôc ŋandê atu tôm bien kuŋ am ŋatê.”

³⁶ Propet awhê daŋ mbo lôm dabuŋ ŋabatêmndö. Inj ndê ŋaê

Ana, ma inj damba inj Panuel, naŋ yêc Aser ndê

ton.* Ana inj ti awhê andô su. Muñ-ŋga inj gêm ŋgac su ma inju nakwenj sêmbo sêwhinj dau gitôm yala 7, ³⁷ goc nakwenj mbac ndu ma Ana ti awhê sawa ma mbo e inj ndê yala ti 84. Tôm acsalô ti ôbwêc hoñ inj gêm akinj Anötö mbo lôm dabuñ ŋabatêmndö, ma têm daêsam inj hu gêñ daneñ-ŋga siñ tu nem dabuñ dau ti teñ mbec ŋanya-ŋga. ³⁸ Têñ têm nañ Simeon ndê yom pi Yisu pacndê, nañ Ana têñ ŋac gi, ma gêm dange Anötö. Ma inj gic hu sôm yom pi balêkoc têñ lau hoñ nañ sêhôñ ndoc nañ Anötö oc nem lau Jerusalem ti Israel-ŋga si.

³⁹ Josep lu Maria sêkôm gêñ hoñ tôm Pômdau ndê yomsu sôm, goc sêmbu sêtêñ ŋac si malac Nasaret yêc gameñ Galili-ŋga si. ⁴⁰ Ma Yisu tiatu ma ti balê ti licwalô. Ma gauc ŋayham ma Anötö ndê mwasiñ gêm inj ahuc.

Yisu mbo lôm dabuñ

⁴¹ Tôm yala hoñ Maria lu Josep sêpi Jerusalem si, bu sêlic om atu †Pasowa-ŋga. ⁴² Têñ Yisu ndê yala ti 12, nañ ŋac hoñ sêpi si, tôm inju si gêbôm. ⁴³ Ma têñ ndoc Mwasinj Pasowa-ŋga pacndê, goc Maria lu Josep sêhu Jerusalem siñ bu sêmbu sêtêñ inju si malac sêndi. Yisu gacgen mbo Jerusalem, magoc inju sênyalê dom, ⁴⁴ bu sêñsêlêñ sêmbo señ sêwhinj lau tonj atu, dec sem gauc bu inj oc mbo lau tonj atu dinaj ŋalôm. Sêhu Jerusalem siñ sêsa si gitôm bêc danj, goc sêñsalê inj yêc ŋac si lau. ⁴⁵ Sêtap inj sa dom, dec bêc tilu-ŋga inju sêmbu sêtêñ Je rusalem si, bu sêñsalê inj. ⁴⁶ Sêhôc asê Jerusalem, ma ŋagalañsê sêtap inj sa yêc lôm dabuñ. Inj ndöc whinj lau nañ

* **2:36:** Aser - Jakob ndê atui 12 si danj. Lau Israel sêwhê dau kôc ti tonj 12 sêñkuc apai 12 dinaj (alic Gen 35:26).

sêndôhôj mêtê, ma inj kêj daنجa ɳac si yom. Ma inj ndac ɳac pi gêj daêsam. ⁴⁷ Lau hoj naŋ sêŋgô inj, naŋ sêhêdaê tu inj ndê gauc-ɳga, ma tu yom hoj naŋ inj ô têj kêdôhôjwaga-ɳga.

⁴⁸ Têj ndoc Maria lu Josep sêlic inj, naŋ sêhêdaê. Ma Maria ndac inj, “Aneŋ balê, tu sake-ɳga am kôm gêj dindec têj alu damam? Alu aŋsalê am ti ɳalôm ɳawapac.” ⁴⁹ Ma Yisu ndac injlu, “Tu sake-ɳga amlu aŋsalê aö? Damanj ndê andu dindec, ma aö gac waê bu wambo dec.” ⁵⁰ Tigen ɳac sêŋyalê inj ndê yom ɳahu dom.

⁵¹ Goc Yisu whinj injlu, ma sêmbu sêtêj malac Nasaret si, ma inj daنجa wambu têj injlu ɳapep. Ma inj dinda gauc gêm yom hoj dinaj ɳapanj yêc ndê ɳalôm. ⁵² Ma Yisu tiatu ma ti ɳgac tigauc, ma Anötö ma ɳamalac hoj sêlic inj ɳayham.

3

*Jon, Ngac Kêku Lau-ɳga kêmasaŋ Yisu ndê sen
(Mat 3:1-12; Mak 1:2-8)*

¹ Tiŋambu Taibirias ti lau Rom-ɳga si kiŋ atu,* ma têj inj ndê yala ti-15-ɳga, naŋ inj ndê la u bata bocdec sem gôliŋ lau Rom-ɳga si gameŋ ɳatô. Pontias Pailot gêm gôliŋ gameŋ Judia-ɳga, †Herod Antipas gêm gôliŋ Galili, Herod ndê dôwa Pilip gêm gôliŋ Ituria ma Trakonitas, ma Lisanias gêm gôliŋ Abelin. ² Ma Anas lu Kayapas sêti l au Israel-ɳga si †daburjsiga ɳamata-ɳga. Têj ndoc dinaj Anötö kêkiŋ inj ndê yom têj Jon, Sekaria ndê atuŋgac naŋ mbo gameŋ sawa. ³ Bocdinaŋ Jon gic hu inj ndê

* **3:1:** Kiŋ atu naŋ gêm gôliŋ gameŋ Rom-ɳga hoj naŋ sêsam bu †Sisa.

gweleŋ. Inj golom-golom malac hoŋ naŋ yēc Bu Jordan ɻamakē, ma gêm mêtê bu lau sêlin saŋgu tu bu sêtôc asê bu sêkac si ɻalôm kwi ma sêhu mêtê sac sinj, dec Anötö oc suc ɻac si sac kwi.

4 Propet Aisaya hoc yom asê pi Jon muŋ su, tôm inj to yēc ndê buku bocdec bu:

Namalac daŋ ta yom yēc gameŋ sawa bocdec bu,
‘Amasaŋ Pômdau ndê seŋ. Amasaŋ nem ɻalôm
bu akôc inj sa.

5 Busuŋ hoŋ oc sêti gameŋ apa-pa, ma lôc ti ɻabaö
hoŋ oc sêti gameŋ gapoŋ. Seŋ mbwê hoŋ oc
sêtisolop, ma seŋ hoc-hoc oc sêti seŋ ɻayham.

6 Ma lau nom-ɻnga hoŋ oc sêlic Anötö ndê lêŋ nem
lau si-ɻga.’ **[Ais 40:3-5]**

7 Ma tu dinaŋ-ɻga Jon sôm têŋ lau daêsam naŋ
sêsa si bu inj êŋku ɻac, “Mac mboc ɻatui mac! Tu
sake-ɻga mac alhö amen? Mac akôc gauc pi Anötö
ndê atac ɻandê naŋ lau propet sêkêŋ puc yac bu oc
meŋ sa, dec gauc gêm bu amen ma alin busaŋgu
ɻambwa, a? **8** Anjô! Akôm mêtê ɻayham naŋ tôc
asê bu mac am daôm kwi yomandô. Asôm têŋ
daôm dom, bu ‘Abraham apai yac, ma tu dinaŋ-
ɻga Anötö oc kôc yac sa.’ Aö wasôm têŋ mac
bu Anötö gitôm bu nem hoc hoŋ dindec kwi sêti
Abraham atui sêô mac. **9** A hoŋ naŋ sem ɻandô
ɻayham dom, naŋ kwahic dec Anötö kêŋ ki ɻamatata
têŋ ɻawakac, ma inj oc lêŋ su ma tuc pi ya ndi.”

10 Lau toŋ atu dinaŋ sêŋgô Jon ndê yom ma
sêndac inj, “Bocdinaŋ yac oc akôm sake?” **11** Ma inj ô
yom ma sôm, “Tamwalô lau ɻatô. Mac nem asa ndê
ɻakwê ɻandô-ɻga lu bu sêyêc, naŋ kêŋ daŋ têŋ lau

naŋ si ɻakwê mbasi. Ma asa ndê gêŋ danenŋ-ŋga yêc, naŋ nem lau naŋ sêpônda dau, naŋ sa bocdinaŋ.”

¹² Lau sêkôc takis-ŋga ɻatô sêsa si bu Jon êŋku ɻac, ma sêndac, “Kêdôhôŋwaga, yac oc akôm sake?”

¹³ Goc Jon sôm têŋ ɻac, “Akôc takis ɻapep, ma ahôc gêlêc dôhôŋ naŋ lau Rom-ŋga sêkêŋ, naŋ dom!”

¹⁴ Ma lau siŋ-ŋga ɻatô sêndac inj, “Ma yac, oc akôm sake?” Ma inj sôm, “Aŋgôlinj yom tasaŋ pi lau, me akôm gêŋ ti ɻaclai bu aŋgaho ɻac si mone me gêŋ dom. Akôc ɻaoli gwelenŋ-ŋga naŋ lau Rom-ŋga sêkêŋ têŋ mac, ma tamgatu awa ɻatô dom.”

¹⁵ Têŋ têm dinaj lau Israel-ŋga sêkêŋ bata bu Anötö oc êŋkiŋ inj ndê Mesaya, ma lau hoŋ naŋ sêŋgô Jon, naŋ sêhê gauc bu mboe inj Mesaya dau.

¹⁶ Magoc Jon sôm têŋ lau hoŋ, “Ngac daŋ oc meŋ hôc asê. Inj ndê ɻaclai hôc gêlêc aö neŋ su. Aö ɻgac ɻambwa, gitôm dom bu wati inj ndê ɻgac akiŋ naŋ kêgapwêc inj ndê atapa ɻawalô. Aö dec kaku mac ɻa bu ɻambwa, tigeŋ inj oc êŋku mac ɻa Njalau Dabuŋ ti ya. ¹⁷ Inj meŋ bu êŋsahê lau, gitôm ɻgac naŋ whê wit ɻandô ti ɻapa kôc, dec oc ndic ɻandô sa sôc andu gêŋ ɻandô-ŋga, ma tuc ɻapa sip ya naŋ sa ɻapanj ndi.”

¹⁸ Njalêŋ dinaj Jon hoc ɻawaê ɻayham asê têŋ lau, ma gêm la ɻac ɻa yom ɻanŋga daësam.

¹⁹ Tiŋambu Jon puc Kinj Herod ndê giso asê, bu Herod gêm inj asi ndê awhê Herodias, ma kôm mêtê sac daësam whinj. ²⁰ Dec Herod gêm dau si, ma kôm giso daŋ tiyham bocdec bu, inj kêŋ Jon ndöc gapocwalô.

Jon kêku Yisu

(Mat 3:13-17; Mak 1:9-11; Jon 1:32-34)

21 Têj têm naŋ Herod kēj Jon ndöc gapocwalô su dom, naŋ Yisu sa têj Jon gi, ma Jon kêku iŋ whiŋ. Tiŋambu Yisu kalhac ma teŋ mbec mbo, ma undambê kac sa, **22** ma Njalau Dabuŋ gêm balusi aŋgô, ma sip meŋ sac Yisu ɻahô. Ma awha dan sa akêŋ undambê, naŋ sôm, “Aö neŋ Atungac atac whiŋ-ŋga am. Aö gatisambuc am ɻandô.”

Yisu ndê apai si ɻadênaŋ
(Mat 1:1-17)

23 Yisu gic hu ndê gwelenj têj iŋ ndê yala gitôm 30. Ma iŋ ndê apai bocdindec. Lau sêsam Yisu bu Josep atu. Ma Josep iŋ Eli atu, **24** naŋ Matat atu, naŋ Liwai atu, naŋ Melki atu, naŋ Yanai atu, naŋ Josep atu, **25** naŋ Matatias atu, naŋ Amos atu, naŋ Nahum atu, naŋ Esli atu, naŋ Nagai atu, **26** naŋ Mat atu, naŋ Matatias atu, naŋ Semin atu, naŋ Yosek atu, naŋ Yoda atu, **27** naŋ Yoanan atu, naŋ Resa atu, naŋ Serubabel atu, naŋ Siltiel atu, naŋ Neri atu, **28** naŋ Melki atu, naŋ Adi atu, naŋ Kosam atu, naŋ Elmadam atu, naŋ Er atu, **29** naŋ Josua atu, naŋ Eliesa atu, naŋ Yorim atu, naŋ Matat atu, naŋ Liwai atu, **30** naŋ Simeon atu, naŋ Juda atu, naŋ Josep atu, naŋ Yonam atu, naŋ Eliakim atu, naŋ Melea atu, **31** naŋ Mena atu, naŋ Matata atu, naŋ Natan atu, naŋ Dawid atu, **32** naŋ Jessi atu, naŋ Obed atu, naŋ Boas atu, naŋ Salmon atu, naŋ Nason atu, **33** naŋ Aminadab atu, naŋ Ram atu, naŋ Hesron atu, naŋ Peres atu, naŋ Juda atu, **34** naŋ Jakob atu, naŋ Aisak atu, naŋ Abraham atu, naŋ Tera atu, naŋ Naho atu, **35** naŋ Serug atu, naŋ Reu atu, naŋ Peleg atu, naŋ Eber atu, naŋ Sela atu, **36** naŋ Kenan atu, naŋ Apakad atu, naŋ Sem atu,

naŋ Noa atu, naŋ Lamek atu, ³⁷ naŋ Metusela atu, naŋ Inok atu, naŋ Yared atu, naŋ Mahalalel atu, naŋ Kenan atu, ³⁸ naŋ Inos atu, naŋ Set atu, naŋ Adam atu, naŋ Anötö atu.

4

Sadaŋ kêtôm Yisu (Mat 4:1-11; Mak 1:12-13)

¹ Njalau Dabuŋ gêm Yisu ahuc ma inj hu Bu Jordan sinj. Ma Njalau wê inj bambalinj mbo gameŋ sawa ² gitôm bêc 40. Yêc dindê Sadaŋ kêsahê bu êntôm inj. Tôm bêc hoŋ dinaŋ Yisu gêŋ gêŋ daŋ dom, ma tinjambu gêŋ yô inj ɻandô. ³ Ma Sadaŋ sôm têŋ inj, “Am Anötö ndê Atu, a? Bocdinaŋ sôm têŋ hoc dindec bu nem dau kwi ti bolom.” ⁴ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Mba! Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec bu, ‘Gêŋ daneŋ-ŋga ɻambwa kêŋ lau sêndöc tali dom.’”

⁵ Goc Sadaŋ kôc inj sa pi lôc balinj daŋ gi, ma ɻagahô inj tôc têŋ inj gameŋ hoŋ naŋ kiŋ nom-ŋga sem gôlinj. ⁶⁻⁷ Ma inj sôm, “Gêŋ hoŋ dindec yêc anen gôlinj ɻapu. Ma gitôm bu wakêŋ têŋ asa naŋ aö atac whinj naŋ. Am bu pôŋ hamduc têŋ aö, dec wakêŋ ɻaclai ti ɻawasi hoŋ dindec têŋ am.” ⁸ Ma Yisu ô inj ndê yom ma sôm, “Mba! Sêto yom yêc bocdec bu, ‘Pôŋ hamduc têŋ Pômdau am nem Anötö, ma nem akiŋ inj tigeŋ.’”

⁹ Goc Sadaŋ wê inj pi malac Jerusalem gi, ma kêŋ inj kalhac lôm dabuŋ ɻapoc lôlôc, ma sôm têŋ inj, “Am Anötö ndê Atu, a? Dec pwê sip akêŋ dec ndi. ¹⁰ Am oc tisac dom, bu sêto yom yêc bocdec bu, ‘Pômdau oc êŋkiŋ ndê aŋela bu sêyob am. ¹¹ Nac oc

sêpê am sa lôlôc bu am tiŋ gahim pi hoc daŋ dom.’”

12 Magoc Yisu ô yom bocdec bu, “Sêto yom yêc bu,
‘Émsahê Pômdau am nem Anötö dom.’”

13 Nalêŋ dinaj Sadaŋ kêsahê lêŋ daêsam tu êntôm
Yisu-ŋga. Ma tiŋambu iŋ hu iŋ siŋ ma kölhö gi, bu
hôr têm daŋ tiyham.

Yisu gic hu ndê gweleŋ yêc Galili

14 Nalau Dabun ndê ɳaclai gêm Yisu ahuc, ma iŋ
mbu têŋ gameŋ Galili-ŋga gi. Ma ɳawaê pi iŋ sa têŋ
gamen ɳamakê-ŋga hoŋ gi. **15** Iŋ kêdôhôŋ lau yêc ɳac
si lôm wê-ŋga, ma lau hoŋ sêmpin iŋ.

Yisu ndê lau sêsoc iŋ yêc ndê malac Nasaret

16 Tiŋambu Yisu hôc asê iŋ ndê malachu Nasaret.
Yêc dinaj iŋ kêkuc ndê gêbôm, ma têŋ bêc †Sabat-
ŋga iŋ sôc lôm wê-ŋga gi. Iŋ tisa kalhac bu sam
Anötö ndê mêtê, **17** ma sêkêŋ propet Aisaya ndê
bapia tilhuŋ têŋ iŋ. Yisu kac bapia dau sa, ma
kêsalê yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

18 Pômdau kêŋ ndê Nalau gêm aö ahuc, dec kêyalinj
aö sa bu wasôm ɳawaê ɳayham asê têŋ lau
ɳalôm sawa. Iŋ kêkiŋ aö bu wasôm asê têŋ lau
bu Anötö kêmasaŋ lêŋ bu êŋgapwêc ɳac su yêc
gapocwalô, ma bu kôm lau tapec si tandô po
asê, bu wanem lau naŋ si ɳacyo sêŋgwiniŋ ɳac,
naŋ sa, **19** ma bu wanem mêtê bu kwahic dec
Pômdau kêyalinj têm wakuc sa bu êmwasiŋ lau.

[Ais 61:1-2]

20 Yisu sam yom dau su, goc kêlhuŋ bapia dau sa
tiyham, kêŋ mbu têŋ dabunwaga, ma ndöc sic. Lau
hoŋ naŋ sêndöc lôm, naŋ tahê iŋ, **21** dec iŋ gic hu
ndê yom ma sôm, “Yom naŋ mac aŋgô, naŋ ɳandô
sa têŋ acsalô dindec.”

²² Lau hoṇ sem yomgalôm pi iŋ ti sêlic iŋ ɳayham, ma sêhêdaē tu iŋ ndê yom ɳayham-ɳga. Ma sêṣôm têŋ dandi, “Iŋ Josep ndê atuŋgac. Bocke ma iŋ sôm yom kaiŋ dinaŋ?” ²³ Ma Yisu sôm têŋ ɳac, “Aö kayalê mac nem gauc. Mboe mac oc asôm yom gôlinj dindec têŋ aö, ‘Dokta, nem daôm sa.’ Gêŋ naŋ aö gakôm yêc malac Kapenaom, naŋ mac aŋgô ɳawaâ su, dec mac atac whiŋ bu aö wakôm tiyham yêc dec, a?” ²⁴ Ma iŋ sôm, “Yomandô! Yêc propet danj ndê malac, iŋ ndê lau oc sêkôc iŋ sa dom. ²⁵ Têŋ propet Elaija ndê têm, naŋ lauwöhê sawa Israel-ɳga daêsam sêmbo. Têŋ ndoc dinaŋ u gic dom e tôm yala tö ma ayô 6, ma tôbôm atu gêm gameŋ ahuc. ²⁶ Tigeŋ Anötö kêkiŋ Elaija têŋ awhê sawa Israel-ɳga danj dom, magoc kêkiŋ iŋ bu nem awhê sawa danj sa yêc Sarepet, malac naŋ yêc Saidon ɳagameŋ. ²⁷ Ma têŋ propet Elaisa ndê têm, naŋ lau ti gêmbac tleprasi daêsam sêmbo lau Israel-ɳga ɳalôm. Tigeŋ Elaisa kôm Israel si danj ɳayham sa dom. Inj gêm ɳac Siria-ɳga Naman tawasê sa.”

²⁸ Yisu ndê yom dinaŋ kôm lau naŋ sêndöc lôm wê-ɳga, atac ɳandê atu. ²⁹ Sêtisa ma sêsoc iŋ ma sêkôc iŋ sa sêtêŋ salic sac naŋ yêc malac dau ɳamakê, bu sêsuç iŋ sip ndi. ³⁰ Tigeŋ iŋ kêsêlêŋ gic ɳac kôc, ma kölhö gi.

Yisu kêdôhôŋ lau ma soc ɳalau sac yêc malac Kapenaom

(Mak 1:21-28)

³¹ Tiŋambu iŋ mbu têŋ malac Kapenaom naŋ yêc gameŋ Galili-ɳga gi. Têŋ bêc Sabat-ɳga iŋ kêdôhôŋ lau. ³² ɳac sêhêdaē tu iŋ ndê yom-ɳga, bu iŋ kêdôhôŋ lau ti ɳaclai atu. ³³ Ma ɳac danj naŋ ɳalau

sac mbo inj ɳalôm, naŋ ndöc lôm wê-ŋga dinaŋ. Inj mbwêc awha atu, ³⁴ “Ei! Yisu Nasaret-ŋga. Aö kayalê am, am ɳgac dabunj naŋ Anötö kêkiŋ. Am bu kôm sake têŋ yac? Am mweŋ bu seŋ yac su, a?” ³⁵ Magoc Yisu hec yom ɳalau sac dau ma sôm, “Am mamaŋ ma hu inj siŋ!” Goc ɳalau sac kôm ɳgac dau peŋ sip nom gi yêc lau hoŋ aŋgô-ŋga, ma sa yêc inj, magoc kôm inj tisac dom.

³⁶ L au hoŋ sêhêdaë tu gêŋ dinan-ŋga, ma sêšôm têŋ dau, “Yom bocke naŋ inj kêdôhôŋ? Inj gic atu yom ɳanga ma ti ɳaclai têŋ ɳalau sac, ma soc ɳac su!” ³⁷ Ma tinambu lau sic miŋ pi Yisu e inj ndê waê gêm gameŋ hoŋ dinan ahuc.

*Yisu gêm lau gêmbac daêsam sa
(Mat 8:14-17; Mak 1:29-34)*

³⁸ Yisu tisa ma hu lôm wê-ŋga dau siŋ, ma têŋ Saimon ndê andu gi. Saimon ndê lawawê gêmbac lic ɳandê atu, dec sêndac Yisu bu nem inj sa. ³⁹ Goc Yisu têŋ inj gi, ma gic atu bu gêmbac dau hu inj siŋ. Ma ɳagahô awhê dau tisa ma gêm akiŋ ɳac.

⁴⁰ Têŋ telha dinan ac gi sip su, goc lau sêkôc lau ti gêmbac hoŋ sa akêŋ ɳac si andu, ma sêtêŋ Yisu si. Inj kêŋ amba sac ɳac hoŋ, ma kôm ɳac ɳayham sa. ⁴¹ Ma inj soc ɳalau sac daêsam su, ma sêhu lau siŋ ti sêmbwêc, “Am Anötö ndê Atu.” Magoc inj hec yom ɳac, ma kêŋ yao bu ɳac sêšôm inj asê dom, ɳahu bu ɳac sêŋyalê bu inj Mesaya dau.

*Yisu hu malac Kapenaom siŋ
(Mak 1:35-39)*

⁴² Têŋ bêbêc ganduc Yisu hu malac dau siŋ, ma sa gi bu mbo tawasê. Ma lau malac-ŋga sêsa si bu sêŋsalê inj, ma têŋ ndoc sêtap inj s a, naŋ sêteŋ inj

bu hu ɳac siŋ dom. ⁴³ Magoc iŋ sôm têŋ ɳac, “Mba! Aö gac waê bu wasôm ɳawaê ɳayham pi †Anötö ndê gôlinj asê yêc malac ɳatô whinj. Anötö kêkiŋ aö tu gweleŋ dinaŋ-ɳga.” ⁴⁴ Ma iŋ golom-golom malac naŋ sêyêc gameŋ Judia-ɳga, ma gêm mêtê tôm ɳac si lôm wê-ɳga honj.

5

*Yisu kêgalêm ɳgacsêŋomi ɳamata-ɳga
(Mat 4:18-22; Mak 1:16-20; Jon 1:35-42)*

¹ Têŋ bêc daŋ Yisu kalhac Bugictoŋ Genesaret* ɳamakê. Ma lau daêsam sêkac sa ma sêŋgihi iŋ ahuc tu bu sêŋgô Anötö ndê yom naŋ iŋ hoc asê. ² Yisu gêlic lau sêkôc i-ɳga ɳatô sêŋgwasinj si wasanj sêmbo baö, ma ɳac si wanj lu sêpoc suŋ sa têŋ baö. ³ Dec iŋ pi wanj daŋ gi, ma ndac wanj ɳadau, ɳgac naŋ sêsam bu Saimon, bu hêc wanj dau sa awê ɳagec. Goc iŋ ndöc sic ndöc wanj, ma kêdôhôŋ lau naŋ sêlhac baö.

⁴ Têŋ têm Yisu gic bata iŋ ndê yom, naŋ sôm têŋ Saimon, “Hêc wanj sa bugictoŋ ɳagapoŋ ndi, ma kêŋ nem wasanj sip bu kôc i.” ⁵ Ma Saimon sôm, “O ɳgac atu, yac am gweleŋ atu ôbwêc baliŋ, magoc akôc i daŋ dom. Magoc tu am sôm-ɳga, dec aö wakêŋ wasanj sip ndi.” ⁶ Goc Saimon ti ndê lau sêhêc wanj sêsa si, ma sêkêŋ wasanj sip gi. Ma sêkôc i daêsam andô e wasanj meŋhu, kêpiŋ bu wasanj kic. ⁷ Bocdinan ɳac sic gayo ɳac si silip ɳatô naŋ sêmbo wanj tilu-ɳga bu sêmeŋ ma sênen ɳac sa. Goc ɳac sic dulu i sip wanj lu-lu e meŋhu, ma kêpiŋ bu wanj lu-lu sêpac.

* **5:1:** Genesaret - Bugictoŋ Galili-ɳga ndê ɳaê daŋ.

⁸ Têj ndoc Saimon Pita gêlic i daêsam dinaŋ, naŋ inj pôŋ haduc yêc Yisu gahi-ŋga ma sôm têj inj, “Pômdau, hu aö sinj, bu aö ŋgac sac!” ⁹ Inj sôm yom dinaŋ, ŋahu bu inj ti lau hoŋ naŋ sêmbo sêwhiŋ inj, naŋ sêhêdaê tu sêhê i daêsam dinaŋ-ŋga. ¹⁰ Ma Jems lu Jon, Sebedi ndê atuŋgac lu naŋ sêmbo waŋ tilu-ŋga, naŋ sêhêdaê boc-d inaŋ. Magoc Yisu sôm têj Saimon, “Töc daôm dom. Am ŋgac kôc i-ŋga, magoc kwahic dec ma ndi, am oc kôm gweleŋ bu kôc ŋamalac sêmenj sêŋkuc aö.” ¹¹ Ma tiŋambu sêsôc baö si goc sêhu gêŋ hoŋ sinj, ma sêŋkuc Yisu.

*Yisu kôm ŋgac ti gêmbac leprasi ŋayham sa
(Mat 8:1-4; Mak 1:40-45)*

¹² Yisu mbo malac atu danj, ma ŋgac danj naŋ gêmbac leprasi gêm inj ndê ŋamlîc sambuc ahuc, naŋ têj inj gi. Têj ndoc inj gêlic Yisu, naŋ inj hu dau anjô andô têj nom, ma teŋ inj, “Pômdau, am bu tac whiŋ, dec gitôm bu am oc kôm aö ŋamlîc ŋawasi sa.” ¹³ Goc Yisu kêmâtôc amba ma kêmasec inj ma sôm, “Aö atac whiŋ, dec wasôm têj am bu ŋamlîc ŋawasi sa.” Ma ŋagahô eŋ gêmbac leprasi hu inj sinj. ¹⁴ Goc Yisu kêŋ yao ma sôm, “Ndic minj têj ŋamalac danj dom, tigen têj dabuŋsiga ndi, ma töc daôm têj inj bu lic bu am nem ŋamlîc ŋawasi sa su. Ma kêŋ da tu am ŋamlîc ŋawasi sa-ŋga tôm yomsu naŋ Moses kêŋ têj yac. Ma ŋalêŋ dinaŋ lau hoŋ oc sêŋyalê bu am ŋamlîc ŋayham sa.”

¹⁵ Yisu bu kêŋ yao ŋgac dau, magoc ŋawaê pi gêŋ naŋ Yisu kôm, naŋ gêm gameŋ sambuc ahuc. Bocdinaŋ lau daêsam sêtêj inj si ŋapaŋ, bu sêŋgô inj ndê yom, ma bu inj kôm ŋac si gêmbac ŋayham sa.

16 Tigeñ têm ɻatô iñ hu lau hoñ siñ, ma sa gameñ sawa gi bu teñ mbec.

*Yisu gêm ɻgac bôliñ dan sa
(Mat 9:1-8; Mak 2:1-12)*

17 Têñ bêc dan Yisu kêdôhôñ lau mbo andu dan. Ma lau †Palêsañ ti kêdôhôñwaga yomsu-ɻga ɻatô nañ sêmeñ akêñ malac Galili-ɻga ti Ju dia-ɻga hoñ, ma akêñ Jerusalem, nañ sêndôc sêsuñ sa têñ iñ. Ma Pômdau ndê ɻaclai gêm Yisu ahuc bu kôm lau gêmbac ɻayham sa.

18 Têñ têm dinan lau ɻatô sêmeñ sêmbalañ ɻgac bôliñ dan yêc sac, ma bu sêsoç andu dau sêndi, tu bu sêkêñ iñ yêc Yisu aŋgô-ɻga. **19** Magoc lau daêsam sêngihi Yisu ahuc e ɻasawa mba. Bocdinan ɻac sêpi andu ɻapoc lôlôc si, ma sêkac poc sa. Goc sêñwhañ sac ti ɻgac bôliñ dau sip lau daêsam ɻalhu, solop têñ Yisu aŋgô-ɻga gi. **20** Yisu gêlic gêñ dinan dec kêyalê bu ɻac sêkêñ whin iñ, ma sôm têñ ɻgac bôliñ, “O ɻgac daôm, kwahic dec aö wasuc am nem sac kwi.”

21 Goc lau Palêsañ ti lau nañ sêndôhôñ yomsu sic hu sem yom-galôm têñ dau bocdec bu, “Ngac dindec iñ asa? Iñ ndê yom sac sambuc! Anötö tigeñ gitôm bu suc sac kwi!” **22** Yisu kêyalê ɻac si gauc dinan ma ndac ɻac, “Tu sake-ɻga mac gauc gêm yom bocdinan? **23** Mac akêñ whin dom bu aneñ ɻaclai yêc bu wasôm têñ ɻgac dau bu, ‘Aö wasuc am nem sac kwi.’ Bocdinan aö wasôm têñ iñ, ‘Tisa ma êmsêlêñ.’ **24** Ma têñ ndoc mac alic aneñ yom dau ɻandô sa, nañ aŋyalê bu Anötö kêñ ɻaclai têñ †Ñamalac ndê Atu bu suc ɻamalac si sac kwi yêc nom whin.”

Goc Yisu sôm têŋ ñgac bôliŋ dau, “Tisa, kôc nem mbô sa, ma lhö têŋ nem andu ndi.” ²⁵ Ma ñagahô ñgac dau kalhac ñac si anjô-ñga, kôc iŋ ndê mbô sa, ma mbu têŋ ndê andu gi ti kêpiŋ Anötö. ²⁶ Ma lau hoŋ sêhêdaê ñandô. Sêmpinj Anötö ma sêšôm, “Acsalô lec yac dalic gêŋ kaiŋ danj solop!”

*Yisu kêgalêm Liwai bu êŋkuc iŋ
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)*

²⁷ Tiŋambu Yisu sa awê gi ma gêlic ñgac kôc takis-ñga danj naŋ ndê ɻaê Liwai, ndöc ndê mala kôc takis-ñga. Ma Yisu sôm têŋ iŋ, “Êmkuc aö!” ²⁸ Goc Liwai tisa, hu gêŋ hoŋ sinj yêc, ma kêkuc Yisu.

²⁹ Tiŋambu Liwai ndê mwasinj atu danj tu Yisu-ñga yêc iŋ ndê andu. Ma lau sêkôc takis-ñga daêsam, ma lau ɻatô sêndöc tebo ma seŋ gêŋ sêwhinj inju Yisu. ³⁰ Ma lau Palêsaŋ ti lau †Skraib ɻatô naŋ sêmbo Palêsaŋ si tonj, naŋ sêlic gêŋ dau dec sêtuđinj ma sêšôm têŋ Yisu ndê ñgacsêŋomi, “Tu sake-ñga mac anj ti anôm gêŋ awhinj lau sêkôc takis-ñga ti lau sac ɻatô?” ³¹ Ma Yisu dau ô ñac si yom ma s ôm, “Lau naŋ sêlic dau bu gêmbac mba, naŋ oc sêŋsalê dokta dom, magoc lau ti gêmbac oc sêŋsalê dokta. ³² Aö gameŋ bu waŋgalêm lau naŋ sêlic dau bu lau gitêŋ, naŋ sa dom, aö gameŋ bu waŋgalêm lau sac sa bu sênen dau kwi.”

*Yao gêŋ daneŋ-ñga-ñga
(Mat 9:14-15; Mak 2:18-20)*

³³ Ma lau Palêsaŋ ti lau Skraib dinaŋ sêšôm têŋ iŋ, “Ndoc daêsam Jon, Ngac Kêku Lau-ñga ndê sêŋomi sêhu gêŋ daneŋ-ñga siŋ ma sêteŋ mbec, ma Palêsaŋ si sêŋomi sêkôm boçdinaj. Magoc tôm bêc hoŋ am nem ñgacsêŋomi sênenom ti seŋ gêŋ sêmbo.” ³⁴ Goc

Yisu sôm, “Ngac nem awhê-ŋga daŋ bu êŋgalêm lau sa sêmbo sêwhiŋ iŋ bu sêneŋ mwasiŋ nem awhê-ŋga, dec oc tôm dom bu dasôm têŋ ɻac bu sêhu gêŋ daneŋ-ŋga siŋ têŋ ndoc ɻgac dau mbo whiŋ ɻac. ³⁵ Nalêŋ tigeŋ aö gambo gawhiŋ aneŋ ɻgacsêŋomi, ma tu dinaŋ-ŋga dec sêhu gêŋ daneŋ-ŋga siŋ dom. Tigeŋ ndoc oc meŋ, naŋ ɻacyo oc sêkôc aö su yêc ɻac, ma têŋ ndoc dinaŋ ɻac oc ɻalôm ɻawapac, ma sêŋkuc lêŋ dahu gêŋ danen-ŋga siŋ-ŋga.”

*Yisu ndê yom gitôm gêŋ wakuc
(Mat 9:16-17; Mak 2:21-22)*

³⁶ Ma iŋ sôm yom göliŋ daŋ têŋ ɻac bocdec bu, “Po akwa daŋ bu kic, dec yac dakêc po wakuc bu dasi pi po akwa dinaŋ dom. Bu dakôm, oc taŋyaiŋ po wakuc, ma po wakuc oc tôm po akwa dom. ³⁷ Ma têŋ ndoc lau sêmasaŋ wain wakuc, naŋ sêkêc sip bôc ɻamlic wain-ŋga akwa dom. Mba. ɻac bu sêkôm, goc wain wakuc oc hôc ɻamlic akwa kôc ma wê niŋga. Ma bôc ɻamlic oc tisac bocdinaj. ³⁸ Mba. Wain wakuc dakêc sip bôc ɻamlic wakuc. ³⁹ Ma lau naŋ sênôm wain akwa su, naŋ sêtec bu sênôm wain wakuc, bu sêsôm, ‘Wain akwa, iŋ ɻayham.’ ”

6

*Yisu iŋ Pômdau bêc Sabat-ŋga
(Mat 12:1-8; Mak 2:23-28)*

¹ Têŋ bêc Sabat-ŋga daŋ, Yisu kêselêŋ mbo lôcwha naŋ gic ôm wit-ŋga daŋ kic, ma iŋ ndê ɻgacsêŋomi sêkôc wit ɻandô ma sêysê ɻapa goc seŋ ɻandô. ² Ma Palêsaŋ ɻatô sêlic gêŋ dau ma sêndac, “Tu sake-ŋga mac akôm gweleŋ naŋ yac neŋ yomsu gic yao bu dakôm têŋ bêc Sabat-ŋga dom?” ³ Ma Yisu ô yom

ma sôm, “Gauc nem yom naŋ sêto yêc pi gêŋ naŋ Kinj Dawid kôm. Mac asam su, me? Têŋ ndoc dan gêŋ yô inj ma lau naŋ sêwhinj inj, ⁴ dec inj sôc Anötö ndê andu gi, ma gêŋ bolom dabuŋ naŋ lau sêkêŋ ti da, naŋ Moses kêŋ yao bu dabuŋsiga tawasê sêneŋ. Ma inj kêŋ têŋ lau naŋ sêmbo sêwhinj inj ma ŋac seŋ. Magoc lau dan sêŋgôlinj yom pi Dawid me sêšôm bu inj kêgilì yomsu lec dom.”

⁵ Ma inj sôm têŋ ŋac, “Namalac ndê Atu inj gêŋ hon ŋadau, ma inj Pômdau bêc Sabat-ŋga whinj.”

Yisu kôm ŋgac amba balê ŋayham sa têŋ bêc Sabat-ŋga

(Mat 12:9-24; Mak 3:1-6)

⁶ Têŋ bêc Sabat-ŋga dan inj sôc lôm wê-ŋga dan gi, ma kêdôhôŋ lau. Ma ŋgac dan naŋ ndê amba andô-ŋga tibalê naŋ ndöc. ⁷ Lau Palêsaï ti lau naŋ sêndôhôŋ yomsu naŋ sêŋsalê yom bu sêŋgôlinj pi Yisu. Tu dinaŋ-ŋga dec ŋac tatiŋ inj ŋapep bu mboe inj oc kôm ŋgac dau ŋayham sa têŋ bêc Sabat-ŋga, dec ŋac oc sêšôm bu inj kêgilì yomsu Sabat-ŋga. ⁸ Yisu kêyalê ŋac si gauc, ma sôm têŋ ŋgac amba balê, “Tisa, ma lhac lau hoŋ aŋgô-ŋga.” Ma inj tisa kalhac. ⁹ Goc Yisu sôm têŋ ŋac, “Aö bu wandac mac bu gêŋ bocke oc eŋgilì yomsu Sabat-ŋga? Dakôm ŋayham têŋ lau, me dakôm sac têŋ lau? Danem ŋamalac sa, me datec ŋac sêmbac ndu?” ¹⁰ Iŋ tahê ŋac hoŋ, ma sôm têŋ ŋgac dau, “Êmatôc amam.” Goc ŋgac dau kêmatôc amba, ma amba dau ŋayham sa tiyham.

¹¹ Magoc gêŋ dau kôm lau Palêsaï ti lau Skraib atac ŋandê atu, ma ŋac sem yomgalôm têŋ dau pi Yisu, ma pi gêŋ bocke bu sêkôm têŋ inj-ŋga.

*Yisu kêyaliŋ aposel 12 sa
(Mat 10:1-4; Mak 3:13-19)*

¹² Têŋ bêc daŋ Yisu pi lôc daŋ gi bu teŋ mbec, ma tôm ôbwêc balinj in teŋ mbec mbo. ¹³ Têŋ galaŋsê bêbêc in kêgalêm lau naŋ sêŋkuc in sêmeŋ, ma kêyaliŋ ŋac si lau 12 sa, ma sam ŋac bu lau †Aposel. ¹⁴ Lau Aposel dau si ŋaê bocdec: Saimon, naŋ Yisu sam bu ‘Pita,’ lu asi Andru, ma Jems, Jon, Pilip, Batolomeas, ¹⁵ Matyu, Tomas, Jems (naŋ Alpayas ndê atu), Saimon (naŋ sêsam bu ‘Ngac †Selot’), ¹⁶ Judas (naŋ ŋadamba in ŋgac daŋ ŋaê Jems), ma Judas Iskeriot naŋ tiŋambu oc hoc Yisu asê.

*Yisu kêdôhôŋ lau ma kôm gêmbac ŋayham sa
(Mak 3:7-12)*

¹⁷ Yisu ti ndê ŋgacsêŋomi sêsip akêŋ lôc sêmeŋ, ma Yisu kalhac gameŋ gapoŋ. Ma ʈsêŋomi daêsam naŋ sêŋkuc Yisu, naŋ sêkac sa su sêmbo dinaŋ. Ma lau toŋ atu akêŋ malac Jerusalem ti malac gameŋ Judia-ŋga hoŋ, ma lau akêŋ gameŋ gwêc-ŋga naŋ yêc kêpiŋ malac Taya ma Saidon, naŋ sêmeŋ bu sêŋgô in ndê yom, ma bu in kôm ŋac si gêmbac ŋayham sa. ¹⁸ Lau naŋ ŋalau sac sêmbo ŋac si ŋalôm, naŋ Yisu kôm ŋac ŋayham sa. ¹⁹ Ma lau hoŋ sêhôc sôsôwec bu sêmasec in, ŋahu bu ŋaclai sa yêc Yisu, ma kôm lau gêmbac hoŋ ŋayham sa.

*Yisu ndê yom ŋatô
(Mat 5:1-12)*

²⁰ Yisu tahê in ndê ŋgacsêŋomi ma sôm, “Anötö ndê mwasiŋ gic waê mac lau ŋalôm sawa, bu in gêlic ŋayham bu kôc mac sa andöc in ndê gôliŋ ŋapu.

- 21** Anötö ndê mwasinj gic waê mac lau nañ kwahic dec gêj yô mac, bu iñ oc kêj gêj hôc mac dôj-ŋga.
- Anötö ndê mwasinj gic waê mac lau nañ kwahic dec andöc ti tamsulu, bu iñ oc nem malô mac e ambwac.
- 22** Anötö ndê mwasinj gic waê mac lau nañ sêtec mac ma sêtiñ mac, ma sêpu mac ti sêkôm nem waêm tisac tu mac anjkuc Namalac ndê Atu-ŋga.
- 23** Ahêgo daôm dom têj ndoc lau sêkôm boc-dinañ, tigeñ atê wê ti atac ŋayham, bu Anötö oc kêj ŋagêyô ŋayham têj mac yêc undambê. Ma gauc nem bu lau nañ sêtec mac, nañ si apai sêkôm ŋalêj tigeñ dinañ têj Anötö ndê lau propet ŋamata-ŋga.
- 24** Oyaê mac lau nañ apo daôm sa ŋa awa ti wapa daêsam. Mac atap nem mwasinj ŋayham sa têj têm kwahic dec-ŋga, magoc gêj dau oc tôm dom bu nem mac sa têj têm ŋambu-ŋga.
- 25** Oyaê mac lau nañ an gêj ŋawahô kwahic dec. Tinambu gêj oc yô mac.
- Oyaê mac lau nañ ambwac kwahic dec. Tinambu mac oc atan danjibo atu ma andöc ti tamsulu.
- 26** Oyaê mac lau nañ lau hoj sêmpij mac. Atac ŋayham tu gêj dinañ-ŋga dom, bu ŋalêj tigeñ lau Israel-ŋga si apai sêmpij lau propet tasan.”

*Atac whinj mac nem ŋacyo
(Mat 5:43-48)*

- 27** Ma Yisu sôm têj lau dinañ, “Aŋgô aneñ yom. Atac whinj mac nem ŋacyo, ma akôm ŋayham têj lau nañ sêtec mac. **28** Anem mbec lau nañ sêpucko mac, ma ateñ mbec pi lau nañ sêkôm sac têj mac.

29 Ngac daŋ bu tap am sip alim andô daŋga, naŋ kēŋ daŋga bu iŋ ndic whiŋ. Ngac daŋ bu kōc nem ḥakwê balin su yēc am, naŋ emgamiŋ nem ḥakwê ḥandô-ŋga dom magoc kēŋ tēŋ iŋ whiŋ. **30** Ngac daŋ bu ndac gēŋ daŋ, naŋ kēŋ tēŋ iŋ. Ma ḥagac daŋ bu kōc am nem gēŋ daŋ, naŋ ndac bu iŋ kēŋ mbu meŋ dom. **31** Mêtê ḥayham-ḥayham naŋ mac atac whiŋ bu lau sêkôm tēŋ mac, naŋ mac daôm akôm tēŋ ḥac.

32 “Lau hoŋ atac whiŋ lau naŋ atac whiŋ ḥac ô. Bocdinan̄ mac bu atac whiŋ nem silip tawasê ma atac tec nem ḥacyo, dec mac nem mêtê hōc gêlêc lau sac si mêtê su dom. **33** Ma lau hoŋ sêkôm ḥayham tēŋ lau naŋ sêkôm ḥayham tēŋ ḥac ô, ma mac bu akôm bocdinan̄, dec mac nem mêtê hōc gêlêc lau sac si mêtê su dom. **34** Ma mac bu akēŋ tōp tēŋ mac nem silip, naŋ iŋ gēŋ atu dom. Mac aŋyalê su bu tiŋambu ḥac oc sêndic tōp dau. Lau sac sêkēŋ tōp tēŋ si silip, ma takwê bu ḥac sêndic tōp hoŋ mbu meŋ.

35 “Bocdinan̄ ayob daôm bu aŋkuc lau sac si mêtê dom. Atac whiŋ nem ḥacyo, ma akôm ḥayham tēŋ ḥac. Akēŋ gēŋ tēŋ ḥac, ma ahêgo daôm dom pi ndoc bocke ḥac oc sêkēŋ gēŋ dau mbu meŋ-ŋga. Tu dinaŋ-ŋga Anötö, ḥaclai tî ḥawasi ḥadau oc kēŋ ḥaoli ḥayham atu tēŋ mac, ma sam mac bu iŋ ndê atui awhê ma ḥagac. Bu Anötö dau kêmwasin̄ lau sac ma lau naŋ sem dange iŋ dom, naŋ sêwhiŋ. **36** Bocdinan̄ tamwalô lau hoŋ, tōm Damam undambê-ŋga tawalô lau.”

*Yom datoc asidôwai sa-ŋga
(Mat 7:1-5)*

³⁷ Ma Yisu sôm, “Anem dôhôŋ lau si lêŋ ti sakinj tu bu alic lau ŋatô sac ŋambwa, me tu bu apu ŋac-ŋga dom. Mac bu akôm, dec Anötö oc lic mac sac ma pu mac tu mac nem lêŋ ti sakinj-ŋga boc-dinaŋ. Asuc lau si sac kwi, ma Anötö oc suc mac nem kwi boc-dinaŋ. ³⁸ Têŋ ndoc mac bu anem lau ŋatô sa, naŋ akêŋ gêŋ têŋ ŋac ti nem ŋalôm sambuc, ma boc-dinaŋ Anötö oc kêŋ gêŋ hôc gêlêc su têŋ mac e meŋhu ma êŋsalê mac ahuc. Bu Anötö oc êmwasinj mac, gitôm mac amwasinj lau.”

³⁹ Ma Yisu sôm yom gôliŋ daŋ bocdec, “Ngac tapec gitôm bu wê tapec dan dom. Mba! Inju lu-lu oc sêpeŋ sêsip sê sêndi. ⁴⁰ Ma kwapuc daŋ oc hôc gêlêc gwalam akwa naŋ kêdôhôŋ iŋ, naŋ dom. Magoc kwapuc hoŋ naŋ sêndôhôŋ gêŋ hoŋ e tidôŋ ŋac, naŋ oc sêtôm ŋac si kêdôhôŋwaga.

⁴¹ “Tu sake-ŋga am hêgo daôm tu gêŋ golop sauŋ naŋ yêc nem asidôwa tandô, tigen gêŋ golop atu naŋ yêc am daôm tanôm, naŋ am gêlic apu? ⁴² Ma bocke am oc sôm têŋ nem asidôwa, ‘Aneŋ asidôwa, aö bu wakôc gêŋ golop naŋ yêc am tanôm, naŋ sa,’ magoc gêŋ golop atu naŋ pôc am daôm tanôm ahuc, naŋ am gêlic dom? Am ŋgac tim yom lau-ŋga! Gêŋ ŋamata-ŋga kôc gêŋ golop sa yêc daôm tanôm e tanôm ŋawa sa, goc tiŋambu kôc gêŋ golop sauŋ naŋ yêc nem asidôwa tandô, naŋ sa.”

*Lau si mêtê whê ŋac sa bu ŋayham me sac
(Mat 7:16-19; 12:33-35)*

⁴³ Ma Yisu sôm, “A ŋayham daŋ oc nem ŋandô sac dom, ma a sac oc nem ŋandô ŋayham dom. ⁴⁴ Dalic ŋandô naŋ a tidaу-tidaу sem, ma bocdinaŋ yac tanyalê bu a ŋayham me sac. Gitôm dom bu dahinj

ηandô ηayham yêc a sac. ⁴⁵ Ma ηalêj tigeñ, yom nañ lau sêsôm, nañ tôc gêj bocke nañ hôc ηac si ηalôm ahuc, nañ asê. Mêtê ti gauc ηayham yêc lau ηayham si ηalôm, ma bocdinañ sêkôm mêtê ηayham. Ma mêtê ti gauc sac yêc lau sac si ηalôm, dec sêkôm sac.”

*Yom gôliñ pi ηgac sêkwê andu-ηga lu
(Mat 7:24-27)*

⁴⁶ “Tu sake-ηga mac asam aö bu, ‘Pômdau, Pômdau,’ tigeñ mac dañam wambu aneñ yom dom? ⁴⁷ Namalac nañ têj aö meñ ma ηgô aneñ yom, ma dañga wambu yom dau, nañ aö bu wawhê inj sa têj mac. ⁴⁸ Inj gitôm ηgac kwê andu-ηga nañ kwê sê balinj sip nom ηaŋga, ma kêj hoc kêgapiñ alhö dôj têj ndoc inj kêsuhuŋ sip sê balinj dinaj. Têj ndoc uhô-ηga, bu hêc meñ hôc pi andu dau, magoc andu dau kalhac ηaŋga, bu inj kwê ηapep. ⁴⁹ Magoc ηamalac nañ ηgô aneñ yom ma dañga wambu dom, nañ gitôm ηgac nañ kwê andu, magoc kêj alhö sip nom ηalôm gi dom. Têj ndoc uhô-ηga, bu hêc ma hôc pi ndê andu e ηagahô ej andu dau ku sa ma tisac sambuc.”

7

*Ngac bata siŋ-ηga dañ kêj whinj ηaŋga
(Mat 8:5-13)*

¹ Yisu gic bata yom nañ inj kêdôhôj têj lau toñ atu dinaj, goc sôc malac Kapenaom gi. ² Ma ηgac bata Rom-ηga nañ gêm gôliñ lau siŋ-ηga 100, nañ mbo malac dau. Inj ndê ηgac akinj dañ nañ inj tac whinj kêlêc, nañ gêmbac e kêpiñ bu mbac ndu. ³ Ma inj ηgô Yisu ηawaê, dec kêkiñ lau bata Israel-ηga

ŋatô sêtêj in si, bu sêndac in bu meñ ma kôm in ndê ŋgac akiŋ ŋayham sa. ⁴⁻⁵ Nac sêhôc asê têj Yisu, ma sêsôm têj in bu, “Ngac bata siŋ-ŋga dinan in ŋgac ŋayham, ma in tac whinj yac lau Israel-ŋga. In gêm yac sa tu akwê yac mba lôm wê-ŋga. Boc-dinan yac aten am bu nem in sa.”

⁶ Goc Yisu whinj ŋac gi. In meñ suŋ sa têj andu, ma ŋgac bata siŋ-ŋga dau kêkiŋ ndê silip ŋatô bu sêsôm têj in, “Pômdau, ŋgac bata siŋ-ŋga dau sôm bu in tec bu kêj ŋawapac têj am. In sôm bu am ŋgac tiwaê naŋ hôc gêlêc in su, dec in maya bu am têj in ndê andu ndi. ⁷ Tu dinan-ŋga in dau têj am meñ dom. Tigeŋ in sôm bu in kêyalê su bu am ŋgac ti ŋaclai atu, ma bocdinaŋ dec am gitôm bu sôm ŋa awham ŋambwa, dec in ndê ŋgac akiŋ oc ŋayham sa. ⁸ Bu in dau daŋga wambu lau naŋ si ŋaclai hôc gêlêc in ndê, ma in ndê lau siŋ-ŋga daŋga wambu in. In bu sôm têj daŋ, ‘Am ndi,’ dec in oc ndi. Ma in bu sôm têj daŋ, ‘Mweŋ!’ dec in oc meñ. Ma in bu sôm têj ndê ŋgac akiŋ bu kôm gêj daŋ, dec in oc kôm.”

⁹ Yisu ŋô ŋgac bata siŋ-ŋga ndê yom dinan e hêdaê. In kac dau kwi ma sôm têj lau tonj atu naŋ sêŋkuc in, “Aö wasôm têj mac bu yêc lau Israel-ŋga hoŋ aö gatap ŋac si daŋ naŋ kêj whinj ŋaŋga gitôm ŋgac Rom-ŋga dinan, naŋ sa dom.”

¹⁰ Ma tiŋambu ŋgac bata siŋ-ŋga ndê lau sêmbu sêtêj in ndê andu si, ma sêtap sa bu ŋgac akiŋ dau ŋayham sa su.

Yisu uŋ ŋgac daŋ naŋ mbac ndu su, naŋ sa

¹¹ Bêc ŋatô giŋga su, ma Yisu têj malac Nein gi, ma in ndê ŋgac-sêŋomi ti lau daêsam sêwhiŋ in si. ¹² Têj têm in meñ kêpiŋ malac dau ŋagatam, in

gêlic lau ɻatô sêsa sêmeŋ, sêmbalanŋ ɻgac batê daŋ bu sêŋsuhuŋ in. Ngac batê dinaŋ dinda in awhê sawa naŋ ndê balêkoc ɻatô mbasi. Ma lau malac-ŋga daêsam sêwhiŋ dinda sêsa sêmeŋ. ¹³ Pômdau gêlic dinda, ma tawalô in ɻandô, goc sôm, “Am tanj dom.” ¹⁴ Goc in têŋ ɻac gi, ma kêmasec sasac naŋ ɻgac batê yêc. Ma lau naŋ sêhôc sasac, naŋ sêlhac ten. Ma in sôm, “Aneŋ balê, aö wasôm têŋ am bu tisa!” ¹⁵ Ma ɻgac dau tisa ndöc, ma gic hu sôm yom. Goc Yisu kêŋ in mbu têŋ dinda gi. ¹⁶ Gêŋ dinaŋ kôm lau hoŋ sêtöc dau atu, ma ɻac sic hu sêmpîŋ Anötö. ɻatô sêsôm, “Propet atu daŋ hôc asê yac.” Ma ɻatô sêsôm, “Anötö kêlhiŋ in ndê lau yac siŋ dom, in gêm yac sa.” ¹⁷ Ma tiŋambu ɻawaê pi gêŋ naŋ Yisu kôm, naŋ gêm gameŋ Judia-ŋga ma gameŋ ɻamakê-ŋga hoŋ ahuc.

*Yisu sôm yom pi Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga
(Mat 11:2-18)*

¹⁸ Têŋ ndoc dinaŋ Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga ndöc gapocwalô, ma in ndê sêŋomi sic miŋ têŋ in pi gêŋ hoŋ naŋ Yisu kôm. Goc Jon kêyalinŋ in ndê sêŋomi lu sa, ¹⁹ ma kêkiŋ inlu sêtêŋ Yisu si, bu sêndac in, “Anötö gic bata têŋ yac bu oc êŋkiŋ Mesaya. Am daôm dinaŋ, me yac bu akêŋ bataŋ ɻgac daŋ tiyham?”

²⁰⁻²¹ Têŋ ndoc ɻgac lu dinaŋ sêhôc asê Yisu, in gêm gwelenŋ mbo, ma kôm lau daêsam ɻayham sa, lau gêmbac ma lau ti ɻalau sac. Ma in kôm lau tapec daêsam si tandô po asê. Ma inlu sêsôm têŋ in, “Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga kêkiŋ alu atêŋ am amen, bu andac am bu am Mesaya dau, me yac bu akêŋ bataŋ ɻgac daŋ tiyham?” ²² Goc Yisu ô inlu si yom

ma sôm, “Amlu ambu andi ma asôm yom têŋ Jon pi mêtê naŋ amlu aŋgô aö gahoc asê, ma pi gêŋ naŋ amlu alic aö gakôm. Lau tapec sêlic gameŋ tiyham, lau bôliŋ sêŋsêlêŋ tiyham, lau ti gêmbac leprasi si ɣamlic ɣawasi sa, lau daŋgasuŋ bic sêŋgô yom tiyham, lau batê sêtisa, ma lau ɣalôm sawa sêŋgô ɣawaê ɣayham. ²³ Aŋgô! Lau naŋ atac lu-lu tu aö-ŋga dom, naŋ oc sêtap Anötö ndê mwasiŋ sa.”

²⁴ Ngac lu naŋ Jon kêkiŋ, naŋ sêhu Yisu siŋ ma sêmbu si, goc Yisu sôm yom pi Jon têŋ lau tonj atu, ma ndac ɣac bocdec bu, “Têŋ ndoc mac asa atêŋ Jon yêc gameŋ sawa a, naŋ mac gauc gêm bu atap ɣamalac kaiŋ bocke sa? Mac bu alic ɣagac gauc babalê, gitôm gakoc naŋ mbu kêwic, a? ²⁵ Mac asa a bu alic ɣagac naŋ sôc ɣakwê ɣayham, a? Mba! Lau naŋ sêšôc ɣakwê ɣayham ma seŋ gêŋ ɣayham, naŋ sêmbo gameŋ ɣayham gitôm kiŋ si andu. ²⁶ B ocdinaŋ dec aö bu wandac mac, bu mac asa a bu alic sake? Bu alic propet danj? Yomandô! Inj propet danj, ma inj hôc gêlêc propet hoŋ su. ²⁷ Propet akwa danj to yom naŋ Anötö sôm têŋ Mesaya bocdec bu, ‘Aö waŋkiŋ aneŋ ɣagac aheŋ-ŋga muŋ am, bu êmasaŋ am nem seŋ.’ Y om pi ɣagac aheŋ-ŋga dau hêganôŋ Jon solop. ²⁸ Namalac naŋ dinda nom-ŋga sêkôc ɣac, naŋ si danj hôc gêlêc Jon su dom. Tigeŋ aö wasôm têŋ mac, bu lau hoŋ naŋ sêšôc Anötö ndê gôliŋ ɣapu su, lau tiwaê, ma lau waêmba bocdinaŋ, naŋ hoŋ sêhôc gêlêc Jon su yêc Anötö aŋgô-ŋga.”

²⁹ Lau daêsam naŋ sêŋgô Yisu ndê yom dinaj, ma lau sêkôc takis-ŋga sêwhinj, naŋ sêtôc asê bu sêlic Anötö ndê lêŋ bu lêŋ solop eŋ. Nahu bu muŋ-ŋga, têŋ ndoc Jon gêm mêtê ma kêku lau mbo, naŋ sêkôc

inj ndê yom sa ma sêliŋ saŋgu. ³⁰ Tigeŋ lau Palêsaŋ ti gwalam akwa yomsu-ŋga sêkôc Jon ti inj ndê yom sa dom, ma sêliŋ inj ndê saŋgu dom, dec tôc asê bu sêtec Anötö ndê lêŋ naŋ Jon tôc têŋ ŋac.

³¹ Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Lau têm dindec-ŋga ŋac lau kaiŋ bocke? Aö wanem dôhôŋ pi gêŋ sake tu bu wawhê ŋac si lêŋ sa-ŋga? ³² Nac sêtôm balêkoc naŋ sêkôc whê sêmbo malac lôm, naŋ sêtucdiŋ ŋac si silip ŋatô ma sêsôm, ‘Têŋ ndoc naŋ yac ac oŋ bu datê wê, naŋ mac atec. Ma têŋ ndoc yac am wê daŋgibo-ŋga, naŋ mac atec bu atan awhiŋ.’ ³³ Ma mac lau têm dindec-ŋga bocdinaŋ. Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga meŋ ma gêŋ gêŋ ŋayham dom, ma nôm wain dom, ma mac asôm bu ŋalau sac dan mbo inj ndê ŋalôm. ³⁴ Ma Namalac ndê Atu meŋ hôc asê, ma gêŋ gêŋ ŋayham ti nôm wain, ma mac asôm bu inj ŋac gêŋ gêŋ ti nôm wain ŋawahô-ŋga, ma inj hê silip têŋ lau sac ti lau sêkôc takis-ŋ ga. Bocdinaŋ, mac lau têm dindec-ŋga atôm balêkoc naŋ sêkôm tô anjîŋ ŋapan. ³⁵ Tigeŋ Anötö ndê gauc hôc gêlêc gêŋ hoŋ, ma inj ndê lau sêŋyalê bu inj ndê lêŋ inj lêŋ solop.”

*Awhê daŋ kêc bu ŋamalu pi Yisu gahi
(Mat 26:6-13; Mak 14:3-9; Jon 12:1-8)*

³⁶ Palêsaŋ dan ŋaê Saimon kêgalêm Yisu bu neŋ gêŋ whinj inj, dec Yisu sôc inj ndê andu gi, ma ndöc tebo bu neŋ gêŋ. ³⁷ Yêc malac dinan, awhê sac dan mbo. Inj ŋô ŋawaê bu Yisu ndöc Palêsaŋ ndê andu dinan, dec kôc bu ŋamalu ŋayham sip kac dan, ma têŋ andu dau gi. ³⁸ Inj pôŋ haduc yêc Yisu gahi-ŋga ma tanj, ma inj ndê tasulu sip Yisu gahidômbwê. Goc inj puŋ Yisu gahi ŋa kêclauŋ, ŋgutô inj gahi, ma mbac

gêj malu dau pi iŋ gahi. ³⁹ Saimon gêlic gêj dau, ma gauc gêm yêc dau, “Ngac dindec iŋ bu propet danj, dec iŋ oc êŋyalê bu awhê naŋ kêmasec iŋ, naŋ awhê sac danj.” ⁴⁰ Yisu kêyalê yom naŋ Saimon gauc gêm, goc sôm, “Saimon, aö bu wasôm yom danj têj am.” Ma Saimon ô yom ma sôm, “Kêdôhôŋwaga, sôm.”

⁴¹ Goc Yisu sôm yom gôlinj danj bocdec bu, “Ngac lu sêkôc tôp yêc ŋgac ti lêlôm. Ngac danj ndê tôp gitôm ɏdenarii 500 ma danj ndê tôp gitôm denarii 50. ⁴² Inlu si mone sêndic tôp-ŋga mbasi, dec iŋ hu inlu si tôp ŋayom sinj. Am gauc gêm bocke? Inlu si asa oc atac whinj ŋgac dau hôc gêlêc?” ⁴³ Ma Saimon sôm, “Ngac naŋ kôc tôp atu, naŋ.” Ma Yisu sôm, “Am sôm solop.” ⁴⁴ Goc iŋ kac dau kwi, tahê awhê dinaj, ma sôm têj Saimon, “Aö gasôc am nem andu gamej, magoc am kêj bu têj aö bu waŋgasinj gahinj-ŋga tôm lau Israel-ŋga si gêbôm dom. Tigej lic awhê dec. Iŋ ndê tasulu kôm aö gahinj ŋamaim sa, ma iŋ puŋ aö gahinj ŋa kêclauŋ. ⁴⁵ Am ŋgutô aö dom, tigej awhê dec ŋgutô aö gahinj ŋapanj. ⁴⁶ Am kêc olib ŋakwi pi aö ŋagôlôŋj dom, tigej iŋ kêc bu ŋamalu pi aö gahinj. ⁴⁷ Bocdinaŋ aö wasôm têj am bu awhê dindec kêyalê bu Anötö suc iŋ ndê sac daësam kwi, ma bocdinaŋ iŋ atac whinj aö ŋandô. Tigej lau naŋ gauc gêm bu ŋac si sac atu dom, naŋ oc atac whinj iŋ naŋ bu suc ŋac si sac kwi, naŋ ŋandô dom.”

⁴⁸ Ma Yisu sôm têj awhê dau, “Aö gasuc am nem sac kwi su.” ⁴⁹ Ma ŋacleŋ ŋatô naŋ sêndöc sêwhinj, naŋ sêsôm têj dandi, “Ngac dindec iŋ ŋgac kaiŋ bocke, dec iŋ suc sac kwi?” ⁵⁰ Tigej Yisu sôm têj

awhê dau, “Am nem kêj whinj gêm am si. Lhö ti atac malô ndi.”

8

Lauwhê daêsam sêjkuc Yisu

¹ Tiñambu Yisu golom malac atu-tu ti sauñ-sauñ, ma gêm mêtê ma hoc ñawaê ñayham asê pi Anötö ndê gôlinj. Ma tñgacsêñomi 12 ² ti lauwhê daêsam sêjsêlêñ sêwhinj inj. Lauwhê dinañ ñatô Yisu soc ñalau sac su yêc ñac, ma ñatô inj kôm ñac si gêmbac ñayham sa. Ñac si danj inj Maria Magadala, nañ Yisu soc ñalau sac 7 su yêc inj. ³ Ma awhê danj inj Joana, nañ ndê akweñ Kusa yob Herod ndê andu. Maria lu Joana, ma Susana, ma lauwhê daêsam sêjkuc Yisu ma sêkêñ si awa ti wapa tu sênem inj ti ndê ñgacsêñomi sa-ñga.

Yom gôlinj pi ñgac kêbalip wit ñawhê (Mat 13:1-9; Mak 4:1-9)

⁴ Têj têm danj lau tonj atu sêtêñ Yisu sêmeñ, ma lau akêñ malac honj yêc gameñ Galili-ñga sêmbo sêwhinj. Ma Yisu sôm yom gôlinj danj bocdec bu, ⁵ “Ngac danj sa gi bu êmbalip wit ñawhê yêc ndê ôm, ma têj ndoc inj kêbalip gêñ dau, nañ ñatô sêpeñ sêsiп señ, dec lau sêkwê dôj ma mbac lôlôc-ñga sêsiп sêmeñ ma señ su. ⁶ Ma ñawhê ñatô sêpeñ sêsiп gameñ hoc-hoc, ma têj têm sêpo sêpi sêmeñ, nañ sem bôliñ, bu nom dau tibasô. ⁷ Ñawhê ñatô sêpeñ sêsiп kwañ ti ñakwa ñalôm, ma têj ndoc sêpo sêpi sêmeñ, nañ kwañ pi whinj e yanj gêñ dau ndu. ⁸ Ma ñawhê ñatô sêpeñ sêsiп nom ñayham, ma sêpo sêpi sêmeñ e sem ñandô gitôm 100.” Yisu gic bata yom

gôlinj dau, goc sôm, “Asa bu dañgasuŋ yêc, naŋ ɳgô aneŋ yom!”

*Yisu whê yom gôlinj wit ɳawhê-ɳga ɳahu sa
(Mat 13:10-23; Mak 4:10-20)*

⁹ Tiŋambu Yisu ndê ɳgacsêŋomi sêndac iŋ bu whê yom gôlinj dinaj ɳahu sa. ¹⁰ Ma iŋ sôm, “Anötö ndê gôlinj ɳalêŋ ɳahu sip ɳalôm gi. Iŋ kêyaliŋ mac sa bu anyalê ɳahu dau, magoc aö wasôm yom têŋ lau ɳatô ɳa yom gôlinj ɳambwa. Tôm yom naŋ sêto yêc, naŋ sôm, ‘Nac sêlic gêŋ naŋ aö gakôm, naŋ ɳapaŋ, magoc ɳac si gauc sa dom. Ma ɳac sêŋgô aneŋ yom ɳapaŋ, tigeŋ ɳac sêŋyalê ɳahu dom.’”

¹¹ Goc Yisu sôm, “Yom gôlinj dau ɳahu bocdec. Yom pi wit ɳawhê naŋ hêganôŋ Anötö ndê yom. ¹² Wit ɳawhê naŋ sêpeŋ sêsiŋ seŋ, naŋ hêganôŋ lau naŋ sêŋgô Anötö ndê yom, magoc Sadan meŋ ma kêgaho yom dau su yêc ɳac si ɳalôm, tu bu ɳac sêkêŋ whiŋ dom, ma sêtap Anötö ndê mwasiŋ nem ɳac si-ɳga sa dom. ¹³ Ma yom pi wit ɳawhê naŋ sêpeŋ sêsiŋ gameŋ hoc-hoc, naŋ hêganôŋ lau naŋ sêŋgô Anötö ndê yom ma sêkôc sa ti atac ɳayham, tigeŋ gitôm gêŋ ɳawhê naŋ ɳawakac mba, dec lau dinaj sêkêŋ whiŋ ɳasawa sauŋ, magoc lêtôm meŋ ku ɳac dulu. ¹⁴ Ma yom pi wit ɳawhê naŋ sêpeŋ sêsiŋ kwaŋ ti ɳakwa ɳalôm, naŋ hêganôŋ lau naŋ sêŋgô Anötö ndê yom, magoc ɳawapac ma mone ti gêŋ ɳayham-ɳayham nom-ɳga gêm ɳac si ɳalôm ahuc, ma ɳac si ɳandô mbasi. ¹⁵ Tigeŋ wit ɳawhê naŋ sêpeŋ sêsiŋ nom ɳayham, naŋ hêganôŋ lau ti ɳalôm ɳawasi, naŋ sêŋgô Anötö ndê yom ma sêkôc sa tidôŋ yêc si ɳalôm, ma sêlhac ɳaŋga ɳapaŋ ma sem ɳandô daêsam.”

*Dasiŋ lam ɳawé kwi dom
(Mak 4:21-25)*

¹⁶ Ma Yisu sôm yom daŋ bocdec bu, “Yac datun lam asê tu bu dasiŋ kwi sip lôŋ ɳalôm, me dakêŋ sôc sasac ɳapu dom. Mba! Taŋkiŋ êŋgalêŋ ɳalhu, bu lau naŋ sêšôc sêmen, naŋ sêlic ɳawé. ¹⁷ Ma ɳalêŋ tigeŋ, yom naŋ yêc siŋ dau, ma yom naŋ ɳahu sip ɳalôm gi, naŋ oc meŋ sa tiawê.

¹⁸ “Bocdinaŋ akôc gauc ɳapep pi Anötö ndê yom naŋ mac aŋgô. Asa naŋ kôc Anötö ndê yom sa sip ndê ɳalôm e tidôŋ, naŋ Anötö oc kêŋ ɳagauc daêsam têŋ in. Magoc asa naŋ gauc gêm bu in kôc Anötö ndê yom sa su, tigeŋ in kôc sa tidôŋ dom, naŋ Anötö oc kôc yom dau su yêc in.”

*Yisu dinda ti asii
(Mat 12:46-50; Mak 3:31-35)*

¹⁹ Yisu ndöc andu daŋ, ma in dinda ti asii sêmen bu sêlic in. Magoc lau daêsam sêmbo sêwhin in, ma gitôm dom bu sêtigasuc in. ²⁰ Ma ɳamalac daŋ sôm têŋ Yisu, “Am dinam ti asimi sêmbo awê, ma ɳac bu sêlic am.” ²¹ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Lau naŋ sêngô Anötö ndê yom ma daŋga wambu ɳapep, naŋ sêti aö dinaŋi ti asinjî.”

*Yisu kôm bu ɳampon timalô
(Mat 8:23-27; Mak 4:35-41)*

²² Têŋ bêc daŋ Yisu sôm têŋ in ndê ɳacsêñomi, “Dapi bugictoŋ ɳadaŋga dandi,” goc in pi waŋ daŋ whin ɳac, ma sêsa si. ²³ Sêlac waŋ sêmbo, ma Yisu yêc bêc yêc. Ma mbu puc atu dec gêli bu sa ma ɳampon gic sip waŋ e kêpiŋ bu waŋ pac. ²⁴ Dec sêtêŋ Yisu si, sêuŋ in sa ma sêšôm, “Nadau, ɳadau, yac oc dandinjan!” Ma Yisu tisa ma sôm yom ɳanja

têj mbu ti bu ɳamponj, dec ɳamponj dau timalô, ma gamej ɳaŋeŋ sa. ²⁵ Ma Yisu sôm têj ɳac, “Tu sake-ŋga mac akêj whinj gwalec?” Ma ɳac sêtöc dau ti sêhêdaê, ma sêšôm têj dandi, “Ei! Inj ɳac dec asa? Inj gitôm bu kêj yatu gêj hoŋ, ma mbu ti bu ɳamponj sêwhinj, ma sêšôc inj ndê yom ɳapu!”

*Yisu kôm ɳgac ti ɳalau sac ɳayham sa
(Mat 8:28-34; Mak 5:1-20)*

²⁶ Sêlac e sêhôc asê lau Gerasa-ŋga si gamej naŋ yêc Bugicton Galili-ŋga ɳadaŋga mbu têj gamej ac pi-ŋga. ²⁷ Yisu sip baö gi, ma ɳgac daŋ akêj malac atu naŋ yêc gamej dinaj, naŋ têj inj menj. Inj ɳgac naŋ ɳalau sac sêmbo inj ndê ɳalôm. ɳasawa balinj su ɳgac dau sôc ɳakwê dom, ma ndöc andu dom, magoc mbo ôm sêhô-ŋga. ²⁸⁻²⁹ Ndoc daêsam ɳalau sac sêkôc inj dôŋ, ma lau sêŋsahê bu sêšô inj amba ti gahi dôŋ ɳa sen ɳaŋga ma sêyob inj. Magoc têm hoŋ inj hê sen kic, ma ɳalau sac sêwê inj sa gamej sawa gi. Têŋ ndoc inj gêlic Yisu meŋ, naŋ inj mbwêc ma hu dau sip nom yêc inj aŋgô-ŋga. Ma Yisu gic atu ɳalau sac bu sêhu ɳgac dau sinj, goc ɳalau daŋ ta yom ti ɳaŋga, “Yisu, Anötö ɳaclai ti ɳawasi ɳadau ndê Atu, am bu kôm sake têj aö? Aö watenj am bu kôm aö ɳayom dom!” ³⁰ Goc Yisu ndac ɳalau sac, “Am nem ɳaê asa?” ɳalau sac daêsam sêmbo ɳgac dau ɳalôm, ma tu dinaŋ-ŋga ɳac si daŋ ô Yisu ndê yom ma sôm, “Aneŋ ɳaê ‘Toŋ Atu.’” ³¹ Ma ɳalau sac h oŋ dinaŋ sêteŋ Yisu tidim daêsam, bu êŋkiŋ ɳac sêsiŋ suŋ balinj sac naŋ sêšam bu Abis,* naŋ sêndi dom.

* **8:31:** Suŋ balinj sac (Abis) - alic Rev 9:1.

32 Têŋ têm dinaŋ bôc toŋ atu seŋ gêŋ sêmbo lôc ɻapu yêc gameŋ dinaŋ, ma ɻalau dau sêteŋ Yisu bu êŋkiŋ ɻac sêšôc bôc dinaŋ si ɻalôm, ma Yisu gôlôc. **33** Goc ɻalau sac sêhu ɻgac dinaŋ siŋ ma sêšôc bôc si ɻalôm si. Ma bôc hoŋ sênti sêsip salic sac ma sêsip bugictorŋ ɻalôm si, ma bu kô ɻac sêmbac ndu. **34** Têŋ ndoc lau sêyob bôc-ŋga sêlic gêŋ dau, naŋ sêlhö si, ma sic miŋ pi gêŋ dau têŋ lau naŋ sêmbo malac atu ti gameŋ ɻamakê-ŋga. **35** Ma lau hoŋ sêsa si bu sêlic gêŋ naŋ Yisu kôm. Têŋ têm sêhôc asê iŋ, naŋ sêlic ɻgac naŋ iŋ soc ɻalau sac su yêc iŋ, naŋ ndöc Yisu gahi-ŋga. Sêlic bu iŋ ndê gauc ɻawa sa, ma iŋ sôc ɻakwê sa tiyham, dec sêtöc dandi. **36** Lau naŋ sêlic gêŋ dau, naŋ sic miŋ têŋ ɻac pi ɻalêŋ naŋ Yisu kôm ɻgac ti ɻalau sac ɻayham sa. **37** Ma lau Gerasa-ŋga hoŋ sêndac Yisu bu hu ɻac siŋ, bu ɻac sêtöc dau atu. Goc Yisu pi waŋ ma bu lhö ndi. **38** Ma ɻgac naŋ ɻalau sac sêhu iŋ siŋ, naŋ teŋ Yisu ɻanŋa bu whin iŋ ndi, magoc Yisu kêkiŋ iŋ sa gi ma sôm, **39** “Am mbu têŋ am nem andu ndi, ma ndic miŋ gêŋ hoŋ naŋ Anötö kôm têŋ am.” Goc ɻgac dau kölhö gi, ma gic miŋ têŋ lau hoŋ naŋ sêmbo malac atu dinaŋ, pi gêŋ atu naŋ Yisu kôm têŋ iŋ.

*Yisu kôm awhê lu ɻayham sa
(Mat 9:18-26; Mak 5:21-43)*

40 Lau daêsam sêhôŋ Yisu sêmbo gameŋ Galili-ŋga, ma têŋ têm iŋ mbu akêŋ bugictorŋ ɻadaŋga meŋ, naŋ sêkôc iŋ sa ti atac ɻayham. **41** Ma ɻgac bata danŋ, naŋ yob lôm wê-ŋga yêc gameŋ dinaŋ, naŋ meŋ hôc asê Yisu. Iŋ ndê ɻaê Jairas, ma iŋ hu dau sip nom yêc Yisu aŋgô-ŋga, ma teŋ iŋ ɻanŋa bu têŋ iŋ ndê andu ndi, ma nem iŋ ndê atuwê sa.

42 Bu inj ndê atuwê tigen, nañ ndê yala gitôm 12, nañ gembac atu e kêpiñ bu mbac ndu. Bocdinañ Yisu whin inj gi.

Inj kêsêlêñ mbo señ, ma lau toñ atu sêngihi inj ahuc. **43** Lau toñ dinañ si danj inj awhê nañ gêm dac ñapañ tôm yala 12 su, magoc ñamalac danj gitôm bu nem inj sa dom. **44** A whê dau meñ kêsêlêñ mbo Yisu ñambu-nga, ma kêmasec inj ndê ñakwê sip ñadali. Ma ñagahô inj ndê dac sa tiyham dom. **45** Têñ dinañ Yisu ndac, “Asa kêmasec aö?” Lau danj sêrôm dau asê dom, ma Pita sôm, “Aneñ ñadau, lau toñ dindec sêwhinj yac sêkôm am si.” **46** Magoc Yisu sôm, “Ñamalac danj kêmasec aö, bu aö kayalê bu aneñ ñaclai ñatô sa gi.” **47** Awhê dinañ kêyalê bu inj gitôm dom bu siñ dau, dec tigasuc Yisu. Inj kêtitec, ma hu dau sip nom gi. Ma yêc lau hoñ aنجô-nga, inj whê sa bu inj kêmasec Yisu tu bu ñayham sa-nga, ma bu têñ ndoc inj kêmasec inj, nañ ñagahô inj ñayham sa. **48** Ma Yisu sôm têñ inj, “O aneñ bawhê, am nem kêñ whinj aö dec kôm am ñayham sa. Am lhö ti atac malô ndi.”

49 Yisu sôm yom dinañ mbo, ma ñgac danj meñ akêñ Jairas ndê andu, ma sôm têñ Jairas, “Am atômwê mbac ndu su, dec kêñ ñawapac têñ Kêdôhôñwaga dau dom.” **50** Yisu ñgô yom dinañ, magoc inj sôm têñ Jairas, “Töc daôm dom. Kêñ whinj, ma inj oc ñayham sa.”

51-53 Têñ ndoc sêhôc asê Jairas ndê andu, nañ sêlic lau daësam sêhu danjibô asê ma sêtañ sêmbo. Goc Yisu sôm, “Mac atan dom! Inj mbac ndu dom, inj yêc bêc yêc.” Magoc ñac sêmbwac inj, bu sênyalê bu bawhê dau mbac ndu su. Tigeñ Yisu kalhac lau hoñ ahuc sêmbo awê, ma kôc Pita, Jems ma Jon, ma

bawhê dau damba lu dinda, sêwhiŋ iŋ ma sêšôc andu si. ⁵⁴ Ma iŋ kêm bawhê dau sip amba ma sôm, “Anej bawhê, tisa!” ⁵⁵ Goc bawhê dau tali sa tiyham, ma ɻagahô iŋ tisa kalhac. Ma Yisu sôm bu sêkêŋ gêŋ daneŋ-ŋga têŋ iŋ. ⁵⁶ Iŋ damba lu dinda sêhêdaê, magoc Yisu gic yao bu sêndic miŋ pi gêŋ naŋ iŋ kôm, naŋ dom.

9

*Yisu kêkiŋ ɻgacsêŋomi 12 sêsa si
(Mat 10:7-11; Mak 6:7-11)*

¹ Yisu kêgalêm ɻgacsêŋomi 12 sa sêpitigeŋ, ma kêŋ ɻaclai ti licwalô têŋ ɻac gitôm bu sêsoc ɻalau sac su, ma sêkôm lau gêmbac ɻayham sa. ² Ma iŋ kêkiŋ ɻac bu sêsa sêndi ma sênen mêtê pi Anötö ndê gôliŋ, ma bu sênen lau gêmbac sa. ³ Iŋ sôm têŋ ɻac, “Aŋsêlêŋ amam sawa andi, akôc tôc dom, ma akôc talhi, me bolom, me mone, me ɻakwê aô daôm-ŋga dom. ⁴ Têŋ têm mac asôc malac danj ma lau sêkôc mac sa asôc ɻac si andu, naŋ ambo whiŋ ɻac e mac ahu malac dau siŋ. ⁵ Ma lau malac danj-ŋga bu sêkôc mac sa dom, naŋ atoŋ kop su yêc gahim têŋ ndoc mac ahu ɻac siŋ, bu atôc ɻac si giso asê.” ⁶ ɻgacsêŋomi sêŋgô yom dinaŋ, goc sêsa si. ɻac sêŋsêlêŋ sêlom-sêlom malac ma sêhoc ɻawaê ɻayham asê, ma sêkôm lau ɻayham sa yêc gameŋ hoŋ.

*Herod ndac bata Yisu
(Mat 14:1-2; Mak 6:14-16)*

⁷ Têŋ ndoc dinaŋ gôliŋwaga Galili-ŋga Herod ɻgô yom pi gêŋ hoŋ naŋ Yisu kôm. Ma iŋ gauc gêm yom daêsam, bu lau ɻatô sêšôm bu Yisu iŋ Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga naŋ tisa akêŋ lau batê-ŋga. ⁸ Ma lau ɻatô

sêسôm bu inj propet akwa Elaija naŋ meŋ hoc dau asê, ma ɻatô sêسôm bu inj propet ɻamata-ɻga si daŋ, naŋ tisa akêŋ lau batê-ɻga. ⁹ Tigeŋ Herod sôm, “Aö gac atu, dec sêtim Jon ndê kachu kic su. Asa dec lau sic miŋ pi inj?” Ma inj tac whiŋ bu lic Yisu.

*Yisu gôlôm lau 5,000
(Mat 14:13-21; Mak 6:32-44; Jon 6:1-15)*

¹⁰ Têŋ têm aposel 12 sêmbu sêmenj, naŋ sic miŋ têŋ Yisu pi gêŋ hoŋ naŋ sêkôm. Ma tiŋambu inj kôc ɻac sa sêwhiŋ inj, ma ɻac tawasê sêtêŋ malac Betsaida si. ¹¹ Magoc lau daêsam sêŋgô ɻawaê ma sêtêŋ Yisu si. Ma inj kôc ɻac sa, ma sôm y om têŋ ɻac pi Anötö ndê gôliŋ, ma kôm ɻac si lau gêmbac ɻayham sa.

¹² Sêmbo e kêpiŋ bu ac ndi sip, goc ɻgacsêŋomi 12 sêtêŋ inj si ma sêسôm, “Gameŋ dindec yac dambo, naŋ gameŋ sawa. Bocdinaŋ êmkîŋ lau tonj dindec sêlhö sêtêŋ malac ti gameŋ ɻamakê-ɻga sêndi, bu sêŋsalê gêŋ sêneŋ-ɻga ma gameŋ sêyêc bêc-ɻga.” ¹³ Magoc Yisu sôm, “Mac akêŋ gêŋ têŋ ɻac sêneŋ.” Ma ɻac sêô yom ma sêسôm, “Yac mba gêŋ daneŋ-ɻga daêsam dom. Bolom limdaŋ ma i lu sêndöc. Bocke? Yac andi anemlhi gêŋ bulau hoŋ sêneŋ, a?”

¹⁴ ɻac sêسôm yom dinaŋ ɻahu bu lau tonj dinaŋ si lauŋgac ɻanamba gitôm 5,000. Magoc Yisu sôm têŋ inj ndê ɻgac-sêŋomi, “Akêŋ lau sêndöc sic titonj-titonj tôm 50.” ¹⁵ Goc ɻac sêkôm gitôm inj sôm, ma lau hoŋ sêndöc sic. ¹⁶ Ma Yisu kôc bolom limdaŋ ma i lu sa, tatac undambê, ma gêm daŋge, goc pô kôc-kôc, ma kêŋ têŋ ɻgacsêŋomi bu sêndic sam têŋ lau. ¹⁷ Lau hoŋ seŋ gêŋ e hôc ɻac dôŋ, ma tiŋambu ɻgacsêŋomi sic gêŋ ɻadêlê sa sip gatop 12 e meŋhu.

*Pita sôm Yisu ɳahu asê
(Mat 16:13-20; Mak 8:27-30)*

¹⁸ Têŋ ndoc dan Yisu ti inj ndê ɳgacsêŋomi sêmbo tawasê, ma inj teŋ mbec mbo. Pacndê, goc inj ndac ɳac, “Lau sêšôm bu aö asa?” ¹⁹ Ma sêšôm, “Lau ɳatô sêšôm bu am Jon, Ngac Kêku Lau-ɳga, ma ɳatô sêšôm bu am Elaija, ma ɳatô sêšôm bu am propet ɳamata-ɳga si dan, naŋ tisa akêŋ lau batê-ɳga.” ²⁰ Goc Yisu ndac ɳac, “Ma mac daôm, mac asôm bu aö asa?” Ma Pita sôm, “Am Mesaya, naŋ Anötö gic bata bu êŋkiŋ meŋ.” ²¹ Yisu ɳgô yom dau ma gic yao ɳac bu sêšôm asê têŋ lau dan dom e tiŋambu. ²² Inj sôm, “Namalac ndê Atu gic waê bu hôc ɳawapac daësam. Lau bata ti ʈdabuŋsiga atu-tu ma lau naŋ sêndôhôŋ yomsu oc sêtec inj ma lau oc sêndic inj ndu. Magoc têŋ bêc titö-ɳga Anötö oc uŋ inj sa tiyham.”

*Lau naŋ sêŋkuc Yisu oc sêhôc ɳawapac
(Mat 16:24-28; Mak 8:34-9:1)*

²³ Ma inj sôm têŋ ɳac hoŋ, “Asa naŋ tac whinj bu êŋkuc aö naŋ êŋgwiniŋ dau, ma tôm bêc hoŋ hôc ndê a gicsô dau sa, ma êŋkuc aö. ²⁴ Bu asa naŋ tac whinj bu sap gêŋ nom-ɳga dôŋ ɳapaŋ tu mbo tali-ɳga, naŋ oc niŋga. Magoc asa naŋ bu hu gêŋ nom-ɳga sinj tu êŋkuc aö-ɳga, naŋ oc niŋga dom. ²⁵ Namalac dan bu po gêŋ nom-ɳga hoŋ sa, magoc inj dau gatu bu niŋga, dec gêŋ nom-ɳga hoŋ dinaj oc tôm dom bu nem inj sa. ²⁶ Asa naŋ bu maya tu aö ti aneŋ yom-ɳga, naŋ Namalac ndê Atu oc maya tu inj-ɳga, têŋ ndoc inj mbu meŋ ti inj dau ndê ɳawasi, ma Damba ndê ɳawasi ma aŋela dabuŋ si ɳawasi whinj. ²⁷ M a aö wasôm bu yomandô, lau ɳatô kwahic dec sêmbo,

naŋ oc gacgeŋ sêmbo tali e sêlic Anötö ndê gôlinj meŋ sa tiawê.”

*Pita, Jems ma Jon sêlic Yisu ndê ɻawasi
(Mat 17:1-13; Mak 9:2-10)*

²⁸ Yisu sôm yom dinaŋ su, ma bêc ɻatô gitôm 8 meŋ gi su. Ma Yisu bu teŋ mbec, dec kôc Pita, Jon ma Jems sêwhiŋ inj ma sêpi lôc danj si. ²⁹ Ma têŋ têm Yisu teŋ mbec mbo, naŋ inj ndê aŋgô andô kaiŋ danj sa, ma inj ndê ɻakwê ɻawasi sêp sambuc. ³⁰⁻³¹ Ma ɻgac lu sêhôc asê ti ɻawasi atu, naŋ Moses lu Elaija, ma injlu sem yomgalôm sêwhiŋ Yisu. Sêsôm yom pi gêŋ naŋ oc hôc asê Yisu yêc malac Jerusalem têŋ ndoc meŋ sa bu inj hu nom dindec siŋ.

³² Têŋ ndoc dinaŋ, Pita ma ɻgac lu naŋ sêwhiŋ inj, naŋ kwapac ma bêc yô ɻac, tigenj ɻac tali sa ma sêlic Yisu ndê ɻawasi ti ɻgac lu naŋ sêlhac sêwhiŋ inj. ³³ Têŋ têm Moses lu Elaija bu sêhu Yisu siŋ, naŋ Pita sôm têŋ inj, “Nadau, ɻayham kêlêc bu yac dambo dec. Yac oc akwê bac tö, am nem danj, Moses ndê danj, ma Elaija ndê bac danj.” Inj sôm yom dinaŋ, magoc inj ndê gauc sa dom. ³⁴ Inj sôm yom dinaŋ mbo, ma dao danj meŋ ma kôm ɻac ahuc e ɻgacsêŋomi tö dinaŋ sêtöc dau atu. ³⁵ Ma awha danj sa yêc dao ɻalôm, naŋ sôm, “Aö neŋ atuŋgac dau dindec, naŋ aö kayalinj sa. Aŋgô inj ndê yom maŋ!” ³⁶ Sêŋgô su goc sêlic Yisu tawasê mbo. Tiŋambu ɻac sem yom dau ahuc yêc dau-ɻga, ma têŋ ndoc dinaŋ sêsôm yom asê pi gêŋ naŋ sêlic, naŋ dom.

*Yisu soc ɻalau sac su yêc balê danj
(Mat 17:14-21; Mak 9:14-29)*

³⁷ Têŋ galaŋsê ɻac sêsip akêŋ lôc dau sêmeŋ, ma lau toŋ atu sêkac sa sêtêŋ Yisu si. ³⁸ ɻac si danj

ta yom bocdec bu, “Kêdôhôñwaga, aö gakôc aneñ atungac tigeñ dindec meñ, ma wateñ am bu nem inç sa. ³⁹ Nalau sac dañ mbo inç ñalôm, ma têm daësam kôc inç dôñ, m a kêmwananç inç ñaŋga e inç mbwêc atu, ma whapwic sa. Nalau sac dau bu kôm inç tisac, ma tec bu hu inç siñ. ⁴⁰ Aö gateñ am nem ñgac-sêñomi bu sêsoc ñalau dau su, magoc ñac sêtôm dom.” ⁴¹ Goc Yisu sôm, “O mac lau sac. Mac nem akêñ whinj mbasi! Aö gambo gawhiñ mac ñasawa hic baliñ su, ma bocke mac atôm dom bu akôm gêñ dañ? Aö oc wambo wawhiñ mac tu wanem mac sa ñapanj-ña dom!” Ma Yisu sôm têñ balê dau ñadamba, “Kôc nem balê sa mwenj.”

⁴² Têñ têm balê dau kêsêlêñ meñ, nañ ñalau sac kôc inç dôñ ma kêmwananç inç. Tigeñ Yisu hec yom ñalau sac, ma kôm balê dau ñayham sa, ma kêñ inç mbu têñ inç damba gi. ⁴³ Ñalêñ dinanç Yisu tôc Anötö ndê ñaclai ti ñawasi atu asê, dec kôm lau hoñ sêhêdaê.

Yisu sôm tiyham bu inç oc mbac ndu ma tisa tiyham

(Mat 17:22-23; Mak 9:30-32)

Lau hoñ sêlhac ti sêhêdaê tu gêñ hoñ nañ Yisu kôm-ña, ma inç sôm têñ inç ndê ñgacsêñomi, ⁴⁴ “Añgô aneñ yom dindec ñapep! Tiñambu oc sêkêñ Ñamalac ndê Atu sip lau ñatô amba.” ⁴⁵ Magoc ñac sênyalê yom dau ñahu dom. Yom dau ñahu yêc siñ dau têñ ñac, ma sêtôc bu sêndac Yisu bu whê sa têñ ñac.

Asa ti ñgac ñamata-ña

(Mat 18:1-5; Mak 9:33-37)

⁴⁶ Tiñambu Yisu ndê ñgac-sêñomi sêseñ dau pi ñac si asa inç ñgac ñamata-ña. ⁴⁷ Yisu kêyalê ñac si gauc,

goc kôc balê sauŋ daŋ ma kēj inj kalhac kêpiŋ inj,
48 ma sôm têŋ ɳac, “Asa naŋ kôc balê sauŋ daŋ tôm
 inj dindec sa tu anen ɳaê-ɳga, naŋ kôc aö sa, ma asa
 naŋ kôc aö sa, naŋ kôc inj naŋ kêkiŋ aö gameŋ, naŋ
 sa. Mac nem asa naŋ kêgwiniŋ dau ma ti mac nem
 ɳgac akiŋ, naŋ ti ɳgac ɳamata-ɳga yêc Anötö aŋgô-
 ɳga.”

*Lau naŋ sêkôm gweleŋ tu Yisu-ɳga, naŋ sêwhê dau
 kôc dom*
(Mak 9:38-41)

49 Ma Jon sôm, “Nadau, yac alic ɳgac daŋ kôm
 gweleŋ ma soc ɳalau sac su yêc lau ɳa am nem ɳaê.
 Inj kêkuc am whin yac dom, ma boc-dinaŋ yac ac
 yao inj bu kôm gweleŋ dau dom.” **50** Tigeŋ Yisu sôm,
 “A lhac inj ahuc dom, bu asa naŋ kêj kisa mac dom,
 naŋ mac nem dan.”

Lau gameŋ Samaria-ɳga sêkôc Yisu sa dom

51 Ndoc meŋ kêpiŋ bu Yisu mbu pi undambê
 ndi, dec inj kêmasaŋ dau bu pi malac Jerusalem
 ndi. **52** Iŋ kêkiŋ lau ahen-ɳga sêmuŋ inj, sêšôc lau
 †Samaria-ɳga si malac daŋ si, bu sêmasaŋ gameŋ tu
 inj mbo-ɳga. **53** Magoc lau Samaria-ɳga sêŋyalê bu
 inj kêsêlêŋ hêganôŋ malac Jerusalem, ma tu dinan-
 ɳga dec sêkôc inj sa dom. **54** Jems lu Jon sêlic gêŋ
 dau, goc sêndac Yisu, “Pômdau, am bu sôm, dec yac
 oc aŋgalêm ya sip akêŋ undambê meŋ, ma seŋ ɳac
 su.” **55** Tigeŋ Yisu kac dau kwi, ma sôm injlu. **56** Ma
 ɳac hoŋ sêlom malac daŋ si.

Lêŋ taŋkuc Yisu-ɳga
(Mat 8:18-22)

57 Yisu ti ndê ŋgacsêjomi sêjsêlêj sêmbo seŋ ma ŋgac daŋ sôm têj Yisu, “Aö bu waŋkuc am, wawhiŋ am watêj gameŋ bocke naŋ am oc ndi.” **58** Ma Yisu ô iŋ ndê yom ma sôm, “Giam pôm si hočsun yêc, ma mbac lôlôc-ŋga si ŋaic yêc, tigeŋ Namalac ndê Atu ndê mala yêc bêc-ŋga mba.”

59 Ma iŋ sôm têj ŋgac daŋ, “Mweŋ êmkuc aö!” Magoc ŋgac dau sôm, “Pômdau, gêŋ ŋamata-ŋga aö wandi wambo wawhiŋ aneŋ lau e aŋsuhuŋ daman su naŋ, ma tiŋambu wambu wameŋ waŋkuc am.” **60** Ma Yisu sôm têj iŋ, “Mba! Am êmkuc aö naŋ gêŋ ŋamata-ŋga. Tec lau batê sênsuhuŋ lau batê. Tigeŋ am ndi, ma hoc yom asê têj lau pi Anötö ndê gôlinj.”

61 Ma ŋgac daŋ tiyham sôm, “Pômdau, aö bu waŋkuc am, tigeŋ gêŋ ŋamata-ŋga wambu watêŋ aneŋ andu, ma wakam aneŋ lau.” **62** Ma Yisu ô iŋ ndê yom ma sôm, “Asa naŋ gic hu gweleŋ daŋ, tigeŋ kac dau kwi ma hêgo gêŋ naŋ iŋ hu siŋ su, naŋ gitôm dom bu nem gweleŋ mbo Anötö ndê gôlinj ŋapu.”

10

Yisu kêkiŋ sêjomi 72 sêsa si

1 Tiŋambu Pômdau kêyalij sêjomi 72 tiyham sa, bu êŋkiŋ ŋac lu-lu sêsa sêndi sêmun iŋ, sêtêj gameŋ ti malac hoŋ naŋ iŋ atac whiŋ bu ndic kêsi. **2** Ma iŋ sôm têj ŋac, “Gêŋ ŋandô daësam yêc ôm, magoc lau sêndic gêŋ ŋandô sa-ŋga daësam dom. Bocdinaj ateŋ mbec têj ôm ŋadau bu êŋkiŋ lau gweleŋ-ŋga sêšôc iŋ ndê ôm sêndi, ma sêndic gêŋ ŋandô sa.

3 Kwahic dec aö bu waŋkiŋ mac asa andi! Magoc

ayob daôm ɳapep, bu aö kakin mac bu asa andi atôm domba ɳatu, naŋ sêtêŋ giam pôm si gameŋ sêndi. ⁴ Akôc talhi, me dalu, me atapa dom, ma anjâlêŋ ɳagahô andi. Ahê mwalêc lau yêc seŋ dom. ⁵ Têŋ ndoc mac bu asôc andu daŋ, naŋ asôm bu, ‘Yom malô têŋ lau andu dindec-ŋga.’ ⁶ Andu ɳadau bu ɳgac yom malô-ŋga dom, dec mac nem mbec yom malô-ŋga oc gacgeŋ yêc mac-ŋga. Ma andu ɳadau bu ɳgac yom malô-ŋga, dec inj oc kôc mbec yom malô-ŋga dinaŋ sa. ⁷ Ambo andu dinaŋ, ma alom-alom andu dom. Aneŋ ti anôm gêŋ bocke naŋ sêkêŋ têŋ mac, naŋ ti mac nem ɳaôli gwelen-ŋga. Mêtê solop bu lau g welen-ŋga sêkôc ɳaôli gwelen-ŋga.

⁸ “Têŋ têm mac asôc malac daŋ, ma lau sêkôc mac sa, naŋ aneŋ gêŋ daneŋ-ŋga naŋ sêkêŋ têŋ mac. ⁹ Akôm ɳac si lau gêmbac ɳayham sa, ma asôm têŋ ɳac, ‘Anötö ndê gôlinj meŋ kêpiŋ.’ ¹⁰ Tigeŋ mac bu asôc malac daŋ, ma sêkôc mac sa dom, naŋ goc alhac malac lôm ma asôm, ¹¹ ‘Yac atoŋ kop mac nem malac-ŋga su yêc yac mba gahiŋ. Yac akêŋ kop dindec mbu têŋ mac bu atôc nem mêtê sac asê. Tigeŋ anyalê bu Anötö ndê gôlinj meŋ kêpiŋ.’ ¹² Yomandô aö wasôm têŋ mac bu têŋ bêc Anötö êmatôc lau-ŋga, naŋ lau malac dinaŋ-ŋga oc sêtap ɳagêyô sac andô sa, hôc gêlêc ɳagêyô naŋ Anötö oc kêŋ têŋ lau sac malac Sodom-ŋga.”

*Yisu sôm yom pi lau naŋ sem dau kwi dom
(Mat 11:20-24)*

¹³ Yisu gic têku yom ma sôm, “Oyaê mac lau malac Korasin ma Betsaida-ŋga. Mac oc atap Anötö ndê atac ɳandê sa. †Lau apa naŋ sêndöc

malac Taya ma Saidon, bu sêlic gêŋ dalô naŋ aö gakôm yêc mac aŋôm-ŋga, dec oc tôm sênen dau kwi wandêc su, ma sêndoc ti sêtaŋ si sac. ¹⁴ Tigeŋ mac akôm dom, dec wasôm têŋ mac bu têŋ ndoc Anötö êmatôc lau-ŋga, naŋ iŋ oc kêŋ ŋagêyô sac sambuc têŋ mac, hôc gêlêc ŋagêyô naŋ iŋ oc kêŋ têŋ lau Taya ti Saidon-ŋga, naŋ su.

¹⁵ “Ma mac lau Kapenaom-ŋga, mac gauc gêm bu mboe Anötö oc kôc mac sa andöc undambé, a? Mba! Iŋ oc êmasuc mac su asip lambwam andi!”

¹⁶ Ma Yisu sôm têŋ sêjomi 72 bu, “Asa naŋ kôc mac nem yom sa, naŋ gitôm iŋ kôc aneŋ yom sa. Ma asa naŋ tec mac, naŋ gitôm iŋ tec aö bocdinaŋ. Ma asa naŋ tec aö, naŋ tec Damaŋ naŋ kêkiŋ aö gameŋ.” Yisu sôm yom dinaŋ su, goc kêkiŋ sêjomi 72 sêsa si.

Sêjomi 72 sêmbu sêmeŋ

¹⁷ Tiŋambu sêjomi 72 dinaŋ sêmbu sêmeŋ ti atac ŋayham, ma sêšôm, “Pômdau, têŋ ndoc yac asôm am nem ŋaê asê, naŋ gêŋ hoŋ sêšôc yac mba yom ŋapu, ma ŋalau sac sêwhiŋ.” ¹⁸ Ma Yisu sôm, “Aö kayalê bu gêŋ naŋ mac akôm, naŋ ku Sadan̄ ndê ŋaclai dulu, e tôm iŋ peŋ akêŋ undambê ŋagahô ŋambwa, tôm sickac hep tigeŋ. ¹⁹ Aö gakêŋ ŋaclai têŋ mac su, tôm bu akwê mboc ti gapiŋgap dôŋ, ma bu ahôc gêlêc mac nem ŋacyo Sadan̄ ndê ŋaclai hoŋ su. Gêŋ daŋ oc kôm mac atisac dom. ²⁰ Kwahic dec mac atac ŋayham bu ŋalau sac sêšôc mac nem yom ŋapu. Tigeŋ atac ŋayham atu, bu Anötö to mac nem ŋaê sa yêc undambê.”

21 Têj ndoc dinaŋ Nalau Dabunj gêm Yisu ahuc, ma inj tac ɻayham atu, ma sôm, “O Damaŋ, undambê ti nom ɻadau. Aö wampinj am bu am tôc nem yom ɻa-ɻandô asê têj lau naŋ sêngwiniŋ dau, ma siŋ kwi têj lau naŋ gauc gêm bu ɻac lau tigauc ma sêŋyalê gêj hoŋ. Aêc, Damaŋ, am kôm bocdi-naŋ kêkuc am daôm nem atac whinj.

22 “Damaŋ kêj gêj hoŋ sip aö amaŋ. Lau danj sêŋyalê Atu dom, Damba tawasê kêyalê inj. Ma lau danj sêŋyalê Damba dom, tigeŋ inj ndê Atu kêyalê inj, ma lau naŋ Atu dau atac whinj bu tôc inj asê têj ɻac, naŋ sêŋyalê Damba.”

23 Ma inj kac dau kwi ma sôm têj inj ndê ɻagacsêŋomi tawasê, “Atac ɻayham tu mac alic gêj hoŋ dindec-ɻga. **24** Aö wasôm têj mac bu propet ti kiŋ daêsam atac whinj bu sêlic gêj naŋ mac alic su, magoc sêlic dom. Ma ɻac atac whinj bu sêŋgô yom naŋ mac aŋgô su, magoc sêŋgô dom.”

*Yom gôliŋ pi lau meŋpaŋ yac-ɻga
(Mat 22:34-40; Mak 12:28-31)*

25 Têj ndoc danj gwalam akwa yomsu-ɻga danj tisa bu êŋsahê Yisu. Ma inj ndac Yisu bocdec bu, “Kêdôhôŋwaga, aö wakôm sake, dec Anötö oc kôc aö sa wambo tanli ɻapanj yêc undambê?” **26** Ma Yisu sôm, “Am kêyalê yomsu hoŋ naŋ Anötö kêj têj Moses. Ma yomsu dau sôm bu am kôm sake?”

27 Goc ɻagac dau sôm, “Yomsu danj sôm bu, ‘Atac whinj Pômdau, am nem Anötö, ti am nem ɻalôm sambuc, ti gatôm sambuc, ti licwalô sambuc ma ti am nem gauc sambuc.’ Ma yomsu danj tiyham sôm bu, ‘Atac whinj lau meŋpaŋ am, tôm am tac whinj

am daôm.’” ²⁸ Ma Yisu sôm, “Am sôm solop. Kôm bocdinan̄, dec am oc ndöc tamli ḥapaṇ.”

²⁹ Magoc ḥgac dau gauc gêm bu tōc asê bu in̄ ḥgac gitēṇ, dec ndac Yisu, “Ma lau asa sêti aneṇ lau meṇpaṇ aö-ṅga?” ³⁰ Yisu ô in̄ ndê yom ḥa yom gôlin̄ dan̄ bocdec bu, “Ngac Israel-ṅga dan̄ kêsélêṇ mbo seṇ akêṇ Jerusalem ma bu sip têṇ malac Jeriko ndi, ma lau kaṇ sêkôc in̄ dôṇ. Ḥac sêkôc in̄ ndê ḥakwê su, sic in̄ tisac e kêpiṇ bu mbac ndu, goc sêhu in̄ sin̄ yêc ma sêlhö si. ³¹ Tiṇambu dabuṇsiga Israel-ṅga dan̄ kêsélêṇ mbo seṇ tigen̄ dinaṇ meṇ, ma têṇ ndoc in̄ gêlic ḥgac dau, naṇ kêlêc in̄ ma kölhö gi. ³² Malô goc ḥgac Israel-ṅga dan̄ akêṇ †Liwai ndê toṇ meṇ hôc asê, gêlic ḥgac dau, ma kêlêc in̄ ma kêsélêṇ gi. ³³ Tiṇambu ḥgac Samaria-ṅga dan̄ kêsélêṇ mbo seṇ dinaṇ, meṇ hôc asê, goc gêlic ḥgac dau ma tawalô in̄. ³⁴ In̄ têṇ in̄ gi, kêgwasiṇ in̄ ndê gamboc ḥa olib ḥakwi ti wain, goc kêpaṇ. Ma in̄ kêṇ in̄ ndöc in̄ ndê don̄ki ḥahô, kôc in̄ sa gi sôc andu ḥaclen̄-ṅga dan̄, ma yob in̄. ³⁵ Galansê bêbêc in̄ kêṇ mone denarii lu têṇ andu ḥadau, ma sôm, ‘Nem yaom ḥgac dindec. Ma mone dindec bu nditôm dom, goc wakêṇ mone ḥatô tiyham têṇ ndoc aö wambu wamen̄.’”

³⁶ Ma Yisu ndac, “Am gauc gêm bocke? Lau tö dinaṇ si asa in̄ ḥgac naṇ sip lau kaṇ si amba, naṇ ndê ḥgac meṇpaṇ in̄-ṅga?” ³⁷ Goc ḥgac yomsu-ṅga sôm, “Ngac dê, naṇ tawalô in̄.” Ma Yisu sôm, “Am ndi ma kôm bocdinan̄. Tamwalô lau hon̄ ma nem ḥac sa.”

Mata lu Maria

³⁸ Yisu ti ndê ḥgacsêṇomi sêṇsélêṇ si e sêhôc asê malac dan̄. Ma awhê dan̄, naṇ ndê ḥaē Mata,

kêgalêm Yisu bu nej gêj yêc iŋ ndê andu. ³⁹ Têŋ ndoc Yisu sôc gi ndöc, naŋ Mata ndê asiwê Maria ndöc sic kêpiŋ Pômdau gahi-ŋga, bu ngô iŋ ndê yom. ⁴⁰ Tigen Mata kôm gwelenj atu tu ndê gêj-ŋga. Inj têŋ Yisu meŋ ma ndac, “Pômdau, aö tanjwasêŋ gakôm gwelenj gambo! Aö asinjwê lec gêm aö sa dom, ma am gêlic ŋayham, me? Sôm bu iŋ nem aö sa.” ⁴¹ Magoc Yisu ô iŋ ndê yom ma sôm, “Mata, Mata, am hêgo daôm tu gêj daêsam-ŋga. ⁴² Magoc lau hoŋ sêpônda gêj atu tigen. Maria tac whinj gêj ŋayham dau, ma lau daŋ oc sêtôm dom bu sêkôc su yêc iŋ.”

11

Yom pi lêŋ dateŋ mbec-ŋga (Mat 6:9-13; 7:7-11)

¹ Têŋ bêc daŋ Yisu teŋ mbec mbo gameŋ daŋ. Inj teŋ mbec pacndê, ma iŋ ndê ŋgac-sêŋom daŋ sôm têŋ iŋ, “Pômdau, tôm Jon kêdôhôŋ iŋ ndê sêŋomi, dec êmdôhôŋ yac bu ateŋ mbec.” ² Ma Yisu sôm, “Têŋ ndoc mac bu ateŋ mbec, naŋ ateŋ bocdec bu:

Damanj, am nem ŋaê lau sênen dabuŋ maŋ.

Mweŋ ti lau hoŋ si Pômdau.

³ Tôm bêc hoŋ kêŋ yac mba gö têŋ yac.

⁴ Suc yac mba sac kwi, bu lau hoŋ naŋ sêkôm sac têŋ yac, naŋ asuc si sac ŋatôp kwi bocdinaŋ.

Ma yob yac bu lêtôm tap yac sa dom.”

⁵⁻⁶ Ma iŋ gic têku yom ma sôm, “Akôc gauc pi mac daôm nem lêŋ naŋ ateŋ gêj têŋ nem dawami. Mboe am nem ŋacleŋ seŋ baliŋ-ŋga daŋ meŋ hôc asê têŋ ôbwêc, ma am pônda gêj daneŋ-ŋga bu kêŋ têŋ iŋ. Ma têŋ timaniŋhu am bu têŋ am nem

dawam daŋ ndi, ma sôm têŋ iŋ, ‘Oê dawan, kêŋ gö ɳatô têŋ aö bu wakêŋ têŋ aö neŋ silip naŋ kwahic dec meŋ hôc asê.’ ⁷ Am gauc gêm bocke? Am dawam dinaŋ oc ô nem yom yêc andu ɳalôm ma sôm, ‘Kêŋ ɳawapac têŋ aö dom! Aö gac gatam ahuc su, ma aneŋ balêkoc sêyêc bêc su. Gitôm dom bu watisa ma wakêŋ gêŋ daŋ têŋ am!’ Iŋ oc sôm bocdinan, a? ⁸ Aö wasôm têŋ am, bu am nem dawam oc tisa ma kêŋ gêŋ têŋ am, magoc iŋ oc kêŋ tu am dawam iŋ-ŋga dom. Iŋ oc kêŋ gêŋ têŋ am tôm am ndac, ɳahu bu am pônda daôm ma mayam pac tu ndac iŋ-ŋga.

⁹ “Bocdinan aö wasôm têŋ mac. Aten gêŋ têŋ Anötö, dec oc akôc ɳandô, aŋsalê iŋ ti ndê lêŋ, ma oc atap sa, ma amati gatam, dec oc lêc su têŋ mac. ¹⁰ Bu Anötö kêŋ gêŋ têŋ lau hoŋ naŋ sêndac iŋ, ma lau hoŋ naŋ sêŋsalê iŋ ti ndê lêŋ, naŋ oc sêtap sa, ma ɳac naŋ sêmati gatam, naŋ oc lêc su têŋ ɳac.

¹¹ “Damba daŋ, bu atunŋac teŋ i, dec oc kêŋ mboc wêm daŋ têŋ iŋ dom. ¹² Ma atunŋac bu ndac mbac ɳ agulu, goc damba oc kêŋ gapingap têŋ iŋ dom. ¹³ Mac lau sac, tigeŋ atoc nem balêkoc sa ɳa gêŋ ɳayham-ɳayham. Magoc Damam naŋ mbo undambé iŋ gitêŋ eŋ, ma oc kêŋ ɳalau Dabuŋ têŋ lau naŋ sêteŋ iŋ.”

*Yisu ndê ɳaclai ɳahu
(Mat 12:22-32; Mak 3:23-27)*

¹⁴ Têŋ ndoc daŋ Yisu soc ɳalau sac awha mba daŋ su yêc ɳgac daŋ. Têŋ têm ɳalau sac hu ɳgac awha mba dau siŋ, naŋ ɳgac dau gic hu sôm yom asê, ma lau toŋ atu naŋ sêlic, naŋ sêhêdaê.

15-16 Lau ɳatô bu sêjsahê Yisu, dec sêndac iŋ bu kôm gêŋ dalô dan̄ bu tōc asê bu iŋ kôc ɳaclai yêc Anötö ndê. Ma lau ɳatô sêşôm, “Njalau sac si ɳadau †Belsebal kêŋ ɳaclai têŋ Yisu, ma bocdinaŋ iŋ soc ɳalau sac su.” **17** Yisu kêyalê ɳac si gauc, ma sôm, “Lau gameŋ dan̄ bu sêwhê dau kôc, dec ɳac si ɳacyo oc sêseŋ ɳac su. Ma gôlôwac dan̄ bu sêwhê dau kôc, dec ɳac oc sêlhac ɳaŋga dom, ma ɳac si ɳacyo oc sêku ɳac dulu. **18** Ma Sadan̄ boc-dinaŋ. Iŋ bu kêŋ kisa iŋ ndê ɳalau sac, dec iŋ ndê gôlin̄ oc niŋga. Bocke dec mac asôm bu aö gasoc ɳalau sac su ɳa Belsebal ndê ɳaclai. **19** Mac asôm bu aö gakôc ɳaclai yêc Belsebal, dec gasoc ɳalau sac su. Ma bocke? Mac nem sêjomi naŋ sem gwelen̄ sêsoc ɳalau sac-ɳga sêwhin̄, naŋ mac aŋgôlin̄ yom dau pi ɳac whin̄, a? ɳac oc sêlic mac nem yom bu so ma sêmatôc mac! **20** Aö gasoc ɳalau sac ɳa Anötö ndê ɳaclai, bocdinaŋ aŋyalê bu Anötö ndê ɳaclai bu nem gôlin̄ gêŋ hoŋ, naŋ hôc asê mac su.

21 “Sadan̄ iŋ gitôm ɳgac ti licwalô atu naŋ kôc iŋ ndê wapa siŋ-ɳga, ma yob iŋ ndê andu. Oc tôm dom bu lau sêngaho ɳgac kaiŋ dinaj̄ ndê gêŋ dan̄. **22** Tigen̄ ɳgac ti licwalô atu naŋ hôc gêlêc iŋ ndê bu ndic siŋ têŋ iŋ ma ku iŋ dulu, dec iŋ oc kôc iŋ ndê wapa siŋ-ɳga su, ma whê iŋ ndê wapa hoŋ kôc.

23 “Asa naŋ kalhac whin̄ aö dom, naŋ ti aneŋ ɳacyo. Ma asa naŋ gic lau sa sêtêŋ aö sêmeŋ dom, naŋ soc ɳac su yêc aö.”

*Njalau sac sêjsalê mala naŋ yêc ɳambwa
(Mat 12:43-45)*

24 “Têŋ ndoc ɳalau sac dan̄ sa yêc ɳamalac dan̄, naŋ gitôm iŋ kêgihi mbo gameŋ sawa ma kêsalê

mala êjwħaŋ dau-ŋga. Tigeŋ tēŋ ndoc iŋ tap sa dom, naŋ iŋ oc sôm tēŋ dau, ‘Aö wambu wandi wasōc andu naŋ aö gahu siŋ su.’ ²⁵ Ma iŋ oc mbu ndi, ma tap sa bu ɣamalac dau ndê ɣalôm yēc ɣambwa, gitōm andu sawa naŋ sēmasaŋ ɣawasi sa. ²⁶ Dec iŋ oc sa ndi, kôc ɣalau sac 7 naŋ sac sambuc sēhōc gēlēc iŋ su, naŋ sēmeŋ, ma ɣac hoŋ oc sēsōc andu dinaŋ sēndi ma sēmbo dinaŋ. Bocdi-naŋ ɣawapac naŋ tap ɣamalac dau sa, naŋ hōc gēlēc ɣawapac ɣamat-a-ŋga-ŋga su.”

²⁷ Yisu sôm yom dinaŋ, ma awħē daŋ yēc lau toŋ atu ɣalôm ta yom ma sôm, “Am dinam naŋ kôc am ma kēŋ su am, naŋ tap Anötö ndê mwasiŋ sa su.” ²⁸ Ma Yisu sôm, “Lau naŋ sēngô Anötö ndê yom ma sēkôc sa ti daŋga wambu, naŋ oc sētap Anötö ndê mwasiŋ sa hōc gēlēc su.”

*Lau sēndac Yisu bu kôm gēŋ dalô
(Mat 12:38-42)*

²⁹ Lau daēsam naŋ sēmbo sēwhinj Yisu, naŋ si toŋ kēsōwec ɣapaŋ. Ma iŋ sôm, “Lau tēm dindec-ŋga ɣac lau sac. Sēndac gēŋ dalô, magoc Anötö oc tōc gēŋ dalô tigeŋ tēŋ ɣac, tōm gēŋ dalô naŋ iŋ kôm pi Jona. ³⁰ Anötö kēkiŋ Jona tēŋ lau Ninewa gitōm gēŋ dalô daŋ, ma ɣalēŋ tigeŋ gēŋ naŋ oc hōc asē ɣamalac ndê Atu, naŋ oc ti lau tēm dindec-ŋga si gēŋ dalô.

³¹ “Muŋ-ŋga, Kwin Siba-ŋga* kēsēlēŋ seŋ balinj, bu ŋgô Kiŋ Solomon ndê yom ti gauc atu-tu. Ma kwahic dec ɣac naŋ hōc gēlēc Solomon su mbo dec, tigeŋ lau tēm dindec-ŋga sēpu iŋ ndê yom. Tu dinaŋ-ŋga, kwin dau oc tisa akēŋ lau batē tēŋ ndoc

* **11:31:** Kwahic dec dasam gamej Siba-ŋga bu ‘Arabia.’ Minj pi Kwin Siba-ŋga sēto yēc 1 Kiŋ 10:1-13.

Anötö oc êmatôc lau, ma inj oc hoc lau têm dindeç-ŋga si sac asê. ³² Ma ŋalêŋ tigeŋ, têŋ bêc ŋambu-ŋga lau Ninewa oc sêtisa sêwhinj lau têm kwahic dec-ŋga, ma ŋac oc sêhoc lau dindec si sac asê. Nahu bu lau Ninewa sêŋgô Jona ndê yom ma sem si ŋalôm kwi. Ma kwahic dec, ŋac naŋ hôc gêlêc Jona su mbo dec, tigeŋ lau kwahic dec-ŋga sem dau kwi dom.”

*Namalac si tandô gitôm ya ŋawê
(Mat 6:22-23)*

³³ “Yac datuŋ lam asê tu bu dasinj kwi me tanjatög ŋa suc ahuc dom. Mba! Dakêŋ êŋgalêŋ lhu, bu lau naŋ sêšôc sêmeŋ naŋ sêlic ŋawê.

³⁴ “Am nem tanôm gitôm ya ŋawê naŋ tôc seŋ têŋ am. Bocdinaŋ am nem tanôm bu wê am sa lêŋ ŋayham, dec am oc gacgeŋ mbo ŋawê ŋalôm. Magoc tanôm bu wê am sa lêŋ sac-ŋga, dec am gacgeŋ mbo ŋasec ŋalôm. ³⁵ Tu dinaŋ-ŋga dec yob daôm ŋapep bu ŋawê naŋ yêc nem ŋalôm, naŋ mbac e ŋasec sa dom. ³⁶ Ma am bu sap lêŋ ŋawê-ŋga dôŋ ŋapaŋ, ma ndic ahê lêŋ ŋasec-ŋga, dec ŋawê oc nem am nem ŋalôm sambuc ahuc, tôm lam danj pô am.”

Yisu pu lau Palêsaŋ ti lau yomsu-ŋga

³⁷ Yisu gic bata yom dinaŋ su, goc Palêsaŋ danj kêgalêm inj bu neŋ gêŋ whinj inj. Yisu sôc ŋac dau ndê andu gi ma ndöc sic ndöc tebo. ³⁸ Ma Palêsaŋ dau hêdaê bu Yisu gêŋ gêŋ magoc kêgwasiŋ amba muŋ su dom. ³⁹ Goc Pômdau sôm têŋ inj, “Mac lau Palêsaŋ atôm laclhu ti pele naŋ sêŋgwasinj ŋadômbwê-ŋga ŋawasi sa, magoc ŋalôm ŋadômbwi yêc dôŋ yêc. Bu mêtê tamgatu gêŋ ma mêtê sac

hôc mac nem ɳalôm ahuc. **40** Mac lau gauc mbasi-ɳga. Anötö naŋ kêmasaŋ ɳamalac ɳamlic ti gêŋ awê-ɳga naŋ kêmasaŋ ɳalôm-ɳga whinj. **41** Tamwalô lau ɳalôm sawa, ma akêŋ nem ɳalôm sambuc tu anem ɳac sa-ɳga, ma bocdinaj dec mac nem ɳamlic ti ɳalôm whinj oc ɳawasi sa yêc Anötö aŋgô-ɳga.

42 “Oyaê. Mac lau Palêsai awhê nem gêŋ ôm-ɳga sauŋ-sauŋ hoŋ kôc ti toŋ amanlu, ma akêŋ toŋ tigen ti da têŋ Anötö. Mac akôm gêŋ sauŋ dinaj, tigen mac ahu gêŋ atu siŋ. Mac amatôc lau si yom ɳapep dom, ma atac whinj Anötö su dom. Gêŋ sauŋ naŋ mac akôm, in ɳayham, magoc akôm yêc gêŋ atu-tu whinj bocdinaj. **43** Oyaê. Mac lau Palêsai atac whinj bu andöc lau tiwaê si pôŋ yêc lôm wê-ɳga, ma atac whinj bu lau sêtoc mac sa atôm lau tiwaê yêc malac lôm. **44** Oyaê. Tu mêtê sac naŋ hôc mac nem ɳalôm ahuc, dec mac atôm nom naŋ sêŋsuŋ ɳgac batê daŋ yêc ɳalôm, ma lau sêŋyalê dom ma sêŋsêlêŋ sêmbo ɳahô.”

45 Gwalam akwa yomsu-ɳga daŋ ɳgô Yisu ndê yom dinaj ma sôm, “Kêdôhôŋwaga, am sôm yom dinaj pi lau Palêsai, ma am pu yac lau yomsu-ɳga whinj.” **46** Ma Yisu sôm, “Oyaê. Mac lau yomsu-ɳga akêŋ yomsu daësam têŋ lau naŋ kêŋ wapac ɳac ɳandô, tigen mac daôm akôm gêŋ daŋ bu anem ɳac sa tu sêhôc ɳawapac dinaj-ɳga dom.

47 “Oyaê. Mac amasaŋ sêhô bu atoc propet akwa-kwa sa, magoc mac daôm apami sic propet dau ndu. **48** Bocdinaj mac atôc asê bu mac alic gêŋ naŋ apami sêkôm, naŋ bu ɳayham. **49** Anötö kêyalê gêŋ hoŋ, dec hoc yom asê gwanaŋ pi mac apami bocdec bu, ‘Aö waŋkiŋ lau propet ma lau

*aposel sêtêŋ ɻac sêndi, magoc ɻac oc sêndic propet ɻatô ndu, ma sêkôm mêtê sac têŋ ɻatô.*⁵⁰ Bocdinan̄ mac lau têm dindec-ŋga oc awêkaiŋ ɻagêyô awhin̄ apami, tu propet hoŋ si dac naŋ sêkêc siŋ-ŋga, têŋ têm ɻamata-ŋga andô e meŋ.⁵¹ Aêc, Abel iŋ ɻgac ɻamata-ŋga, ma Sekaria iŋ ɻgac ɻambu-ŋga, propet naŋ ɻac sic ndu yêc lôm dabun̄, ma alta naŋ kalhac lôm dabun̄ ɻasactô, naŋ ɻalhu. Aêc, aö wasôm têŋ mac, lau têm kwahic dec-ŋga oc sêtap matôc sa pi lau hoŋ dinaŋ si dac.

⁵² “Oyaê. Lau daêsam takwê mac gwalam akwa yomsu-ŋga bu awhê Anötö ti ndê lêŋ sa têŋ ɻac, magoc mac am ɻac sa ɻapep dom. Mac atôm lau naŋ sêyob ki gatam-ŋga, ma sêtec bu sêkac sa têŋ lau naŋ bu sêšôc sêndi. Mac daôm aŋyalê Anötö ti asôc iŋ ɻapu dom, ma mac alhac lau naŋ bu sêŋyalê iŋ ti sêšôc iŋ ɻapu, naŋ ahuc.”

⁵³ Yisu gic bata yom dinaŋ ma hu andu dau siŋ. Ma lau Palêsaï ti lau naŋ sêndôhôŋ yomsu, naŋ sic hu sêkêŋ kisa iŋ ɻandô. Nac sêndac iŋ pi gêŋ daêsam,⁵⁴ sêŋsahê bu sêtim iŋ bu sôm yom giso, dec oc tôm bu sêmatôc iŋ.

12

*Yisu ndê yom ɻatô
(Mat 10:26-33)*

¹ Têŋ têm dinaŋ lau daêsam andô, tausen ma t ausen, sêkôm mwasac bu sêtigasuc Yisu e sêŋgapin̄ dau sa. Ma Yisu sôm yom têŋ iŋ ndê ɻgacsêŋomi bocdec bu, “Ayob daôm ɻapep bulau Palêsaï si mêtê sac lom mac dom. Nac sêšôm yom ɻayham magoc

ηac dau sêkôm ηandô sa dom. Mêtê dau gitôm yist naŋ tôm bu nem bolom ahuc ηagahô eŋ.

² Gêŋ hoŋ naŋ lau sem ahuc, ma gêŋ hoŋ naŋ yêc sinj dau, naŋ oc meŋ sa tiawê. ³ Yom bocke naŋ mac asôm têŋ daôm têŋ ôbwêc, naŋ lau oc sêŋgô têŋ acsalô. Ma yom naŋ mac asôm malô têŋ daôm yêc andu ηalôm, naŋ oc sêšôm asê yêc malac lôm. ⁴ Aneŋ lau mac aŋgô. Atöc lau naŋ bu sêndic mac ndu-ŋga dom, bu tiŋambu ηac sêtôm dom bu sêkôm gêŋ danj tiyham têŋ mac. ⁵ Tigeŋ aö wasôm têŋ mac bu atöc Anötö, ma asôc inj ηapu. Bu têŋ ndoc mac ambac ndu su, inj ndê ηaclai yêc bu tuc mac asip lambwam andi. Aêc, aö wasôm têŋ mac, atöc inj!

⁶ “Akôc gauc pi mbac kecsoc naŋ lau sêlic bu gêŋ ηambwa. Tigeŋ Anötö oc êŋlhijŋ ηac si danj sinj dom. ⁷ Ma Anötö tac whinj mac hôc gêlêc mbac saun-sauŋ daësam su. Yomandô! Anötö kêyalê mac e pi sa, gitôm inj sê mac nem kêclauŋ hoŋ sa timala. Bocdinaj atöc daôm dom.

⁸ “Aö wasôm têŋ mac bu asa naŋ sôm asê yêc lau aŋgô-ŋga bu inj kêŋ whinj aö, naŋ Νamalac ndê Atu oc sôm ηamalac dau ndê ηaê asê yêc Anötö ndê aŋela aŋgô-ŋga. ⁹ Tigeŋ asa naŋ sêc inj ndê kêŋ whinj aö-ŋga ahuc yêc lau aŋgô-ŋga, naŋ Νamalac ndê Atu oc sêc inj ahuc yêc Anötö ndê aŋela aŋgô-ŋga bocdinaj. ¹⁰ Asa naŋ bu sôm yom sac pi Νamalac ndê Atu, tigeŋ tiŋambu kac ndê ηalôm kwi, naŋ Anötö oc suc inj ndê sac kwi. Tigeŋ asa naŋ sôm yom sac sambuc pi Νalau Dabuŋ, naŋ Anötö oc suc inj ndê sac kwi dom.

¹¹ “Tiŋambu lau oc sêkôc mac dôŋ tu mac akêŋ whinj aö-ŋga. Ήac oc sêwê mac atêŋ lau bata Israel-

ŋga andi, bu sêmatôc mac yêc ŋac si lôm wê-ŋga. Ma ŋac oc sêkêj mac alhac gôlinwaga ma lau ti ŋaclai aŋgô-ŋga bocdinaŋ. Têj ndoc dinaj, ahêgo daôm tu yom asôm ma aô têj ŋac-ŋga dom. ¹² Bu Njalau Dabuŋ oc êndôhôŋ mac ma kêj yom têj mac tu asôm-ŋga têj ndoc dinaj.”

Yom gôlin pi ŋac ti lêlôm

¹³ Ngac danj yêc lau tonj atu dinaj ŋalôm ndac Yisu bocdec bu, “Kêdôhôŋwaga, sôm têj aô dôwaŋ bu whê damaj ndê wapa lêŋsêm kôc ma kêj ŋatô têj aö.” ¹⁴ Magoc Yisu sôm, “Am ŋô su naŋ. Anötö kêyaliŋ aö sa ti am nem ŋac êmatôc yom-ŋga me ŋac whê wapa kôc-ŋga dom.” ¹⁵ Goc inj sôm têj lau hoŋ, “Ayob daôm ŋapep bu tamgatu wapa nom-ŋga dom. Bu ŋamalac si ŋahu sêmbo tali-ŋga sip awa ti wapa daêsam naŋ sic sa-ŋga, naŋ dom.”

¹⁶ Ma inj sôm yom gôlin danj têj ŋac bocdec bu, “Ngac ti lêlôm danj mbo, ma gêŋ naŋ inj sô yêc ndê nom gêm ŋandô daêsam andô. ¹⁷ Dec inj gauc gêm têj dau, ‘Aö wakôm sake? Aneŋ andu wakêŋ gêŋ ŋandô sôc-ŋga oc nditôm dom.’ ¹⁸ Bocdinaŋ dec inj sôm, ‘Aö wakôm gêŋ bocdec. Aö wasenj andu akwa-kwa hoŋ su, ma wakwê andu wakuc ŋatô naŋ atu andô. Ma yêc dinaj, aö wandic aneŋ gêŋ ŋandô ti wapa hoŋ sa. ¹⁹ Ma aö wasôm têj dauŋ, “Aö gac gêŋ ŋayham daêsam sa, gitôm bu oc wambo yala daêsam. Aö waŋwhanj dauŋ, ma waneŋ ti wanôm gêŋ ma watisambuc.” ²⁰ Magoc Anötö sôm têj inj, ‘Am ŋac gauc mbasi-ŋga! Ôbwêc dec am oc mbwac ndu. Ma wapa naŋ am gic sa tu daôm-ŋga, naŋ oc ti asa ndê?’ ” ²¹ Goc Yisu sôm, “Lau hoŋ naŋ sic wapa daêsam sa tu dau-ŋga, magoc sêmbo sêtôm lau

ŋalôm sawa tu sêŋyalê Anötö ti ndê mêtê dom-ŋga,
naŋ lau gauc mbasi-ŋga bocdinaŋ.”

*Dahêgo dauŋ dom
(Mat 6:25-34)*

22 Ma Yisu sôm têŋ inj ndê ŋacsêŋomi, “Bocdinaŋ dec aö wasôm têŋ mac, ahêgo daôm tu gêŋ aneŋ-ŋga, me tu ŋakwê asôc-ŋga dom. **23** Bu Anötö kêŋ mac ambo tamli, ma gêŋ dinaŋ inj gêŋ atu. Gêŋ daneŋ-ŋga inj gêŋ atu dom. Ma Anötö kêŋ mac nem ŋamlic ŋagêŋ hoŋ. Dinaŋ inj gêŋ atu, ma ŋakwê asôc-ŋga inj gêŋ atu dom.

24 “Akôc gauc pi mbac ko. ɍac sêšô gêŋ dom, ma sic gêŋ ŋandô sa dom. ɍac si andu gêŋ ŋandô-ŋga mbasi, tigeŋ Anötö gôlôm ɍac. Ma Anötö tac whinj mac ŋamalac hôc gêlêc mbac hoŋ su. **25** Ma mac nem asa, bu hêgo dau dec oc tôm bu ndic têku ndê têm mbo tali-ŋga? **26** Mac atôm dom bu akôm gêŋ sauŋ andô dinaŋ, bocdinaŋ tu sake-ŋga mac ahêgo daôm pi gêŋ ŋatô?

27 “Ma akôc gauc pi ɍaola ŋayham naŋ sêpo sêlhac kwaŋ ŋalôm. Sêkôm gwelenj dom, ma sêmasaŋ ŋakwê dom, tigeŋ aö wasôm têŋ mac, bu Kin Solomon inj sôc ŋakwê ŋayham andô, magoc inj ndê gôlônj ti ŋawasi hôc gêlêc ɍaola dinaŋ daŋ su dom. **28** O mac lau naŋ akêŋ whinj gwalec, aŋgô! Kwaŋ ti ɍaola nom-ŋga sêlhac bêc daêsam dom, ma lau oc sêkêŋ ya neŋ su, magoc Anötö kêŋ gêŋ dau ti ŋadalô ŋayham ma yob ŋapep. Ma bocdinaŋ, aŋyalê bu yom ŋandô, Anötö oc yob mac ma kêŋ ŋakwê têŋ mac whinj. **29** Ahêgo daôm pi gêŋ aneŋ ti anôm-ŋga dom, ma ambo ti ŋalôm ŋawapac dom. **30** Lau sambuc naŋ sêŋyalê Anötö dom, naŋ sêhêgo dau pi

gêŋ kaiŋ dinaŋ ɻapaŋ, magoc Damam undambê-ŋga kêyalê su bu mac apônda gêŋ dau. ³¹ Ahêgo daôm tu gêŋ dinan-ŋga dom, magoc akôm ɻaŋga bu atap malam sa yêc Anötö ndê gôlin ɻapu. Ma inj oc yob mac tu gêŋ nom-ŋga-ŋga whinj. ³² O aneŋ lau, atöc daôm dom. Bu mac nem Damam undambê-ŋga tac whinj bu ti mac nem Kinj ma kôc mac sa andöc inj ndê gôlin ɻapu.”

*Taŋsalé awa ɻandô undambê-ŋga
(Mat 6:19-21)*

³³⁻³⁴ “Aö wasôm têŋ mac, bu gameŋ bocke naŋ mac nem awa yêc, naŋ mac oc ahê gauc pi ma atac whinj ɻapaŋ. Bocdinaŋ akêŋ nem wapa nom-ŋga têŋ lau sênemlhi, ma akêŋ nem awa tu anem lau ɻalôm sawa sa-ŋga. Ma apo gêŋ undambê-ŋga sa ti nem awa ɻandô, naŋ oc yêc ɻayham ɻapaŋ. Lau kaŋ oc sêtôm dom bu sênen kaŋ, ma gêŋ daŋ oc kôm tisac dom.”

*Tamasan dauŋ tu Pômdau mbu meŋ-ŋga
(Mat 24:42-51)*

³⁵⁻³⁶ “Amasan daôm ɻapep. Ambo atôm lau akiŋ naŋ sêsoč ɻakwê gweleŋ-ŋga sa, ma sêtuŋ si lam asê ma sêhôŋ si ɻadau bu mbu meŋ akêŋ mwasiŋ nem awhê-ŋga. Têŋ ndoc ɻac si ɻadau mbu meŋ ma êmati gatam, naŋ ɻac oc sêkac gatam sa têŋ inj ɻagahô. ³⁷ ɻadau bu mbu meŋ ma tap lau akiŋ sa, naŋ sêmasan dau gwanaŋ ma sêhôŋ inj sêmbo, dec ɻac oc sêtap mwasiŋ atu sa yêc inj. Aö wasôm yomandô, ɻadau dau oc meŋ, sôč ɻakwê tôm lau akiŋ sêsoč, kêŋ ɻac sêndöc tebo, ma nem akiŋ ɻac. ³⁸ ɻadau bu meŋ têŋ timaniŋhu me têŋ ôbwêc lôm, ma tap ɻac sa sem ali ma sêhôŋ inj sêmbo, dec inj

oc êmwasiŋ ɳac êŋlêc. ³⁹ Tigeŋ aŋgô su naŋ! Lau kaŋ sêkêŋ puc pi ndoc sêmeŋ-ŋga dom. Andu ɳadau dan, bu êŋyalê ndoc naŋ ɳgac kaŋ dan oc meŋ, dec inj oc yob inj ndê andu ɳapep bu ɳgac kaŋ dinaŋ sôc meŋ dom. ⁴⁰ Ma mac bocdinaj, amasaŋ daôm ɳapep ma anem ali ɳapaŋ, bu Namalac ndê Atu oc mbu meŋ têŋ ndoc naŋ mac akêŋ batam, naŋ dom.”

⁴¹ Têŋ dinaŋ Pita sôm, “Pômdau, am sôm yom gôlini dinaj bu yac ɳgacsêŋomi aŋgô, me bu lau hoŋ sêŋgô?” ⁴² Ma Pômdau ô yom ma sôm, “Mac nem asa inj gitôm ɳgac akiŋ ɳayham ma ti gauc? ɳgac akiŋ kaiŋ dinaŋ ndê ɳadau bu lhö têŋ gameŋ dan ndi, goc inj oc kêŋ inj yob lau akiŋ ɳatô ma kêŋ gêŋ daneŋ-ŋga têŋ ɳac tôm ɳandoc. ⁴³ Ma têŋ ndoc ɳadau mbu meŋ ma tap inj sa kôm inj ndê gweleŋ ɳapep mbo, naŋ inj oc lic inj ɳayham ma kôm ɳayham têŋ inj. ⁴⁴ Yomandô! ɳadau oc kêŋ inj yob inj ndê wapa hoŋ. ⁴⁵ Magoc ɳgac akiŋ sac oc sôm têŋ dau, ‘Aneŋ ɳadau oc mbu meŋ ɳagahô dom.’ Goc inj oc ndic lau akiŋ ɳatô, ma neŋ gêŋ ɳawahô ti nôm wain e êŋinj inj. ⁴⁶ ɳadau oc mbu meŋ hôc asê têŋ bêc ti acgatu naŋ ɳgac akiŋ dau kêŋ bata, naŋ dom. Ma inj oc kêŋ ɳagêyô sac sambuc têŋ inj, ma soc inj su ndi bu mbo whiŋ lau naŋ dangapêc ma sêkêŋ whiŋ dom.

⁴⁷ “ɳgac akiŋ naŋ kêyalê gêŋ naŋ inj ndê ɳadau tac whiŋ bu inj kôm, tigen tec bu kôm ma kêmasaŋ dau dom, naŋ oc tap ɳagêyô atu sa. ⁴⁸ Magoc ɳgac akiŋ naŋ kêyalê gêŋ naŋ ɳadau tac whiŋ bu inj kôm, naŋ dom, dec kôm mêtê sac naŋ gic waê bu inj tap ɳagêyô sa, naŋ oc kôc ɳagêyô sauŋ. Lau hoŋ naŋ sêtap mwasiŋ sa yêc Anôtö, naŋ inj takwê ɳac bu

sêkôm gweleŋ ɳa mwasiŋ dinaj e nem ɳandô. Ma ɳac naŋ sêtap mwasiŋ atu sa, naŋ iŋ takwê ɳandô daêsam.”

*Lau oc sêwhê dau kôc tu Yisu-ɳga
(Mat 10:34-36)*

⁴⁹ Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Aö gasip nom gameŋ bu wakêŋ ya êŋsahê lau nom-ɳga, ma aö atac whinj bu ya dau lom asê ɳagahô. ⁵⁰ Aö dauŋ oc wahôc ɳawapac ti ɳandê atu, naŋ gitôm busaŋgu kaiŋ danj tu walinj-ɳga. Ma aö wapô sim dauŋ ɳandô e gêŋ dau ɳandô sa. ⁵¹ Gauc nem bu aö gameŋ bu wahê wamba lau dom. Mba! Tu aö-ɳga dec lau oc sêwhê dau kôc. ⁵² Têŋ kwahic dec ma ndi, lau naŋ sêmbo andu danj, naŋ oc sêwhê dau kôc tu aö-ɳga. Lau amanđaŋ bu sêmbo, goc lu oc sêkêŋ kisa tö, ma tö oc sêkêŋ kisa lu. ⁵³ Tu aö-ɳga dec ɳac oc sêwhê dau kôc. Damba lu atuŋgac oc sêkêŋ kisa dau, ma dinda lu atuwê oc sêkêŋ kisa dau. Ma lawawê akwa lu lawawê wakuc oc sêkêŋ kisa dau bocdinaŋ.”

Taŋyalê ndoc

⁵⁴ Ma Yisu sôm têŋ lau toŋ atu, “Mac bu alic dao yec sambuc danj puc pi meŋ, dec mac asôm bu u oc ndic, ma u gic. ⁵⁵ Ma muasa bu êŋsêlêŋ, dec mac asôm bu gameŋ oc ɳandê sa, ma gameŋ ɳandê sa. ⁵⁶ Mac lau atim yom lau-ɳga! Mac alic gêŋ dalô nom-ɳga ti umboŋ-ɳga ma mac atôm bu aŋyalê ndoc. Ma bocke dec mac alic gêŋ hoŋ naŋ aö gakôm yêc nom, magoc mac nem gauc sa pi aö neŋ ɳahu lec dom.

⁵⁷ “Oc tôm bu mac aŋsahê gêŋ hoŋ tu bu aŋyalê lêŋ bocke iŋ lêŋ gitêŋ, magoc tu sake-ɳga mac akôm

dom? ⁵⁸ Aŋgô! Am asa naŋ nem tōp bu yēc ηamalac danj, ma iŋ bu wê am tēŋ ηgac êmatôc yom-ŋga, naŋ goc êmsahê bu êmasaŋ yom whiŋ iŋ tēŋ ndoc amlu aŋsêlêŋ ambo seŋ. Ma bocdinaŋ ηgac dau oc kēŋ am tēŋ ηgac êmatôc yom-ŋga dom. Bu mba, mboe ηgac êmatôc yom-ŋga o c kēŋ am tēŋ ηgac yob gapocwalô-ŋga, ma iŋ oc kēŋ am sôc gapoc-walô ndi. ⁵⁹ Aö wasôm tēŋ am bu am oc ndöc gapocwalô ηapanj e am ndic nem tōp hoŋ pacndê.”

13

Danem dauŋ kwi bu dandinjaŋ dom

¹ Têŋ ndoc dinaj lau ηatô sêmbo sêwhiŋ Yisu, ma ηac sic miŋ yom pi lau Galili-ŋga ηatô. Lau dinaj sic domba ndu bu sékêŋ ti da, ma gôlinjwaga Pailot ndê lau sêmeŋ ma sic ηac ndu ma sêŋgalunj ηac si dac whiŋ domba si dac. ² Yisu ηgô ηac si yom dau, goc ndac, “Mac gauc gêm bocke? Lau Galili-ŋga dinaj si sac hôc gêlêc lau Galili-ŋga ηatô si sac su, ma bocdinaŋ ηawapac dinaj hôc asê ηac, a? ³ Aö wasôm, mba! Tigen mac bu anem nem ηalôm kwi dom, dec mac oc andinjam. ⁴ Gauc nem andu balinj naŋ lau sêkwê yēc Siloam, naŋ ku sa ma sec lau 18. Mac gauc gêm bocke? Lau 18 dinaj si sac hôc gêlêc lau Jerusalem-ŋga si sac, a? ⁵ Aö wasôm tēŋ mac, mba! Tigen mac bu anem nem ηalôm kwi dom, dec mac hoŋ oc andinjam.”

⁶ Goc Yisu sôm yom gôlinj danj bocdec bu, “Yēc ηgac danj ndê ôm wain-ŋga, a kiŋ danj kalhac. Ma ηgac dau gi kêsalê a kiŋ ηandô, magoc tap sa dom. ⁷ Dec iŋ sôm tēŋ ηgac naŋ yob iŋ ndê ôm, ‘Tôm yala tö aö gameŋ kasalê ηandô yēc a kiŋ dindec,

ma gatap sa dom. Lēŋ dulu, bu a dau pôc gamej ahuc ma gêm ɻandô dom.’⁸ Tigen ɻgac yob ôm-ɻga sôm, ‘Anej ɻadau, hu siŋ lhac yala daŋ tîyham. Aö wandic gwelec ma wahôc nom pi ɻayham.⁹ Iŋ bu nem ɻandô têŋ yala wakuc, dec oc ɻayham. Ma bu nem ɻandô dom, naŋ goc am lêŋ dulu.’ ”

Yisu kôm awhê bôliŋ daŋ ɻayham sa têŋ bêc Sabat-ɻga

¹⁰ Têŋ bêc Sabat-ɻga daŋ, Yisu kêdôhôŋ lau mbo lôm wê-ɻga daŋ. ¹¹ Ma awhê daŋ mbo, naŋ ɻalau sac kôm iŋ ndöc bôliŋ tôm yala 18. Iŋ kêsêlêŋ kêŋköt ma gitôm dom bu iŋ lhac solop. ¹² Yisu gêlic iŋ ma ta iŋ meŋ, goc sôm, “O awhê daôm, aö bu wasen gêŋ naŋ sô am dôŋ, naŋ su.” ¹³ Goc Yisu kêŋ amba sac iŋ, ma ɻagahô iŋ kalhac tisolop, ma kêpiŋ Anötö.

¹⁴ Tigen ɻgac bata naŋ yob lôm wê-ɻga dinaj, iŋ tac ɻandê bu Yisu kôm awhê dinaj ɻayham sa têŋ bêc Sabat-ɻga. Dec iŋ sôm têŋ lau, “Bêc 6 yêc bu danem gwelenj. Mac bu atac whiŋ bu ɻayham sa, dec amen têŋ bêc Sabat-ɻga dom. Amen têŋ bêc 6 dinaj ɻadaŋ.” ¹⁵ Magoc Pômdau ô iŋ ndê yom ma sôm, “Mac lau atim yom lau-ɻga. Mac hoŋ akôm gwelenj têŋ bêc Sabat-ɻga têŋ ndoc mac ambwala nem doŋki ti makao su, ma awê ɻac sêsa si bu sênôm bu. ¹⁶ Awhê dindec iŋ Abraham ndê apawê daŋ, ma Sadanj sô iŋ dôŋ tôm yala 18 su. Tu sake-ɻga dec tambwala iŋ su têŋ bêc Sabat-ɻga dom?” ¹⁷ Yisu ndê yom dau kôm iŋ ndê ɻacyo hoŋ maya atu. Tigen lau daêsam atac ɻayham pi gêŋ ɻayham hoŋ naŋ iŋ kôm.

*Yom gôlinj pi gêj ñawhê sauñ
(Mat 13:31-32; Mak 4:30-32)*

¹⁸ Ma Yisu ndac lau dinañ, “Anötö ndê gôlinj kêsôwec ñalêj bocke? Aö wanem dôhôñ pi gêj sake bu wawhê sa? ¹⁹ Anötö ndê gôlinj gitôm ñawhê sauñ andô danj, gitôm a soc ñawhê. Ngac danj kôc sa gi ma sô yêc ndê ôm, ma tiñambu gêj dau po ti a atu, ma mbac lôlôc-ñga sêmeñ sêhê si ñaic yêc ñasañgac.”

*Yom gôlinj pi yist
(Mat 13:33)*

²⁰ Ma inj sôm yom gôlinj danj tiyham bocdec bu, “Aö wanem dôhôñ Anötö ndê gôlinj pi gêj sake bu wawhê sa? ²¹ Aö wanem dôhôñ pi yist, nañ awhê danj kêj sip plawa lôj atu danj ma kêgalunj. Ma ñasawa sauñ enj yist dinanj kôm plawa honj sunj.”

Gatam undambê-ñga sauñ andô

²² Tiñambu Yisu kêsêlêj hêganôj Jerusalem gi. Inj golom-golom malac atu-tu ti sauñ-sauñ honj, ma kêtôhôñ lau. ²³ Ma ñamalac danj ndac inj, “Pômdau, Anötö oc kôc lau tigeñ-tigeñ sa sêndöc undambê, me lau daësam?” Ma Yisu ô yom ma sôm têj lau, ²⁴ “Lau daësam oc sêñsahê bu sêñsôc gatam sêndi, magoc ñac oc sêtôm dom, bu gatam dau sauñ andô. Bocdinanj akôm ñanga bu asôc gatam dau andi. ²⁵ Andu ñadau bu tisa ma ndic gatam ahuc, dec mac oc alhac awê, amati gatam ma asôm, ‘Pômdau, lêc gatam su têj yac.’ Magoc inj oc sôm têj mac bu, ‘Mac lau dinañ ameñ akêj nde? Aö kayalê mac dom.’ ²⁶ Ma mac oc asôm, ‘Yac añ gêj ti anôm gêj awhiñ am, ma am kêtôhôñ lau yêc yac mba malac lôm.’ ²⁷ Tigeñ inj oc sôm, ‘Mac lau dinañ ameñ akêj nde? Aö kayalê mac dom. Alhö su yêc aö, mac

lau akôm sac-ηga!'²⁸⁻²⁹ Têj têm ɿambu-ηga, mac oc alic Abraham, Aisak ma Jakob ti p ropet akwa-kwa hoj sêndöc Anötö ndê gamej undambê-ηga. Ma lau oc sêmej akêj nom ɿabatiŋ hoj, ma sênej mwasiŋ atu yêc undambê. Magoc Anötö oc êmasuc mac su andi ambo gamej ahôc ɿandê-ηga, ma yêc dinaŋ mac oc atanj, ma mac nem lhôm ênsinj pi dau.³⁰ Aŋgô su naŋ! Lau ɿatô naŋ kwahic dec sêti lau ɿambu-ηga, naŋ oc sêti lau ɿamata-ηga, ma lau ɿamata-ηga oc sêti lau ɿambu-ηga.”

Yisu tan pi lau Jerusalem-ηga

³¹ Têj ndoc dinaŋ lau Palêsai ɿatô sêtêj Yisu sêmej ma sêşom, “Hu gamej dindec siŋ ma lhö ndi, bu Herod tac whinj bu ndic am ndu.”³² Magoc Yisu sôm têj ɿac, “Mac andi asôm têj Herod, giam pôm dinaŋ, ‘Acsalô lec ma laŋsê aö oc wasoc ɿalau sac su, ma wakôm lau gêmbac ɿayham sa. Ma têj bêc titö-ηga aö oc wandic dabinj anenj gweleŋ.’³³ Aö oc wakôm anenj gweleŋ tôm bêc ɿatô, ma tiŋambu aö watêj Jerusalem wandi. Mac lau Israel-ηga ac prophet daêsam ndu su yêc Jerusalem, ma bocdinaŋ dec aö gac waê bu wapi wandi wawhiŋ.

³⁴ “O Jerusalem, Jerusalem. Mac ac Anötö ndê lau prophet ndu, ma lau gitêj naŋ iŋ kêkin têj mac, naŋ mac atuc ɿa hoc ndu. Ndoc daêsam aö tac whinj bu wandic mac lau sa asôc Anötö ndê gôlinj ɿapu tiyham, gitôm mbac dalec dinda gic ɿatu sa sôc ɿamakê ɿapu. Tigeŋ mac atec.³⁵ Bocdinaŋ Anötö oc hu mac ti nem andu siŋ. Ma aö wasôm têj mac bu mac oc alic aö tiyham dom e mac asôm, ‘Tampiŋ Mesaya naŋ meŋ gêm Pômdau aŋgô.’ ”

14

Yisu gêm ɳgac ɳamlic sun daŋ sa

¹ Têŋ bêc Sabat-ŋga daŋ, Yisu sôc ɳgac bata daŋ ndê andu gi bu neŋ gêŋ. ɳgac bata dau iŋ lau Palêsaŋ si daŋ, ma ɳac si lau ɳatô tatiŋ Yisu sêmbô. ² Yisu gêlic ɳgac gêmbac daŋ ndöc, naŋ amba ti gahi sunj. ³ Goc iŋ ndac lau Palêsaŋ ti gwalam akwa yomsu-ŋga bocdec bu, “Yac bu dakôm lau ɳayham sa têŋ bêc Sabat-ŋga, dec oc taŋgilî yomsu Sabat-ŋga, me mba?” ⁴ Nac sem dôŋ ma sêô yom daŋ dom, goc iŋ kêmasec ɳgac ti gêmbac dinaŋ, kôm iŋ ɳayham sa, ma kêŋ iŋ kölhö gi. ⁵ Ma iŋ ndac ɳac, “Mac nem balê daŋ me doŋki daŋ bu peŋ sip sê ɳalôm têŋ bêc Sabat-ŋga, dec mac oc akôm sake? Mac oc ahê iŋ sa pi meŋ, me ahu iŋ siŋ yêc?” ⁶ Ma ɳac sêtôm dom bu sêô iŋ ndê yom.

Datoc dauŋ sa dom

⁷ Yisu gêlic bu lau naŋ ɳgac bata dau kêgalêm ɳac sa bu sêneŋ gêŋ sêwhinj iŋ, naŋ atac whinj bu sêndöc pôŋ naŋ gic lau tiwaê ɳawaê. Dec iŋ sôm yom gôliŋ daŋ têŋ ɳac bocdec bu, ⁸ “Lau bu sêkêŋ aheŋ am bu neŋ mwasiŋ nem awhê-ŋga, naŋ ndi ndöc lau tiwaê si pôŋ dom. Mboe mwasiŋ ɳadau kêgalêm ɳgac tiwaê daŋ naŋ hôc gêlêc am su. ⁹ Bu bocdinaŋ dec iŋ oc têŋ am meŋ ma sôm, ‘Kêŋ pôŋ ɳayham dindec têŋ ɳgac atu dindec.’ Ma am oc tisa ti mayam, ma ndi ndöc pôŋ ɳambwa. ¹⁰ Boc-dinaŋ lau bu sêkêŋ aheŋ am bu neŋ mwasiŋ, naŋ ndi ma ndöc pôŋ ɳambwa. Ma mboe ɳadau oc meŋ ma sôm têŋ am, ‘Anen silip, tisa ma mweŋ ndöc pôŋ ɳayham.’ Ma bocdinaŋ iŋ oc po am nem waêm sa yêc ɳacleŋ hoŋ aŋgô-ŋga. ¹¹ ɳalêŋ tigenj, lau naŋ

sêtoc dau sa, naŋ Anötö oc êŋgwiniŋ ɻac. Ma lau naŋ sêŋgwiniŋ dau, naŋ Anötö oc toc ɻac sa.”

Tamwasiŋ lau ɻalôm sawa

¹² Ma Yisu sôm têŋ ɻgac bata dau, “Am bu ndê mwasiŋ bu lau sêneŋ sêwhinj am, naŋ kêŋ aheŋ nem silip ti asidôwai, me lau ti lêlôm naŋ sêndöc am nem malac, naŋ dom. Am bu kôm bocdinaŋ, dec tiŋambu ɻac oc sêkêŋ aheŋ am bu neŋ gêŋ whinj ɻac, ma mwasiŋ dau ti am nem ɻagêyô. ¹³ Têŋ têm am ndê mwasiŋ daŋ, naŋ kêŋ aheŋ lau ɻalôm sawa ti lau bôlinj ma lau tapec. ¹⁴ Ma bocdinaŋ am oc tap Anötö ndê mwasiŋ sa. ɻahu bu lau dinaŋ sêtôm dom bu sêkêŋ gêŋ daŋ ô nem mwasiŋ têŋ kwahic dec. Magoc têŋ ndoc lau gitêŋ sêtisa akêŋ lau batê-ŋga, naŋ Anötö oc kêŋ ɻagêyô ɻayham têŋ am.”

Yom gôlinj pi mwasiŋ atu (Mat 22:1-14)

¹⁵ Lau naŋ seŋ gêŋ sêwhinj Yisu, naŋ si ɻgac daŋ ɻgô Yisu ndê yom dinaŋ ma sôm têŋ inj, “Lau naŋ bu sêneŋ mwasiŋ atu yêc Anötö ndê gameŋ undambê-ŋga, naŋ oc atac ɻayham hôc gêlêc.” ¹⁶ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Ngac daŋ kêmasaŋ mwasiŋ atu daŋ, ma kêŋ aheŋ lau daêsam. ¹⁷ Têŋ mwasiŋ dau ɻabêc inj kêkinj ɻgac akiŋ daŋ bu sôm têŋ lau naŋ inj kêgalêm ɻac sa bu, ‘Amen, bu aö kamasaŋ gêŋ hoŋ su.’ ¹⁸ Tigeŋ ɻac hoŋ sêtec bu sêmeŋ, dec sêmasaŋ yom têŋ inj. Ngac daŋ sôm, ‘Aö waloc dom, bu aö gamlhi nom daŋ su, ma kwahic dec aö bu wasa wandi walic. Aö wateŋ am bu hu aö sinj.’ ¹⁹ Ma daŋ sôm, ‘Aö waloc dom, bu aö gamlhi makao amaŋlu, ma kwahic dec aö bu wasa wandi ma waŋsahê ɻac tu sêkôm gwelenj-ŋga. Wateŋ am

bu hu aö siŋ.’ ²⁰ Ma daŋ tiyham sôm, ‘Kwahic dec aö gam awhê sa, bocdinaŋ gitôm dom bu waloc.’ ²¹ Bocdinaŋ ŋgac akiŋ dau mbu gi ma gic miŋ yom dinan têŋ iŋ ndê ɻadau. Ma yom dau kôm ɻadau tac ɻandê, dec iŋ kêkiŋ ndê ŋgac akiŋ tiyham ma sôm, ‘Nagahô sôc malac atu ndi, ma kôc lau ɻalôm sawa ti lau bôlin ma lau tapec sa sêmeŋ bu sêneŋ aö neŋ mwasiŋ.’ ²² Ma ŋgac akiŋ kôm bocdinaŋ, goc mbu meŋ ma sôm, ‘Aneŋ ɻadau, aö gakôm gitôm am sôm, ma ɻasawa yêc dôŋ yêc.’ ²³ Dec ɻadau sôm têŋ iŋ, ‘Sa seŋ ma gameŋ ɻamakê-ŋga ndi, ma kac lau bu sêsôc sêmeŋ. Aö tac whinj bu aneŋ andu meŋhu. ²⁴ Yomandô aö wasôm têŋ mac, bu lau naŋ aö gakêŋ aheŋ têŋ ɻamata-ŋga, naŋ si daŋ oc neŋ aneŋ mwasiŋ dom.’ ”

Lêŋ taŋkuc Yisu-ŋga

²⁵ Lau daêsam sêŋsêlêŋ sêwhiŋ Yisu, ma iŋ kac dau kwi ma sôm têŋ ɻac, ²⁶ “Asa naŋ têŋ aö meŋ ma bu êŋkuc aö, naŋ atac whinj aö hôc gêlêc gêŋ hoŋ ndic ɻawaê. Iŋ bu atac whinj damba me dinda, me iŋ nawhê ma balêkoc, me asidôwai ti lhuwêi, me iŋ dau ndê lêŋ mbo-ŋga hôc gêlêc iŋ ndê atac whinj aö, dec oc tôm dom bu iŋ ti aneŋ daŋ ma êŋkuc aö. ²⁷ Asa naŋ bu êŋkuc aö, magoc tec bu hôc ndê a gicso dau, naŋ gitôm dom bu êŋkuc aö.

²⁸ “Mac nem daŋ bu kwê andu atu daŋ, naŋ gêŋ ɻamata-ŋga iŋ oc ndöc sic ma kôc gauc pi iŋ ndê mone ti gêŋ bu oc nditôm bu kwê andu dau sa, me mba. ²⁹ Iŋ bu kêŋ alhö sip nom ndi, magoc ndic dabinj andu dom, dec lau naŋ sêlic, naŋ oc sêsu iŋ susu, ³⁰ ma sêsôm, ‘Ngac dindê gic hu kwê andu, magoc gitôm dom bu ndic dabinj.’ ”

31 “Ma kinj daŋ bu sa ndi bu ndic siŋ tēŋ kinj daŋ, dec gēŋ ɻamata-ŋga iŋ oc ndōc sic ma kōc gauc pi iŋ ndē lau siŋ-ŋga 10,000, bu oc sētōm bu sēhōc gēlēc kinj dinaj ndē lau siŋ-ŋga 20,000, me mba. **32** Iŋ bu lic bu ɻac sētōm dom, dec iŋ oc ēŋkiŋ lau wamba-ŋga sētēŋ kinj dinaj tēŋ ndoc iŋ mbo ahê, bu sēsōm yom wamba-ŋga.

33 “Bocdinaŋ akōc gauc ɻapep muŋ su, goc amenj ankuc aö. Asa naŋ tec bu hu iŋ ndē gēŋ hoŋ siŋ tu aö-ŋga, naŋ oc nditōm dom bu ti aö neŋ daŋ.

34 “Gwēc so iŋ gēŋ ɻayham, tigeŋ ɻamakic bu niŋga, oc dakōm ɻamakic sa tiyham ɻalēn nde?
35 Gwēc so dau tisac su, ma boc-dinaŋ tambalinj siŋ niŋga. Mac daŋamsuŋ bu yēc, naŋ aŋgô aneŋ yom.”

15

*Yom gōlinj pi domba daŋ naŋ giŋga
(Mat 18:12-14)*

1 Lau sēkōc takis-ŋga ma lau ɻatō naŋ lau Palēsai sēsam ɻac bu lau sac, naŋ daēsam sētēŋ Yisu si bu sēŋgō iŋ ndē yom. **2** Ma lau Palēsai ti lau naŋ sēndōhōŋ yomsu, naŋ sētucdinj Yisu ma sēsōm, “Ngac dau kōc lau sac sa, ma gēŋ gēŋ whiŋ ɻac.”
3 Dec Yisu sōm yom gōlinj danj tēŋ ɻac bocdec bu,
4 “Mac nem ɻagac danj bu yob domba 100, ma iŋ ndē domba danj bu niŋga, dec iŋ oc kōm sake? Iŋ oc hu 99 siŋ sēmbo gameŋ gaponj, ma ēŋsalē domba naŋ giŋga su e iŋ tap sa. **5** Ma tēŋ ndoc iŋ tap sa, naŋ iŋ oc hu sac bakēyac ti atac ɻayham atu. **6** Ma iŋ oc mbu tēŋ ndē andu ndi, ma ēŋgalēm iŋ ndē lau meŋpaŋ iŋ-ŋga ti ndē silip, ma sōm tēŋ ɻac, ‘Mac atac ɻayham awhiŋ aö, bu aö gatap aneŋ domba

naŋ giŋga su, naŋ sa.’ ⁷ Aö wasôm têŋ mac, bu ɳalêŋ tigeŋ dinaj Anötö ti aŋela undambê-ŋga oc atac ɳayham atu tu ɳamalac sac daŋ naŋ gêm ndê ɳalôm kwi, hôc gêlêc atac ɳayham tu lau gitêŋ 99 naŋ si yom me giso tu sênenem dau kwi pi-ŋga mbasi.”

Yom gôlinj pi mone naŋ giŋga

⁸ Ma Yisu sôm, “Ma akôc gauc pi awhê daŋ, naŋ ndê mone silba amaŋlu sêndöc. Mone daŋ bu ninga, dec iŋ oc tuŋ lam asê ma sê andu ɳa-basac sa, goc êŋsalê ɳapep e iŋ tap mone dau sa. ⁹ Têŋ ndoc iŋ tap sa su, naŋ iŋ oc êŋgalêm iŋ ndê silip ti lau meŋpaŋ iŋ-ŋga sêmeŋ sépitigeŋ ma sôm, ‘Mac atac ɳayham awhiŋ aö, bu aö gatap mone naŋ giŋga su, naŋ sa.’ ¹⁰ Aö wasôm têŋ mac bu ɳalêŋ tigeŋ, Anötö ti aŋela undambê-ŋga oc atac ɳayham atu, têŋ ndoc ɳamalac kôm sac-ŋga daŋ gêm ndê ɳalôm kwi.”

Yom gôlinj pi balê naŋ giŋga

¹¹ Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Ngac daŋ mbo ma iŋ ndê atuŋgac lu. ¹² Ma balê sauŋ sôm têŋ damba, ‘Damaŋ, wapa lêŋsêm naŋ gic aö ɳawaê, naŋ kêŋ têŋ aö.’ Goc damba whê ndê wapa ti gêŋ hoŋ kôc tu inju-ŋga, ma kêŋ têŋ balê sauŋ tôm iŋ ndac. ¹³ Nasawa sauŋ ma balê sauŋ dau gic iŋ ndê gêŋ hoŋ sa, ma kölhö têŋ gameŋ balinj daŋ gi. Ma yêc dindê iŋ kôm gêŋ hoŋ tôm iŋ ndê atac whiŋ, ma kêyaiŋ ndê awa ti gêŋ hoŋ. ¹⁴ Têŋ ndoc iŋ ndê mone hoŋ pacndê, naŋ tôbôm atu gêm gameŋ dinaj ahuc ma iŋ pônda dau. ¹⁵ Goc iŋ têŋ ngac atu daŋ yêc gameŋ dinaj gi, ma kêsalê gweleŋ. Ma ngac dau kêŋ iŋ gôlôm iŋ ndê bôc. ¹⁶ Gêŋ yô iŋ ɳandô, tigeŋ lau sêkêŋ gêŋ daŋ têŋ iŋ tu neŋ-ŋga

dom, ma boc-dinaŋ iŋ gauc gêm bu neŋ gêŋ naŋ bôc seŋ. ¹⁷ Tiŋambu iŋ ndê gauc sa, ma iŋ sôm têŋ dau, ‘Damaŋ ndê lau akinj sêpônda gêŋ daneŋ-ŋga dom. Tigeŋ gêŋ yô aö ndu tôm bu wambac ndu-ŋga. ¹⁸ Aö walhö wambu watêŋ damaŋ wandi, ma wasôm, “Damaŋ, aö gakôm mêtê sac têŋ Anötö ma têŋ am. ¹⁹ Aö ŋgac sac, dec gitôm dom bu am sam aö bu am atômŋgac tiyham. Lic aö gitôm am nem ŋgac akinj daŋ.” ²⁰ Goc iŋ tisa ma mbu têŋ damba gi.

“Iŋ kêsêlêŋ mbo seŋ, ma damba gêlic iŋ yêc ahê ma tawalô iŋ ŋandô, dec kêtî têŋ iŋ gi, gôlô iŋ dôŋ ma ŋgutô iŋ. ²¹ Magoc atuŋgac sôm têŋ iŋ, ‘Damaŋ, aö gakôm mêtê sac têŋ Anötö ma têŋ am. Aö ŋgac sac, dec gitôm dom bu am sam aö bu am atômŋgac tiyham.’ ²² Tigeŋ damba sôm têŋ iŋ ndê lau akinj, ‘Nagahô, akôc ŋakwê ŋayham ti atapa bu iŋ sôc, ma akêŋ gôlônŋ amanatu-ŋga sôc iŋ amba-atu. ²³ Ma akôc makao ŋatu tôp ŋayham daŋ, ma andic ndu. Yac oc dandê mwasiŋ atu ti atac ŋayham, ²⁴ bu yac gauc gêm bu anenj atuŋgac dindec mbac ndu su, magoc kwahic dec dalic bu iŋ mbo tali. Iŋ giŋga su, ma datap iŋ sa tiyham.’ Ma ŋac hoŋ atac ŋayham.

²⁵ “Têŋ ndoc dinaŋ balê dau dôwa kôm gwelenj mbo ôm, ma têŋ ndoc iŋ mbu meŋ suŋ sa andu, naŋ iŋ ŋô lau sêtê wê ti sêkôm atac ŋayham atu. ²⁶ Goc iŋ mbwêc ŋgac akinj daŋ meŋ ma ndac iŋ bu, ‘Lau lê sêkôm ŋanta ti atac ŋayham tu sake-ŋga?’ ²⁷ Ma iŋ sôm, ‘Am asim meŋ su ma iŋ mbo ŋayham, ma bocdinaŋ dec damam gic makao tôp ŋayham daŋ ndu, ma ndê mwasiŋ atu.’ ²⁸ Yom dau kôm dôwa tac ŋandê atu, ma iŋ tec bu sôc balanj ŋalôm

ndi. Goc damba sa gi ma kêmwaŋej in bu sôc ndi.
²⁹ Tigeŋ in sôm têŋ damba, ‘Yala ḥeŋ su aö gam
 akinj ti daŋaŋ wambu am. Tigeŋ am kêŋ naniŋ
 ḥatu me gêŋ sauŋ daŋ têŋ aö bu wandê mwasiŋ
 tu aneŋ silip-ŋga dom. ³⁰ Kwahic dec am nem
 atôm-ŋgac dinaŋ, naŋ kêyaiŋ am nem awa ti wapa
 whinj lauwöh sen-ŋga, naŋ mbu meŋ ma am gic
 makao tu in-ŋga.’ ³¹ Magoc damba sôm, ‘Aneŋ
 balê, am mbo whinj aö ḥapanj, ma aneŋ gêŋ hoŋ ti
 am nem. ³² Tigeŋ am asim dindec naŋ yac gauc
 gêm bu inj mbac ndu su, naŋ mbo tali. Inj giŋga su,
 ma datap inj sa tiyham. Bocdinanj inj lêŋ solop bu
 yac atac ḥayham atu ma dandê mwasiŋ tu in-ŋga.’”

16

Yom gôlinj pi ḥgac yob wapa-ŋga

¹ Ma Yisu sôm yom gôlinj daŋ têŋ ndê ḥgacsêŋomi
 bocdec bu, “ጀac ti lêlôm daŋ mbo, ma lau sic miŋ
 têŋ inj bu ḥgac naŋ yob inj ndê gêŋ, naŋ kêyaiŋ inj
 ndê wapa daësam. ² Dec inj ta ḥgac dau meŋ, ma
 sôm têŋ inj, ‘Yom bocke dec gaŋgô pi am lec. Kwahic
 dec am sa ndi ma sê gêŋ hoŋ sa ma êmasaŋ bapia
 wapa-ŋga bu kêŋ têŋ aö. Bu aö oc watinj am su yêc
 gweleŋ yob aneŋ wapa-ŋga.’ ³ Dec ḥgac yob wapa-
 ŋga sôm têŋ dau, ‘Aö wakôm bocke? Aö neŋ ḥadau
 oc soc aö su yêc aneŋ gweleŋ. Aneŋ licwalô gitôm
 dom bu wakôm gweleŋ ôm-ŋga, ma aö mayaŋ bu
 wateŋ gêŋ. ⁴ Aö kayalê gêŋ naŋ bu wakôm-ŋga, ma
 têŋ ndoc ḥadau tinj aö su yêc aneŋ gweleŋ, dec lau
 oc sêkôc aö sa ma sênem yaom aö yêc ḥac si andu.’
⁵ Bocdinanj inj mbwêc lau naŋ si tôp yêc inj ndê
 ḥadau, naŋ tigeŋ-tigeŋ sêtêŋ inj sêmeŋ. Goc inj ndac

ŋac ɳamata-ŋga bocdec bu, ‘Am nem tōp bocke yēc aō neŋ ɳadau?’ ⁶ Ma ɳac dau sōm, ‘Aneŋ tōp gitōm olib ɳakwi sip lōŋ* 100.’ Goc ɳac yob wapa-ŋga sōm tēŋ iŋ, ‘Am nem bapia tōp-ŋga kelec. Kōc sa, ndōc sic ɳagahō, ma to bu am nem tōp gitōm olib ɳakwi sip lōŋ 50.’ ⁷ Goc iŋ sōm tēŋ ɳac tilu-ŋga, ‘Am nem tōp bocke yēc?’ Ma ɳac dau sōm tēŋ iŋ, ‘Aneŋ tōp gitōm bolom wit sip dalu atu-tu 100.’ Goc ɳac yob wapa-ŋga sōm, ‘Kōc nem bapia tōp-ŋga, ma to bu am nem tōp gitōm dalu 80.’

⁸ “Goc ɳadau kēpiŋ ɳac yob wapa-ŋga sac dinaŋ, bu iŋ kōm gēŋ ti gauc. Lau sambuc sēkōc awa nom-ŋga ma sêhē silip ɳac si lau. ɳalēŋ dinaŋ ɳac sēkōm gēŋ ti gauc sêhōc gêlēc Anötō ndē lau. ⁹ Awa nom dindec-ŋga hē lau daēsam si gauc tu sēkōm mêtē sac-ŋga. Magoc aō wasōm tēŋ mac bu akōc nem awa nom-ŋga ma anem lau sa, ma ɳalēŋ dinaŋ ahē silip tēŋ daōm. Tiŋambu awa dau oc niŋga, magoc ɳac oc sēkōc mac sa ti atac ɳayham tēŋ ndoc mac andōc undambē.”

¹⁰ Ma Yisu gic tēku yom ma sōm, “Asa naŋ yob gēŋ sauŋ ɳapep, naŋ oc yob gēŋ atu ɳapep bocdinaŋ. Ma asa naŋ yob gēŋ sauŋ ɳapep dom, naŋ oc yob gēŋ atu ɳapep dom. ¹¹ Bocdinaŋ mac bu ayob awa nom-ŋga ɳapep dom, dec Anötō oc kēŋ awa ɳandō tēŋ mac tu ayob-ŋga dom! ¹² Ma mac bu ayob lau ɳatō si gēŋ ɳapep dom, dec Anötō oc kēŋ gēŋ danj ti mac nem gēŋ dom!

¹³ “Namalac danj gitōm dom bu nem akinj ɳadau lu, bu iŋ oc tec danj, ma atac whinj danj, me oc sap danj dōŋ ma pu danj. Ma mac boc-dinaŋ, gitōm dom bu

* **16:6:** Lōŋ dinaŋ lōŋ atu - tigenj-tigenj gitōm 35-40 lita.

atoc Anötö ma awa nom-ŋga lu-lu sa ti mac nem ŋadau.”

¹⁴ Yisu sôm yom dinaŋ, ma lau Palêsaŋ ŋatô naŋ sêŋgô, naŋ sem tô inŋ. Nahu bu ŋac lau atac whinj mone-ŋga. ¹⁵ Tigeŋ Yisu sôm têŋ ŋac, “Yêc ŋamalac aŋgô-ŋga, mac lau dinaŋ atoc daôm sa bu mac lau gitêŋ, magoc Anötö kêyalê mac nem ŋhalôm su. Gêŋ naŋ mac lau nom-ŋga atoc sa bu gêŋ ŋayham kêlêc, naŋ Anötö gêlic gitôm gêŋ sac sambuc.”

Yisu puc Anötö ndê yomsu dôŋ

¹⁶ Ma Yisu sôm, “Anötö kêŋ Moses ndê yomsu ti propet si yom bu lau sêŋkuc e Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga hôc asê. Têŋ Jon ndê têm ma meŋ, naŋ lau sêhoc ŋawaê asê pi Anötö ndê gôliŋ. Ma lau daêsam sêkôm mwâsac bu sêšôc Anötö ndê gôliŋ ŋapu. ¹⁷ Gitôm bu undambê ti nom oc niŋga, tigeŋ gitôm dom bu Moses ndê yomsu ŋalhô atêc daŋ niŋga. ¹⁸ Ngac daŋ bu hu nawhê siŋ ma nem awhê wakuc, naŋ kôm mêtê mockainj-ŋga yêc Anötö aŋgô-ŋga. Ma ŋac naŋ gêm awhê naŋ hu ndê akweŋ siŋ, naŋ kôm mêtê mockainj-ŋga bocdinan.”

Ngac ti lêlôm lu Lasarus

¹⁹ Ma Yisu sôm, “Ngac ti lêlôm daŋ mbo, naŋ sôc ŋakwê ŋayham ma po dau sa ŋa gêŋ ŋayham-ŋayham tôm bêc hoŋ. ²⁰ Ma yêc inŋ ndê andu ŋamakê, ŋac ŋhalôm sawa daŋ ndöc, naŋ ndê ŋaê Lasarus. Gamboc daêsam sem inŋ ŋamlîc ahuc, ²¹ ma giam sêmeŋ ma sêndambwê gamboc dau. Inŋ gêŋ yô inŋ, dec inŋ takwê bu neŋ gêŋ ŋapopoc naŋ peŋ akêŋ ŋac ti lêlôm ndê tebo, magoc mba. ²² Têŋ bêc daŋ ŋac ŋhalôm sawa dinaŋ mbac ndu, ma aŋela sêkôc

inj sa gi ndöc undambê whiŋ Abraham. Ma ŋgac ti lêlôm mbac ndu bocdinaŋ, ma lau sêŋsuŋ inj.

²³ Iŋ sip lambwam gi ma kêshâ hñandê atu, dec hôc tandô sa pi undambê, ma gêlic Abraham yêc ahê, ma Lazarus ndöc whiŋ inj. ²⁴ Goc inj ta yom têŋ inj ma sôm, ‘Abaŋ Abraham, tamwalô aö! Émkîŋ Lazarus bu kêŋ amba-atu sip bu ndi, ma meŋ kêŋ pi aö êmbalanj. Ya dindec kôm aö ŋamlîc hñandê atu.’

²⁵ Tigeŋ Abraham ô yom ma sôm, ‘Aneŋ balê, gauc nem ndoc am mbo tamli, naŋ am tap gêŋ ŋayham-ŋayham daësam sa, magoc Lazarus mbo sac ŋapaŋ. Kwahic dec inj mbo ŋayham, ma am tap hñandê atu sa. ²⁶ Ma gêŋ danj tiyham. Yêc hêclu ŋalhu, Anötö kêŋ ŋasawa atu danj, dec oc tôm dom bu lau sêtêŋ am sêloc. Ma gitôm dom bu mac nem danj lom têŋ yac meŋ.’ ²⁷ Goc ŋgac dau sôm, ‘Bocdinaŋ aö wateŋ am abaŋ, émkîŋ Lazarus têŋ aö damaŋ ndê andu ndi, ²⁸ ma kêŋ puc aneŋ asidôwai amaŋdaŋ, bu sênen dau kwi tu bu sêmeŋ ma sêhôc hñandê yêc gameŋ dindec dom.’ ²⁹ Magoc Abraham sôm, ‘Moses ma Propet si yom yêc bu kêŋ puc ŋac. Am nem asidôwai bu sêkêŋ danja ŋac si yom, dec oc tôm bu sênen dau kwi.’ ³⁰ Ma ŋgac dau sôm, ‘Mba, abaŋ Abraham! Lau batê si ŋgac danj bu mbu têŋ ŋac ndi, dec ŋac oc sêkac si ŋalôm kwi.’ ³¹ Ma Abraham sôm, ‘Nac bu sêkêŋ whiŋ yom naŋ Moses ma lau propet sêto, naŋ dom, dec ŋac oc sêkêŋ whiŋ ŋgac naŋ tisa akêŋ lau batê-ŋga, naŋ dom.’ ”

17

Yisu ndê yom ŋatô
(Mat 18:6-7; Mak 9:42-48)

¹ Yisu sôm têŋ iŋ ndê ŋgacsêŋomi, “Gêŋ lêtôm-ŋga oc sêmeŋ sêhôc asê. Tigen ŋamalac asa naŋ bu kôc gêŋ lêtôm-ŋga daŋ meŋ, naŋ oc tap Anötö ndê matôc sa. Oyaê. ² Oc ŋayham bu dasô hoc atu daŋ pi iŋ kachu, ma tambaliŋ iŋ sip gwêc ndi. Ma bocdinan̄ oc tôm dom bu iŋ êntôm anen̄ lau sauŋ si daŋ bu kôm mêtê sac, ma tiŋambu tap Anötö ndê matôc sa.

³ “Bocdinan̄ ayob daôm ŋapep! Am nem asidôwa daŋ bu kôm sac, naŋ goc hec yom iŋ. Ma iŋ bu nem dau kwi, goc suc iŋ ndê sac kwi. ⁴ Iŋ bu kôm sac têŋ am tidim 7 têŋ acsalô tigen, magoc tiŋambu kac ndê ŋalôm kwi ma ndac am bu suc iŋ ndê sac kwi, naŋ dec am suc iŋ ndê sac kwi maŋ.”

⁵ Ma lau aposel sêsôm têŋ Pômdau, “Nem yac sa bu akêŋ whiŋ ŋaŋga.” ⁶ Goc iŋ ô yom ma sôm, “Mac nem akêŋ whiŋ bu gêŋ sauŋ andô nditôm soc ŋamatu sauŋ daŋ, dec oc tôm bu mac asôm têŋ a atu dindéc bu, ‘Puc daôm sa, ma sa ndi llac gwêc ŋagapoŋ,’ ma a dau oc daŋga wambu mac.”

⁷ Ma Yisu sôm, “Akôc gauc pi ŋgac akiŋ naŋ gic nom me yob domba, ma mbu têŋ ŋadau ndê andu têŋ telha. Iŋ ndê ŋadau oc sôm têŋ iŋ bu, ‘Mweŋ ŋagahô, ndöc sic ma neŋ gêŋ,’ a? ⁸ Mba, iŋ oc sôm, ‘Sôc ŋakwê sakiŋ-ŋga sa, ma êmasaŋ gêŋ bu waneŋ, ma nem akiŋ aö e aö waneŋ ti wanôm gêŋ pacndê. Goc tiŋambu am daôm neŋ ti nôm gêŋ.’ ⁹ Ma ŋadau oc nem daŋge ŋgac akiŋ dau bu iŋ daŋga wambu iŋ ndê yom, a? Mba! ¹⁰ Ma mac bocdinan̄, têŋ ndoc mac akôm gêŋ hoŋ naŋ Anötö gic atu mac, naŋ asôm, ‘Yac lau akiŋ ŋambwa. Yac akôm gêŋ naŋ gic yac ŋawaê eŋ.’”

Yisu kôm lau 10 ti gêmbac leprasi ɳayham sa

¹¹ Yisu kêsêlêŋ hêganôŋ malac Jerusalem gi, ma mbo seŋ naŋ yêc gameŋ Samaria ti Galili-ŋga ɳabatiŋ. ¹² Inj hôc asê malac danj, ma tap lauŋgac 10 ti gêmbac leprasi sa yêc malac dau ɳamakê. Nac sêlhac ahê, ¹³ ma sêta iŋ ɳa awha atu bocdec bu, “Nadau Yisu, tamwalô yac!” ¹⁴ Yisu tahê ɳac ma sôm, “Andi, ma atôc daôm têŋ lau dabuŋsiga.” Ma têŋ ndoc ɳac sêlhö s i, naŋ sêlic bu ɳac si ɳamlic ɳawasi sa. ¹⁵ Nac si daŋ gêlic bu iŋ ɳayham sa su, dec gic hu kêpiŋ Anötö ɳa awha atu, ma kac dau kwi ma mbu têŋ Yisu gi. ¹⁶ Ngac dau iŋ ɳgac gameŋ Samaria-ŋga, ma iŋ hu dau sip nom yêc Yisu gahi-ŋga, ma gêm daŋge iŋ. ¹⁷ Ma Yisu sôm, “Bocke? Mac lau 10 hoŋ ɳamlic ɳayham sa, me? Bocdinaŋ dec lau 9 sêmbo nde? ¹⁸ Am ɳgac Israel-ŋga dom, magoc am ɳgac tigeŋ dec mbu mweŋ ma kêpiŋ Anötö.” ¹⁹ Ma Yisu sôm têŋ iŋ, “Tisa, ma lhö ndi. Am nem kêŋ whiŋ kôm am ɳayham sa.”

Anötö ndê gôlinj ɳapuc

²⁰ Têŋ bêc danj lau Palêsaï sêndac Yisu pi ndoc bocke Anötö ndê gôlinj oc meŋ sa tiawê yêc nom. Ma Yisu sôm, “Têŋ ndoc Anötö ndê gôlinj meŋ sa tiawê, naŋ oc tôm dom bu mac alic gêŋ danj tu kêŋ puc mac-ŋga. ²¹ Ma oc tôm dom bu lau sêšôm, ‘Alic gêŋ dau kelec,’ me ‘Gêŋ dau kêlê.’ Mba! Anötö ndê gôlinj meŋ sa su, ma yêc mac ɳalôm.”

*Yisu ndê bêc mbu meŋ-ŋga
(Mat 24:37-44)*

²² Ma iŋ sôm têŋ iŋ ndê ɳgac-sêŋomi, “Têm oc meŋ sa, naŋ mac tamkwê bu alic ɳamalac ndê Atu mbu

meŋ ma mbo whiŋ mac tiyham, magoc mac oc alic iŋ dom. ²³ Lau oc sêŋsau bu iŋ mbu meŋ su, ma sêšôm iŋ mbo gameŋ bocdê, me gameŋ bocdec. Magoc aŋgô ɻac si yom dau dom, ma aŋkuc ɻac dom. ²⁴ Bu têŋ ndoc Njamalac ndê Atu mbu meŋ, naŋ iŋ oc hôc asê ɻagahô gitôm sickac hep tigeŋ ma umboŋ ɻasawa sambuc ɻawê sa. ²⁵ Tigeŋ gêŋ ɻamata-ŋga iŋ oc hôc ɻandê atu ma lau têm dindec-ŋga oc sêtec iŋ.

²⁶ “Têm naŋ Njamalac ndê Atu oc mbu meŋ, naŋ lau oc sêmbo tôm sêmbo têŋ Noa ndê têm. ²⁷ Têŋ ndoc dinan̄ lau seŋ gêŋ ti sêñôm gêŋ, ma lauŋgac ti lauwhê sem dau e Noa sôc waŋ gi. Goc bu atu sun̄ ma seŋ ɻac hoŋ su siŋga. ²⁸ Ma oc kaiŋ tigeŋ tôm Lot ndê têm, naŋ lau seŋ ti sêñôm gêŋ, semlhi gêŋ ti sêkêŋ gêŋ bu lau semlhi, sêšô gêŋ ɻawhê ma sêkwê andu. ²⁹ Magoc têŋ bêc Lot hu malac Sodom sin̄, naŋ ya ti †solpa peŋ sip akêŋ undambê ma seŋ lau Sodom-ŋga hoŋ su. ³⁰ Ma lau oc sêmbo ɻalêŋ tigeŋ dinan̄ têŋ bêc naŋ Njamalac ndê Atu mbu meŋ ma hoc dau asê. ³¹ Têŋ bêc dinan̄, oc tôm dom bu lau naŋ sêndöc andu ɻasactô, naŋ sêšôc andu ɻalôm sêndi bu sêkôc gêŋ daŋ. Ma ɻalêŋ tigeŋ, oc tôm dom bu lau naŋ sêmbo ôm, naŋ sêkac dau kwi bu sêkôc si gêŋ daŋ. ³² Gauc nem gêŋ naŋ hôc asê Lot ndê awhê! ³³ Asa naŋ tac whiŋ bu sap gêŋ nom-ŋga dôŋ ɻapaŋ tu mbo tali-ŋga, naŋ oc niŋga. Magoc asa naŋ hu siŋ tu êŋkuc aö-ŋga, naŋ oc niŋga dom. ³⁴ Aö wasôm têŋ mac, têŋ bêc naŋ Njamalac ndê Atu mbu meŋ, naŋ ɻamalac lu oc sêyêc andu daŋ, ma Anötö oc kôc iŋlu si daŋ, ma hu daŋ siŋ. ³⁵⁻³⁶ Ma awhê lu oc sêndê gêŋ sêmbo, ma Anötö oc kôc daŋ, ma hu

daŋ sinj.” ³⁷ Yisu ndê ɳgacsêŋomi sêŋgô yom dau su, goc sêndac iŋ, “Pômdau, gêŋ dinaŋ oc hôc asê yêc nde?” Ma Yisu sôm, “Yac bu dalic macmpoŋ sêŋgihi sêmbo, naŋ tanyalê bu gêŋ mbôp daŋ yêc.”

18

Yom gôliŋ pi lêŋ dateŋ mbec-ŋga

¹ Ma Yisu sôm yom gôliŋ daŋ têŋ iŋ ndê ɳgacsêŋomi, ma kêdôhôŋ ɳac bu sêteŋ mbec tôm bêc honj, ma takwê bu sêtap ɳandô sa ma sêhu siŋ dom.

² Iŋ sôm, “Ngac êmatôc yom-ŋga daŋ mbo malac atu daŋ. Iŋ töc Anötö dom, ma toc ɳamalac daŋ sa dom. ³ Ma awöhê sawa daŋ ndöc malac dinaj, ma iŋ têŋ ɳgac êmatôc yom-ŋga dau gi ɳapanj, ma sôm, ‘Namalac daŋ kêŋ ɳawapac têŋ aö. Nem aö sa ma êmatôc alu mba yom.’ ⁴ Iŋ ndac tidim daësam magoc ɳgac dau tec bu nem iŋ sa e tiŋambu iŋ sôm têŋ dau, ‘Aö gatöc Anötö dom, ma gatoc ɳamalac sa dom, ⁵ tigeŋ awöhê sawa dindec ndac aö ɳapanj, ma bocdinaŋ aö wanem iŋ sa ma wamatôc iŋ ndê yom. Aö bu wakôm dom, dec iŋ oc menj ɳapanj e kôm aö lic kam sa.’”

⁶ Ma Pômdau sôm têŋ ndê ɳgac-sêŋomi, “Ngac êmatôc yom-ŋga dau iŋ ɳgac gitêŋ dom, magoc iŋ sôm bu nem awöhê sawa dinaŋ sa. ⁷ Mac lau naŋ Anötö kêyalinj mac sa ati iŋ ndê, naŋ ateŋ mbec têŋ iŋ acsalô ti ôbwêc, mac gauc gêm sake? Anötö oc tec bu ɳgô mac nem mbec ma nem mac sa, a? ⁸ Mba! Aö wasôm têŋ mac bu iŋ oc nem mac sa ɳagahô. Tigeŋ, têŋ ndoc ɳamalac ndê Atu mbu menj, naŋ iŋ oc tap lau ɳatô sa, naŋ sêsap si sêkêŋ whinj iŋ-ŋga dônj sêmbo, me mba?”

Yom gôliŋ pi Palêsaŋ ma ḷgac kôc takis-ŋga daŋ

⁹ Yisu kêyalê bu lau ḷatô naŋ sêkêŋ daŋga inj, naŋ sêtoc dau sa bu lau gitêŋ ma sêpu lau ḷatô. Bocdinaŋ inj sôm yom gôliŋ daŋ bocdec bu. ¹⁰ “Ngac lu sêtêŋ lôm dabuŋ si, bu sêteŋ mbec. Inlu si daŋ inj Palêsaŋ, ma ḷgac daŋ inj ḷgac kôc takis-ŋga. ¹¹ Palêsaŋ dau tisa kalhac, ma teŋ mbec tu dau-ŋga bocdec bu, ‘Anötö, aö wanem daŋge am bu aö gatôm lau ḷatô naŋ lau sac, naŋ dom. Aö gatôm lau kaŋ dom, me lau naŋ sêkôm mêtê sac me mêtê mockain-ŋga dom. Ma yomandô, aö gatôm ḷgac kôc takis-ŋga dindê dom. ¹² Yêc wake hoŋ ŋalôm aö gahu gêŋ daneŋ-ŋga siŋ tidim lu tu gauc nem am-ŋga. Aö gawhê neŋ awa ti wapa hoŋ kôc gi tonj amanju, ma gakêŋ tonj daŋ ti da têŋ am.’ ¹³ Palêsaŋ teŋ mbec bocdinaŋ, tigeŋ ḷgac kôc takis-ŋga kalhac ahê. Inj hôc tandô sa têŋ undambê dom, magoc wec ti ŋalôm ŋawapac ma teŋ mbec bocdec bu, ‘Anötö, tamwalô aö ḷgac sac dec.’ ” ¹⁴ Goc Yisu sôm, “Aö wasôm têŋ mac bu Anötö gêlic ḷgac kôc takis-ŋga dinaj ti ḷgac gitêŋ, ma Palêsaŋ dinaj mba. Nahu bu asa naŋ po dau ndê waê sa, naŋ Anötö oc êŋgwiniŋ inj, ma asa naŋ kêgwiniŋ dau, naŋ Anötö oc toc inj sa.”

*Yisu gêm mbec balêkoc sauŋ
(Mat 19:13-15; Mak 10:13-16)*

¹⁵ Têŋ bêc daŋ lau sêkôc si balêkoc sauŋ sêtêŋ Yisu sêmeŋ, bu inj kêŋ amba sac ḷac. Inj ndê ḷgac-sêŋomi sêlic e sêšôm dinda ti dambai. ¹⁶ Tigeŋ Yisu mbwêc ḷac sêmeŋ ma sôm, “Atec balêkoc dinaj sêtêŋ aö sêmeŋ, ma alhac ḷac ahuc dom. Bu Anötö

ndê gôliŋ gic lau naŋ sêtôm balêkoc sauŋ-sauŋ din-dec, naŋ ɻawaê. ¹⁷ Aö wasôm yom ɻandô têŋ mac, bu asa naŋ bu sôc Anötö ndê gôliŋ ɻapu nditôm balêkoc sauŋ daŋ dom, naŋ oc nditôm dom bu sôc ndi.”

Ngac bata ti lêlôm

(Mat 19:16-22; Mak 10:17-22)

¹⁸ Ma ɻgac bata Israel-ŋga daŋ ndac Yisu, “Kêdôhôŋwaga ɻayham, aö wakôm sake, dec tiŋambu Anötö oc kôc aö sa wambo taŋli yêc undambê?”

¹⁹ Ma Yisu sôm, “Tu sake-ŋga am sam aö bu ɻayham? Anötö tawasê iŋ ɻayham. ²⁰ Am kêyalê Moses ndê yomsu, ‘Kôm gêŋ mockaiŋ-ŋga dom. Ndic ɻamalac ndu dom. Nem kaŋ gêŋ dom. Sôm yom tasaj pi lau dom,’ ma ‘Toc damam lu dinam sa.’” ²¹ Ma ɻgac dau sôm, “Aö kakuc yomsu hoŋ dinaŋ têŋ ndoc aö gambo balê ɻapan e kwahic dec.” ²² Yisu ɻô yom dinaŋ ma sôm têŋ iŋ, “Am pônda gêŋ tigen. Kêŋ am nem wapa hoŋ têŋ lau sênemlhi, ma ndic sam ɻa-awa têŋ lau ɻalôm sawa. Ma bocdinaŋ am nem awa ɻandô oc yêc undambê. Ma tiŋambu mweŋ ma êmkuc aö.” ²³ Magoc ɻgac dau ɻô Yisu ndê yom e ɻalôm ɻawapac, ɻahu bu iŋ ɻgac ti wapa daêsam.

Puc pi awa ti wapa

(Mat 19:23-30; Mak 10:23-31)

²⁴ Yisu tahê iŋ ma sôm, “Lau ti lêlôm si awa ti wapa kalhac ɻac ahuc e gitôm dom bu sêsôc Anötö ndê gôliŋ ɻapu ɻagahô. ²⁵ Bôc atu daŋ gitôm kamel, oc tôm bu sôc so ɻalasê ɻagahô hôc gêlêc ɻgac ti lêlôm daŋ bu sôc Anötö ndê gôliŋ ɻapu su.” ²⁶ Lau naŋ sêŋô yom dau sêsôm, “Bu bocdinaŋ dec asa oc tôm

bu tap Anötö ndê mwasiŋ nem lau si-ŋga sa? Oc ŋawapac atu!” ²⁷ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Gêŋ naŋ ŋamalac sêtôm dom bu sêkôm, naŋ Anötö gitôm bu kôm.”

²⁸ Ma Pita sôm têŋ in, “Yac oc bocke? Yac ahu mba andu ti gêŋ hoŋ siŋ tu aŋkuc am-ŋga.” ²⁹ Ma Yisu sôm têŋ in, “Aö wasôm yom ŋandô têŋ mac bu asa naŋ bu hu andu, me awhê, me asidôwai, me damba lu dinda, me balêkoc siŋ tu êŋkuc aö-ŋga, ³⁰ naŋ Anötö oc kêŋ gêŋ kaiŋ dinaŋ daêsam têŋ in ô, têŋ têm in mbo nom. Ma têŋ têm ŋambu-ŋga, Anötö oc kôc in sa ma kêŋ in ndöc tali ŋapaŋ yêc undambê.”

*Yisu sôm tiyham bu in oc mbac ndu
(Mat 20:17-19; Mak 10:32-34)*

³¹ Yisu kôc ŋacsêŋomi 12 sa sêsa si sêmbo dau-ŋga, ma sôm têŋ ŋac bu, “Kwahic dec yac bu dapi Jerusalem dandi, ma gêŋ hoŋ naŋ lau propet sêto pi Ʌnamalac ndê Atu, naŋ oc ŋandô sa. ³² Lau oc sêkêŋ in sip lau Rom-ŋga amba, ma ŋac oc sêsu in susu, sêkôm in ŋayom, sêhê gasôp pi in, sêtap in, ma sêndic in ndu. ³³ Magoc in oc tisa tiyham têŋ bêc titö-ŋga.” ³⁴ Tigen ŋac sêŋyalê yom dau ŋahu dom. Ʌahu yêc siŋ dau têŋ ŋac, ma ŋac si gauc sa pi Yisu ndê yom dau dom.

*Yisu kôm ŋac tapec tandô po asê
(Mat 20:29-34; Mak 10:46-52)*

³⁵ Yisu ma lau naŋ sêŋkuc in sêŋsêlêŋ e sêsuŋ sa malac Jeriko. Ma yêc sen ŋamakê ŋac tapec danj ndöc ma teŋ gêŋ. ³⁶ Ngac dau ŋô bu lau daêsam sêŋsêlêŋ sêmbo sen, goc ndac gêŋ dau ŋahu. ³⁷ Ma lau sêšôm têŋ in bu Yisu Nasaret-ŋga kêsêlêŋ mbo

seŋ meŋ. ³⁸ Goc inj mbwêc, “Yisu, †Dawid ndê Atu, tamwalô aö!” ³⁹ Lau naŋ sêjsêlêŋ sêmuŋ Yisu sêhec yom ŋgac tapec dau, ma sêšôm têŋ inj bu nem dôŋ. Magoc inj mbwêc ti ŋaŋga, “Dawid ndê Atu, tamwalô aö!” ⁴⁰ Yisu kwê dôŋ kalhac, ma sôm têŋ lau bu sêkôc ŋgac dau sêtêŋ inj sêmeŋ. Ma têŋ ndoc inj tigasuc Yisu, naŋ Yisu ndac inj, ⁴¹ “Am tac whiŋ bu aö wakôm sake têŋ am?” Ma inj sôm, “Pômdau, aö tac whiŋ bu tanôŋ ŋayham sa.” ⁴² Goc Yisu sôm têŋ inj, “Tanôm ŋayham sa! Am nem kêŋ whiŋ kôm am ŋayham sa.” ⁴³ Ma ŋagahô enj inj tandô ŋayham sa, ma inj kékuc Yisu ma kêpiŋ Anötö. Ma lau hoŋ naŋ sêlic gêŋ dinan̄, naŋ sêmpin̄ Anötö bocdinan̄.

19

Yisu lu Sakias

¹ Yisu sôc malac Jeriko gi, ma bu êŋsêlêŋ gacgeŋ sa ndi. ² Ma ŋgac dan̄ mbo, naŋ sêsam inj ndê ŋaê bu Sakias. Inj ŋgac bata kôc takis-ŋga, ma inj dau ndê mone daêsam. ³ Inj tac whiŋ bu lic Yisu pi ŋandô, magoc inj gitôm dom, bu inj ŋgac apê, ma lau daêsam sêngihi Yisu ahuc. ⁴ Tu dinaŋ-ŋga inj kêtí muŋ gi, ma pi a kiŋ dan̄, bu lic Yisu naŋ kêsêlêŋ mbo seŋ meŋ. ⁵ Têŋ ndoc Yisu hôc asê a dinaŋ ŋapu, naŋ tatac ma sôm têŋ inj, “Sakias, sip mweŋ ŋagahô! Acsalô dec aö wambo am nem andu wawhiŋ am.” ⁶ Goc ŋagahô Sakias sip nom ma kôc Yisu sa ti atac ŋayham, ma sêtêŋ inj ndê andu si. ⁷ Magoc lau hoŋ naŋ sêlic gêŋ dau sêtucdin̄ ma sêšôm, “Yisu bu ndic ŋgac sac dan̄ kêsi!”

⁸ Têŋ ndoc sêmbo Sakias ndê andu, naŋ ŋgac dau tisa ma sôm têŋ Yisu, “Pômdau lic! Kwahic

dec aö wawhê aneŋ wapa hoŋ kôc ndi toŋ lu, ma wakêŋ tonj daŋ têŋ lau ɳalôm sawa. Ma lau naŋ aö kasau ɳac ma gakôc ɳac si mone, naŋ aö waô mone dau tidim hale têŋ ɳac.” ⁹ Dec Yisu sôm, “Acsalô lec Anötö ndê mwasiŋ nem lau si-ɳga meŋ pi lau andu dindec-ɳga. Bu ɳgac dindec inj Abraham ndê apaŋac daŋ whinj. ¹⁰ Njamalac ndê Atu meŋ bu êŋsalê lau naŋ siŋga su, ma bu nem ɳac si.”

*Yom gôliŋ pi mone gol
(Mat 25:14-30)*

¹¹ Lau naŋ sêŋgô Yisu ndê yom dinaŋ, naŋ sêlic bu inj sunj sa têŋ Jerusalem, ma sêkêŋ bata bu têŋ ndoc inj hôc asê, naŋ Anötö ndê gôliŋ oc meŋ sa tiawê, ma Yisu oc ti lau Israel-ɳga si kiŋ. Bocdinaŋ Yisu gic hu sôm yom gôliŋ daŋ têŋ ɳac. ¹² Iŋ sôm, “Ngac ti waê atu daŋ kêmasaŋ dau bu têŋ gameŋ baliŋ daŋ ndi, bu yêc dindê kiŋ atu oc kêŋ ɳaclai têŋ inj bu nem gôliŋ lau yêc inj dau ndê gameŋ. Ma tinjambu inj oc mbu meŋ. ¹³ Boc-dinaŋ inj kêgalêm inj ndê lau akiŋ amanju sa, ma kêŋ mone gol daŋ naŋ sêsam bu ‘maina’ têŋ ɳac tôm gi.* Ma inj sôm têŋ ɳac, ‘Akôc mone dec sa, ma akôm gwelenj pi e nditôm aö wambu wamen.’ ¹⁴ Magoc inj ndê lau sêtec inj, ma sêkêŋ lau ahen-ɳga ɳatô sêŋkuc inj bu sêšôm têŋ kiŋ atu bu, ‘Yac atec ɳgac dec bu nem gôliŋ yac.’ ¹⁵ Magoc kiŋ atu ɳgô ɳac si yom dom ma kêŋ ɳaclai têŋ ɳgac dau bu nem gôliŋ lau, goc inj mbu têŋ inj ndê gameŋ gi. Inj hôc asê su, goc kêŋ yom bu inj ndê lau akiŋ naŋ inj kêŋ mone têŋ ɳac, naŋ sêtêŋ

* **19:13:** Maina tigeŋ gitôm tdenarii 100, naŋ gitôm ɳaôli gwelenj bêc 100-ɳga.

inj sêndi. Inj bu lic ɳac sêkôm gweleŋ bocke pi mone dau.

¹⁶ “Ngac akiŋ ɳamata-ŋga meŋ ma sôm, ‘Aneŋ ɳadau, aö gakôm gweleŋ pi am nem mone tigeŋ, ma gatap mone amanlu tiyham sa.’ ¹⁷ Ma ɳadau sôm, ‘Aneŋ ɳgac akiŋ, am kôm ɳayham! Am yob gêŋ sauŋ dindec ɳapep, ma kwahic dec aö wakêŋ am nem gôliŋ malac amanlu.’

¹⁸ “Ma ɳgac tilu-ŋga meŋ ma sôm, ‘Nadau, aö gakôm gweleŋ pi am nem mone tigeŋ, ma gatap mone amanđaŋ tiyham sa.’ ¹⁹ Ma ɳadau sôm têŋ inj, ‘Kwahic dec aö wakêŋ am nem gôliŋ malac amanđaŋ.’

²⁰ “Ma lau akiŋ dau si daŋ meŋ ma sôm, ‘Nadau, am nem mone gol tigeŋ kelec. Aö kapanj si ɳapep. ²¹ Aö gatöc am, bu am ɳgac lêlê-ŋga dom. Am kêŋ batam bu kôc gêŋ ɳandô yêc lau naŋ am kêŋ gêŋ têŋ ɳac dom. Ma am gic gêŋ ɳandô sa yêc gameŋ naŋ am sô gêŋ ɳawhê dom.’ ²² Goc ɳadau sôm têŋ inj, ‘Am ɳgac akiŋ sac! Aö wamatôc am waŋkuc yom naŋ am daôm sôm. Am kêyalê bu aö ɳgac lêlê-ŋga dom, ma bu aö gakêŋ bataŋ bu wakôc gêŋ yêc lau naŋ aö gakêŋ gêŋ têŋ ɳac dom, ma bu wandic gêŋ ɳandô sa yêc gameŋ naŋ gasô gêŋ dom. ²³ Tu sake-ŋga am kôm gweleŋ pi aneŋ mone dom? Oc tôm bu am kêŋ aneŋ mone têŋ lau sêyob mone-ŋga bu sêyob e aö wambu wameŋ, dec oc tôm bu sêkêŋ mone ɳagec sac mone dau ɳahô ma aö wakôc hoŋ sa.’

²⁴ “Ma inj sôm têŋ lau naŋ sêlhac sêmpinj, ‘Akôc inj ndê mone tigeŋ dinaj su, ma akêŋ têŋ ɳgac akiŋ naŋ kôc mone amanlu.’ ²⁵ Magoc ɳac sêsôm, ‘Nadau, inj kôc mone amanlu su!’ ²⁶ Goc ɳadau sôm,

‘Aö wasôm têj mac bu asa naŋ yob gêj naŋ aö gakêj sip inj amba, naŋ ɻapep, naŋ wakêj gêj ɻatô tiyham têj inj whinj. Tigej asa naŋ yob ndê gêj ɻapep dom, naŋ aö wakôc inj ndê gêj hoŋ su. ²⁷ Ma aŋgô! Anej ɻacyo naŋ sêtec bu aö wanem gôliŋ ɻac, naŋ akôc ɻac sêmeŋ, ma andic ɻac ndu yêc aö arôŋ-ɻga.’ ”

Yisu hōc asê Jerusalem

(Mat 21:1-9; Mak 11:1-10; Jon 12:12-15)

²⁸ Yisu sôm yom dinan̄ su, ma kêsêlêj hêganôŋ Jerusalem gi, ma inj ndê sêŋomi sêŋkuc inj. ²⁹ Inj kêsêlêj gi e kêpiŋ malac lu naŋ sêsam bu Betpagi ma Betani, malac lu naŋ sêyêc Lôc Olib. Ma inj kêkiŋ ndê ɻgacsêŋom lu ³⁰ ma sôm têj inju, “Asôc malac dindê andi, ma amlu oc atap donki daŋ sa, naŋ sêšô dôŋ kalhac. Inj donki ɻatu wakuc, naŋ ɻamalac daŋ ndöc ɻahô muŋ su dom. Aŋgapwêc su ma akôc sa amen. ³¹ Ma lau bu sêndac amlu bu bocke ma amlu bu aŋgapwêc inj su, goc asôm têj ɻac bu, ‘Pômdau tac whinj bu donki dindec nem inj sa.’ ” ³² Boc-dinan̄ ɻgac lu dinan̄ sêšôc malac dau si, ma sêtap donki dau sa tôm Yisu sôm. ³³ Sêŋgapwêc donki sêmbô, ma ɻadaui sêndac inju bu, “Amlu aŋgapwêc inj tu sake-ɻga?” ³⁴ Ma sêšôm, “Pômdau tac whinj bu donki dindec nem inj sa.”

³⁵ Inju sêwê donki dau sêtêj Yisu si, ma sêkêŋ ɻac si ɻakwê awê-ɻga sac donki, ma sêkêŋ inj pi gi ndöc ɻahô. ³⁶ Yisu ndöc donki ma kêsêlêj gi, ma lau sêhê si ɻakwê yêc seŋ. ³⁷ Inj kêsêlêj gi e hōc asê gameŋ naŋ seŋ sip akêj Lôc Olib, goc sêŋomi ton̄ atu naŋ sêŋkuc inj, naŋ sêmbwêc ti atac ɻayham atu, ma sêmpin̄ Anötö pi gêj dalô naŋ sêlic. ³⁸ Sêšôm,

“Anötö nem mbec kiŋ naŋ meŋ gêm Pômdau aŋgô. Yom malô yêc undambê, ma Anötö ndê waê sa yêc lôlôc!”

³⁹ Palêsaŋ ŋatô sêmbo sêwhiŋ lau daêsam dinaj, ma sêšôm têŋ Yisu, “Kêdôhôŋwaga, hec yom am nem sêŋomi, bu ŋac si yom so.” ⁴⁰ Ma Yisu sôm têŋ ŋac, “Aŋgô! Sêŋomi bu sênen dôŋ, goc hoc dindec oc sêmbwêc asê!”

⁴¹ Yisu kêsêlêŋ gi e hôc tandô sa pi malac atu Jerusalem, dec taŋ pi malac dau. ⁴² Iŋ sôm, “Tôm ŋasawa baliŋ su e meŋ têŋ acsalô lec aö tac whiŋ bu mac lau Jerusalem-ŋga aŋyalê lêŋ naŋ oc tôm bu kêŋ mac ambo ti atac malô. Tigeŋ mac nem ŋalôm ŋadandi ma kwahic dec lêŋ dau yêc siŋ dau têŋ mac.

⁴³ Têm oc meŋ sa, naŋ nem ŋacyo oc sêŋgihi mac ahuc ma sêŋgilì tuŋbôm ma sêšôc nem malac sêloc.

⁴⁴ Ŋac oc sêndic mac ti nem balékoc hoŋ ndu, m a sêseŋ malac dindec su e hoc daŋ ndöc hoc daŋ ŋahô tiyham dom. Ŋac oc sêkôm bocdinaŋ, ŋahu bu Anötö têŋ mac meŋ bu nem mac sa, magoc mac aŋyalê dom.”

*Yisu soc lau su yêc lôm dabuŋ
(Mat 21:12-17; Mak 11:15-17)*

⁴⁵ Têŋ ndoc Yisu hôc asê Jerusalem, naŋ iŋ kêsêlêŋ gi e sôc lôm dabuŋ ŋabatêmndö gi. Ma iŋ soc lau naŋ sêkêŋ gêŋ bu lau sênenlhi, naŋ sêsa awê. ⁴⁶ Iŋ sôm têŋ ŋac, “Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec bu, ‘Aneŋ andu gic waê bu lau sêteŋ mbec sêmbo-ŋga,’ magoc mac akôm Anötö ndê andu ti lau kaŋ si gameŋ.”

⁴⁷ Tôm bêc hoŋ iŋ kêdôhôŋ lau mbo lôm dabuŋ ŋabatêmndö. Ma dabuŋsiga atu-tu ti lau †Skraib

naŋ sêndôhôŋ yomsu, ma lau bata Israel-ŋga sêŋsalê lêŋ bu sêndic iŋ ndu. ⁴⁸ Magoc sêtap lêŋ daŋ sa dom, bu lau hoŋ atac whiŋ bu sêŋgô iŋ ndê yom, ma sêsap iŋ dôŋ ŋapaŋ.

20

*Gêndac pi Yisu ndê ŋaclai ŋahu
(Mat 21:23-27; Mak 11:27-33)*

¹ Têŋ têm dinaŋ Yisu kêdôhôŋ lau, ma gêm mêtê pi ŋawaē ŋayham mbo lôm dabuŋ. Ma dabuŋsiga atu-tu ti lau Skraib ma lau bata Israel-ŋga sêtêŋ iŋ si, ² ma sêsôm, “Sôm têŋ yac. Am kôc ŋaclai yêc nde, bu kôm gêŋ hoŋ naŋ am kôm? Asa kêŋ têŋ am?” ³ Ma iŋ sôm, “Gêŋ ŋamata-ŋga aö bu wakêŋ gêndac daŋ têŋ mac. Asôm têŋ aö, ⁴ asa kêŋ ŋaclai têŋ Jon dec iŋ kêku lau? Anötö kêŋ ŋaclai têŋ iŋ, me mba?”

⁵ Nac sem yomgalôm têŋ dau pi Yisu ndê gêndac ma sêsôm, “Yac bu dasôm bu, ‘Anötö kêŋ ŋaclai têŋ Jon,’ dec iŋ oc ndac yac, ‘Tu sake-ŋga mac akêŋ whiŋ Jon dom?’ ⁶ Magoc yac bu dasôm bu Jon kêku lau kêkuc ŋamalac nom-ŋga si gauc ŋambwa, dec lau hoŋ oc sêtuc yac ŋa hoc dambac ndu, bu ŋac sêlic Jon bu Anötö ndê propet daŋ.” ⁷ Bocdinaŋ sêsôm têŋ Yisu bu sêŋyalê Jon ndê ŋaclai ŋahu dom. ⁸ Ma Yisu sôm têŋ ŋac, “Ma bocdinaŋ aö wasôm anen ŋaclai ŋahu asê têŋ mac dom.”

*Yom gôlinj pi lau sêyob ôm wain-ŋga
(Mat 21:33-46; Mak 12:1-12)*

⁹ Ma Yisu sôm yom gôlinj daŋ têŋ lau dau bocdec bu, “Ngac daŋ sô ôm wain-ŋga daŋ, ma kêŋ têŋ lau ŋatô bu sêyob. Goc iŋ têŋ gameŋ daŋ gi ma mbo

ηasawa baliŋ. **10** Têŋ ndoc sêhoŋ wain ηandô sa-ŋga, in kêkiŋ ŋgac akiŋ dan têŋ lau naŋ sêyob in ndê ôm, naŋ gi, bu sêkêŋ wain ηandô ηatô têŋ in. Tigeŋ ηac sic in, ma sêkêŋ in kölhö amba sawa gi. **11** Goc ηadau kêkiŋ ŋgac akiŋ dan tiyham, magoc ηac sic in ma sêkôm mêtê sac têŋ in, ma sêkêŋ in kölhö amba sawa gi. **12** Ma in kêkiŋ ŋgac titö-ŋga têŋ ηac gi, magoc ηac sic in basô, ma sêmasuc in sa awê gi. **13** Goc ôm wain-ŋga ηadau sôm, ‘Aö wakôm sake? Aö waŋkiŋ aneŋ balê, naŋ aö atac whiŋ in ndu andô. Mboe ηac oc sêtoc in sa.’ **14** Tigeŋ têŋ têm lau sêyob ôm-ŋga sêlic ηadau ndê atu kêsêlêŋ meŋ, naŋ sêšôm têŋ dandi, ‘Nadau ndê atuŋgac dê oc wêkaiŋ ôm dindec. Dandic in ndu ma dakôc ôm dindec su ti yac neŋ.’ **15** Ma sêmasuc in yêc ôm wain-ŋga, ma sic in ndu.”

Ma Yisu ndac, “Mac gauc gêm bu ôm ηadau oc kôm sake têŋ ηac? **16** Inj oc meŋ ma ndic lau sêyob ôm-ŋga ndu, ma kêŋ ndê ôm têŋ lau ηatô sêyob.” Lau naŋ sêŋgô yom dinaj sêšôm, “Mba! Bocdinaj dom!” **17** Magoc Yisu tahê ηac ma sôm, “Gauc nem yom naŋ sêto yêc bocdec bu, ‘*Hoc naŋ lau sêkwê andu-ŋga sêtec, naŋ kwahic ti hoc ηamata-ŋga yêc andu dau.*’ Mac anyalê yom dau ηahu, me mba? **18** Lau hoŋ naŋ sêtiŋ gahi pi hoc dinaj e sêpeŋ, naŋ oc sêniŋga, ma hoc dau bu peŋ pi ηamalac dan, dec oc sec in popoc.”

19 Lau Skraib ti dabuŋsiga atu-tu sêŋyalê bu Yisu ndê yom gôliŋ dinaj hêganôŋ ηac, dec ηac atac whiŋ bu sêkôc in dôŋ ηagahô en. Magoc ηac sêtöc lau naŋ sêmbo sêwhiŋ in, dec sêkôm dom.

*Lau bu sêtim Yisu pi yom takis-ηga
(Mat 22:15-22; Mak 12:13-17)*

²⁰ Ma lau bata Israel-ŋga dinaj tatiŋ Yisu ŋapep, ma sêkêŋ lau ŋatô bu sêtip inj. Lau sêtip Yisu-ŋga dinaj sêŋsau bu ŋac tac whinj bu sêŋgô inj ndê yom. Tigeŋ sêkêŋ danja bu mboe sêŋgô inj sôm yom so danj, dec ŋac oc sêkêŋ inj sip gôlinjwaga Rom-ŋga ndê amba, bu êmatôc inj. ²¹ Ma ŋac sêšôm têŋ inj bu, “Kêdôhôŋwaga, yac anyalê bu am sôm yom ma kêdôhôŋ lau ŋalêŋ gitêŋ. Am toc lau hoŋ sa ŋalêŋ tigeŋ, ma kêdôhôŋ Anötö ndê lêŋ têŋ lau kêkuc yom ŋandô. ²² Kwahic dec yac bu andac am bu inj solop bu yac dakêŋ takis têŋ Sisa, me mba?”

²³ Yisu kêyalê bu ŋac gauc gêm bu sêtim inj, dec sôm têŋ ŋac, ²⁴ “Atôc mone silba danj têŋ aö.” Ma inj ndac, “Asa ndê ŋagatu ti ŋaê yêc mone dindec?” ²⁵ Ma ŋac sêšôm, “Sisa ndê.” Goc Yisu sôm têŋ ŋac, “Bocdinaj atoc Sisa sa ŋa gêŋ naŋ gic inj ŋawaê, ma atoc Anötö sa ŋa gêŋ naŋ gic inj ŋawaê.”

²⁶ Ŋalêŋ dinaj ŋac sêŋsahê bu sêtim inj bu sôm yom so danj yêc lau hoŋ aŋgô-ŋga, magoc sêtôm dom. Sêhêdaê tu inj ndê yom ti gauc-ŋga, ma ŋac si yom mba bu sêšôm ô.

*Lau Sadiusi bu sêtim Yisu pi yom datisa akêŋ lau batê-ŋga
(Mat 22:23-33; Mak 12:18-27)*

²⁷ Têŋ dinaj lau †Sadiusi ŋatô sêtêŋ Yisu si. Ŋac lau Israel-ŋga si toŋ danj, naŋ sêkêŋ whinj bu lau batê oc sêtisa tiyham dom. Ma ŋac sêkêŋ gêndac danj têŋ Yisu bocdec bu, ²⁸ “Kêdôhôŋwaga, Moses to yac neŋ yomsu danj bocdec bu. Ngac danj bu ndê dôwa nem awhê sa ma bu mbac ndu ma

balêkoc mbasi, naŋ ɳgac dau oc nem dôwa ndê awhê sawa, ma kwê balêkoc asê tu dôwa-ɳga. ²⁹ Têŋ têm daŋ, asidôwai 7 sêmbo. Ngac ɳjamata-ɳga gêm awhê sa, magoc iŋ mbac ndu ma iŋ ndê balêkoc mba. ³⁰⁻³¹ Ma ɳgac tilu-ɳga gêm awhê sawa dau, tigeŋ mbac ndu ma balêkoc mba. Nalêŋ tigeŋ ɳgac titö-ɳga e têŋ ɳgac ti-7-ɳga hoŋ sem awhê sawa dau magoc sêmbac ndu ma balêkoc mba. ³² Ma tinjambu awhê dau mbac ndu. ³³ Kwahic dec yac bu andac am bocdec bu. Lau batê bu sêtisa tôm lau ɳatô sêsôm, dec awhê dau oc ti asa ndê awhê? Bu asidôwai 7 dinaj hoŋ sem iŋ su têŋ ndoc sêmbo tali.”

³⁴ Ma Yisu ô yom ma sôm têŋ ɳac, “Lau têm dindec-ɳga sem dau, ³⁵ tigeŋ têŋ têm ɳambu-ɳga, lau naŋ Anötö oc lic bu lau gitêŋ ma uŋ ɳac sa bu sêndöc tali yêc undambê, naŋ oc sênem dau dom. ³⁶ Ma oc tôm dom bu ɳac sêmbac ndu tiyham, bu ɳac oc sêmbo sêtôm aŋela. Lau naŋ Anötö uŋ sa sêndöc undambê, naŋ oc sêti iŋ ndê balêkoc. ³⁷ Ma Moses dau tôc asê bu lau batê oc sêtisa. Gauc nem yom naŋ iŋ to pi ndoc iŋ gêlic ya golom sa a danj. Têŋ ndoc dinaj iŋ sam Pômdau bu Abraham ndê Anötö, Aisak ndê Anötö, ma Jakob ndê Anötö. ³⁸ Lau batê bu sêtisa dom, dec tu sake-ɳga Anötö sam dau bu lau tö dinaj si Anötö? Anötö iŋ lau batê si Anötö dom, iŋ lau tali si Anötö, bu lau hoŋ si ɳahu sêmbo tali-ɳga yêc Anötö.”

³⁹ Lau †Skraib ɳatô sêŋgô Yisu ndê yom dau ma sêsôm, “Kêdôhôŋ-waga, am nem yom ɳayham!” ⁴⁰ Ma tinjambu lau sêtöc dau bu sêkêŋ gêndac têŋ Yisu tiyham.

*Yisu kêsaħê lau si gauc pi Mesaya
(Mat 22:41-46; Mak 12:35-37)*

⁴¹ Ma Yisu sôm têj ɳac, “Bocke ma lau sêsôm bu Mesaya iŋ Dawid ndê Atu? ⁴² Dawid dau to yom yêc Buku Wê-ɳga bocdec bu, ‘Anötö sôm têj aneŋ Pômdau, “Am ndöc aö aman andô-ɳga, ⁴³ e nditôm aö wakêŋ nem ɳacyo sêsôc am gahim ɳapu.”’ ⁴⁴ Bocdinaŋ Dawid dau sam Mesaya bu Pômdau, ma bocke dec lau sêsôm bu Mesaya iŋ Dawid ndê Atu?”

*Yisu ndê puc pi lau Skraib si mêtê sac
(Mat 23:1-7; Mak 12:38-40)*

⁴⁵ Ma yêc lau hoŋ dinan si aŋgô-ɳga, Yisu sôm têj iŋ ndê ɳacsêŋomi, ⁴⁶ “Ayob daôm ɳapep bu aŋkuc lau Skraib si gêbôm dom. ɳac sêsôc ɳakwê balin ma sêŋsêlêŋ sêmbo malac lôm, bu ɳac atac whin bu lau sêtoc ɳac sa ma sêhê mwalêc ɳac. ɳac atac whin bu sêndöc mala ɳamata-ɳga yêc lôm wê-ɳga, ma lau tiwaê si mala têj ndoc sêneŋ mwasin-ɳga. ⁴⁷ Yêc lau hoŋ aŋgô-ɳga, sêteŋ mbec balin, magoc têj ndoc lau sêlic ɳac dom, naŋ sêŋsau lauwhê sawa bu sêŋgaho ɳac si andu su. Anötö oc êmatôc ɳac ma kêŋ ɳagêyô sac andô têj ɳac.”

21

*Awhê tuc daŋ kêŋ da dange
(Mak 12:41-44)*

¹ Yisu hôc tandô sa ma gêlic lau ti lêlôm sêkêŋ si da sip apa da-ɳga naŋ kalhac lôm dabuŋ ɳamakê. ² Ma iŋ gêlic awhê tuc ɳalôm sawa daŋ kêŋ awa sauŋ lu gitôm wan toea lu sip apa da-ɳga. ³ Ma iŋ sôm, “Aö wasôm yomandô têj mac, bu yêc Anötö

aŋgô-ŋga awhê tuc ŋalôm sawa dindec kêŋ da hôc gêlêc lau hoŋ si da su. ⁴ Nahu bu lau ti lêlôm sêkêŋ si da, magoc ŋac si awa daësam gacgen yêc ŋac-ŋga. Tigen awhê dindec inj awhê ŋalôm sawa, ma inj kêŋ inj ndê gêŋ hoŋ ti da.”

*Yisu sôm yom pi lôm dabuŋ Jerusalem-ŋga
(Mat 24:1-2; Mak 13:1-2)*

⁵ Yisu ndê ŋgacsênomi ŋatô sêsôm yom pi hoc ŋayham-ŋayham ma gôlônŋ ŋayham naŋ lau ŋatô sêkêŋ bu sêŋgôlônŋ lôm dabuŋ. Magoc Yisu sôm, ⁶ “Ndoc oc meŋ sa, naŋ gêŋ ŋayham hoŋ naŋ kwahic dec mac alic yêc gameŋ dindec, naŋ oc ninja. Nacyo oc sêseŋ hoc hoŋ su, ma hoc danj oc ndöc hoc danj ŋahô tiyham dom.”

*Gêŋ wapac têm ŋambu-ŋga-ŋga
(Mat 24:3-14; 10:17-22; Mak 13:3-13)*

⁷ Ma Yisu ndê ŋgacsênomi sêndac inj, “Kêdôhôŋwaga, ŋawapac naŋ am sôm yom pi, naŋ oc hôc asê Jerusalem têŋ têm bocke? Ma gêŋ sake oc kêŋ puc yac bu têm dau meŋ kêpiŋ?” ⁸ Ma Yisu sôm, “Ayob daôm ŋapep bu lau sênsau mac dom. Lau daësam oc sêmeŋ sênem aö aŋjôŋ ma sêsôm, ‘Aö Mesaya dau,’ ma ‘Têm dau meŋ kêpiŋ.’ Aŋkuc ŋac dom! ⁹ Ma têŋ têm mac aŋgô ŋawaê bu lau sic siŋ têŋ dau, me lau sêli dau sa, naŋ atöc daôm dom. Bu gêŋ hoŋ dinaŋ gic waê bu meŋ sa muŋ, magoc têm ŋambu-ŋga yêc dôŋ yêc.” ¹⁰ Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Kiŋ nom-ŋga oc sêkêŋ kisa dau, ma lau akêŋ gameŋ danj oc sêndic siŋ têŋ lau akêŋ gameŋ danj. ¹¹ Tiyhô oc nem atu, ma tôbôm ti gêmbac atu-tu oc sêhôc asê gameŋ ŋatô. Lau oc sêlic gêŋ

dalô atu-tu yêc umboŋ, ma gêŋ atu-tu naŋ oc kôm
ŋac sêtöc dau atu.

12 “Gêŋ ŋamata-ŋga, lau oc sêkêŋ kisa mac, ma
sêkôc mac dôŋ. Tu mac akêŋ whiŋ aö-ŋga, dec
lau oc sêmatôc mac yêc lôm wê-ŋga, ma sêkêŋ mac
andöc gapocwalô. Ma ŋac oc sêkêŋ mac alhac kin
ti gólinwaga aŋgô-ŋga bu sêmatôc mac. **13** Ndoc
dinaŋ iŋ mac nem têm bu asôm yom asê pi aö.
14 Ahêgo daôm tu yom asôm-ŋga dom, **15** bu aö dauŋ
oc wanem mac sa, ma wakêŋ yom ti gauc têŋ mac.
Ma mac nem ŋacyo oc sêtôm dom bu sêô mac nem
yom me sêseŋ mac nem yom. **16** Dinami ti damami,
ma asidôwai ma silip naŋ sêkêŋ whiŋ dom, naŋ oc
sêhoc mac nem lau ŋatô asê, ma sêndic ŋatô ndu.
17 Tu aö-ŋga dec lau hoŋ oc sêtec mac. **18** Tigeŋ
Anötö oc yob mac e nem kêclauŋ ŋandô daŋ niŋga
dom. **19** Magoc alhac ŋanya ma ahu aö siŋ dom,
ma Anötö oc kôc mac sa andöc tamli ŋapaŋ yêc
undambê.”

Nawapac gameŋ Judia-ŋga
(Mat 24:15-28; Mak 13:14-23)

20 “Têŋ ndoc mac alic lau siŋ-ŋga sêŋgihi
Jerusalem ahuc, naŋ dec aŋyalê bu ŋasawa sauŋ
ma ŋac oc sêseŋ malac atu dau su. **21** Têŋ ndoc
dinaŋ, mac lau naŋ ambo gameŋ Judia-ŋga naŋ
alhö ŋagahô api gameŋ lôc-ŋga andi. Lau naŋ
sêmbo Jerusalem, naŋ sêhu malac dau siŋ, ma lau
naŋ sêmbo gameŋ ŋamakê-ŋga naŋ sêsôc malac atu
dau tiyham dom. **22** Yom hoŋ naŋ lau prophet sêhoc
asê gwanaŋ pi ŋagêyô naŋ oc tap lau nom-ŋga sa,
naŋ oc ŋandô sa têŋ têm dinaŋ. **23** Oyaê. Lauwhê
naŋ daê ma lauwhê naŋ sêkêŋ su têŋ balêkoc, naŋ

oc sêtap ɻawapac atu sa têŋ têm dinaŋ. ɻawapac atu oc hôc asê nom, ma lau Israel-ŋga oc sêŋsahê ɻacyo si atac ɻandê. ²⁴Lau gameŋ apa-ŋga oc sêndic lau Israel-ŋga ɻatô ndu ɻa bieŋ balin, ma sêŋgaho ɻatô su ma sêwê ɻac sêtêŋ lau apa si gameŋ sêndi sêtôm lau gapocwalô-ŋga. Anötö kêmatiŋ têm bu lau gameŋ apa-ŋga sêŋgwiniŋ lau Jerusalem-ŋga, ma ɻac oc sêkôm e têm dau pacndê.”

*Namalac ndê Atu ndê bêc mbu meŋ-ŋga
(Mat 24:29-36; Mak 13:24-31)*

²⁵“Lau oc sêlic gêŋ dalô ac-ŋga ti ayô-ŋga ma tata-ŋga. Ma yêc nom, gwêc oc li dau sa atu, ma kôm lau si gauc êŋsôŋ ma ɻalôm ɻawapac atu. ²⁶Gêŋ ti ɻaclai naŋ sêlhac umboŋ oc wiwic sa, ma tu dinan-ŋga lau oc sêtôc dau e ɻac tagôlô ma sêhêgo dau tu gêŋ bocke naŋ oc hôc asê nom-ŋga. ²⁷Têŋ ndoc dinaŋ lau oc sêlic Namalac ndê Atu mbu meŋ ndöc dao ɻahô ti ɻaclai ma ɻawasi atu. ²⁸Têŋ ndoc gêŋ kaiŋ dinaŋ bu meŋ sa, naŋ atisa ma tamtac, bu mac nem ndoc bu atap Anötö ndê mwasiŋ nem mac si-ŋga ɻa-ɻandô sa, naŋ meŋ kêpiŋ.”

²⁹Ma Yisu sôm yom gôliŋ daŋ bocdec, “Gauc nem a laŋ ma a ɻatô. ³⁰Têŋ ndoc mac alic ɻalaun wakuc bu lêc, naŋ mac anyalê bu ndoc ac-ŋga meŋ kêpiŋ. ³¹Ma bocdinan têŋ ndoc mac alic gêŋ naŋ aö gasôm yom pi, naŋ hôc asê, dec anyalê bu ndoc meŋ kêpiŋ bu Anötö ndê gôliŋ meŋ sa tiawê. ³²Yomandô! Lau têm dinaŋ-ŋga oc sêmbac ndu dom e gêŋ hoŋ dinaŋ hôc asê. ³³Undambê ti nom oc niŋga, tigeŋ anen yom daŋ oc niŋga dom.”

Danem ali

34-35 Ma Yisu sôm, “Oc tôm dom bu ɳamalac daŋ êŋlêc bêc ɳambu-ɳga dau. Bocdinaŋ dec amasan daôm ɳapep ma anem ali. Ayob bu anôm gêŋ êŋij mac-ɳga ma aneŋ gêŋ ɳawahô me apô sim daôm tu ɳawapac nom-ɳga êŋlêc dom, bu mboe gêŋ dau oc hê nem gauc dôŋ têŋ têm bêc ɳambu-ɳga dau men sa. Bu bêc dau oc hôc asê mac ɳagahô, tôm bôc daŋ sip akô sep eŋ. **36** Anem ali ma aten mbec bu Anötö kêŋ licwalô têŋ mac bu ɳawapac hoŋ naŋ oc sêhôc asê, naŋ ku mac dulu dom, ma bu mac oc atôm bu alhac ɳamalac ndê Atu aŋgô-ɳga ti mayam pac.”

37 Têŋ ɳasawa dinaŋ Yisu kêdôhôŋ lau mbo lôm dabuŋ ɳabatêmndö têŋ acsalô, ma iŋ sa gi yêc Lôc Olib têŋ ôbwêc. **38** Tôm bêc hoŋ lau daêsam sêtêŋ lôm dabuŋ si têŋ bêbêc ganduc, bu ɳac atac whinj bu sêŋgô Yisu ndê yom.

22

*Judas sôm tidôŋ bu hoc Yisu asê
(Mat 26:14-16; Mak 14:10-11)*

1 Lau Israel si †Mwasinj Bolom Yist Mba-ɳga naŋ lau sêsam bu Mwasinj Pasowa-ɳga, naŋ meŋ kêpiŋ.
2 Ma dabuŋsiga atu-tu ti kêdôhôŋwaga yomsu-ɳga sêŋsalê lêŋ bu sêndic Yisu ndu gelec, ɳahu bu sêtöc lau. **3** Têŋ ndoc dinaŋ Sadaŋ sip Judas ndê ɳalôm. Iŋ ɳgac naŋ sêsam bu Iskeriot, ma iŋ ɳgacsêŋomi 12 si daŋ. **4** Iŋ têŋ dabuŋsiga atu-tu ti lau siŋ-ɳga naŋ sêyob lôm dabuŋ, naŋ gi, ma ɳac sem yomgalôm pi lêŋ tu Judas hoc Yisu asê têŋ ɳac-ɳga. **5** Goc ɳac atac ɳayham, ma sêšôm tidôŋ bu sênemlhi iŋ ɳa mone. **6** Judas gôlôc ma kêsalê ndoc bocke naŋ lau daêsam

oc sêmbo sêwhiŋ Yisu dom, dec oc tôm bu iŋ hoc Yisu asê.

*Yisu ndê ŋgacsênomi sêmasaŋ Mwasiŋ Pasowa-ŋga
(Mat 26:17-19; Mak 14:12-16)*

⁷ Mwasiŋ Bolom Yist Mba-ŋga ŋabêc naŋ lau Israel sic domba Pasowa-ŋga ndu, naŋ meŋ hôc asê. ⁸ Ma Yisu kêkiŋ Pita lu Jon ma sôm, “Amlu andi ma amasaŋ Mwasiŋ Pasowa-ŋga bu daneŋ.”

⁹ Ma sêndac iŋ, “Am tac whiŋ bu alu amasaŋ Pasowa yêc nde?” ¹⁰ Ma Yisu sôm têŋ iŋlu, “Asôc Jerusalem andi, ma amlu oc atap ŋgac daŋ sa, naŋ hôc bu lônj daŋ. Ankuc iŋ atêŋ iŋ ndê ŋadau ndê andu andi, ¹¹ ma asôm têŋ andu ŋadau, ‘Alu mba kêdôhôŋwaga ndac am pi ŋalôm ŋacleŋ-ŋga, bu iŋ ti ndê ŋgacsênomi bu sêneŋ Mwasiŋ Pasowa-ŋga yêc am nem andu.’ ¹² Ma iŋ oc tôc ŋalôm atu daŋ yêc andu dau ŋahô-ŋga têŋ amlu. Tebo ti gêŋ hoŋ tu yac daneŋ Mwasiŋ Pasowa-ŋga yêc ŋalôm dinaj, goc amlu amasaŋ gêŋ yêc ŋalôm dinaj.” ¹³ Goc iŋlu sêsôc Jerusalem si ma sêtap gêŋ hoŋ sa gitôm Yisu sôm têŋ iŋlu, ma sêmasaŋ mwasiŋ Pasowa-ŋga.

*Yisu gic hu Mwasiŋ Dabuŋ
(Mat 26:26-29; Mak 14:22-26)*

¹⁴ Têŋ ôbwêc dinaj, Yisu ndöc tebo whiŋ lau aposel bu sêneŋ Mwasiŋ Pasowa-ŋga. ¹⁵ Ma iŋ sôm têŋ ŋac, “Nasawa saŋ aö oc wahôc ŋandê atu, magoc aö atac whiŋ bu waneŋ Mwasiŋ Pasowa-ŋga dindec wawhiŋ mac muŋ. ¹⁶ Bu aö wasôm têŋ mac, aö waneŋ Mwasiŋ Pasowa-ŋga tiyham dom e Anötö ndê gôliŋ meŋ sa tiawê, ma Pasowa dau ŋa-ŋandô meŋ sa.” ¹⁷ Goc iŋ kôc laclhu wain-ŋga daŋ, gêm daŋje ma sôm, “Akôc ma akêŋ lom têŋ daôm.

18 Aö wasôm têj mac bu aö oc wanôm wain tiyham dom e Anötö ndê gôliŋ meŋ sa tiawê.” **19** Ma iŋ kôc bolom, gêm daŋge ma pô kôc, goc gic sam têj ɻac ma sôm, “Aö neŋ ɻandô dau dec, naŋ gakêŋ tu mac-ŋga. Anen gêŋ dindec tu bu gauc nem aö-ŋga.” **20** Nac seŋ gêŋ pacndê, goc ɻalêŋ tigen in kôc laclhu wain-ŋga dan ma sôm, “Laclhu dindec ti dôhôŋ pwac wakuc anen dac-ŋga, naŋ wakêc siŋ tu mac-ŋga. **21** Tigen aŋgô! Ngac naŋ bu hoc aö asê, naŋ gêŋ gêŋ ndöc tebo whiŋ aö. **22** Bu gêŋ naŋ oc hôc asê Namalac ndê Atu, naŋ kékuc lêŋ naŋ Anötö kêmasaŋ gwanaŋ su, tigen ɻgac naŋ hoc aö asê, naŋ oc tap ɻagêyô atu sa. Oyaê!” **23** Goc ɻac hoŋ sêndac dandi pi ɻac si asa oc kôm gêŋ dau.

Asa ti ɻgac ɻamata-ŋga
(Mat 20:25-28; 19:28; Mak 10:42-45)

24 Ma têj ndoc dinaŋ ɻgac-sêŋomi sêseŋ dau bu ɻac si asa ti ɻgac ɻamata-ŋga. **25** Goc Yisu sôm têj ɻac, “Lau sambuc si kiŋ sêtoc dau sa têj ɻac si lau, ma lau naŋ sem gôliŋ lau, naŋ sêsam dau bu lau ɻamata-ŋga. **26** Magoc mac aŋkuc mêtê kain dinaŋ dom. Mac nem asa iŋ ɻgac tiwaê, naŋ êŋgwiniŋ dau ti ɻgac waêmba. Ma asa iŋ ɻgac ɻamata-ŋga, naŋ ti ɻgac akiŋ ɻambwa. **27** Mac gauc gêm bocke? Ngac naŋ ndöc tebo, ma ɻgac naŋ gêm akiŋ iŋ, naŋ inlu si asa ti ɻgac ɻamata-ŋga? Yêc ɻamalac aŋgô-ŋga, ɻgac naŋ ndöc tebo iŋ ɻgac ɻamata-ŋga. Tigen aö gambo gawhiŋ mac gitôm ɻgac akiŋ.

28 “Ndoc bocke naŋ ɻawapac me kisa tap aö sa su, naŋ mac ahu aö siŋ dom. **29** Bocdinan tîŋambu aö wakêŋ mac anem gôliŋ lau, gitôm Damaŋ kêŋ ɻaclai tu wanem gôliŋ-ŋga sip aö dauŋ aman. **30** Ma

mac oc aneŋ ti anôm gêŋ awhiŋ aö yêc gameŋ undambê-ŋga, ma mac oc andöc pôŋ atu ma amatôc Israel si lau ŋatoŋ 12.”

*Yisu sôm bu Pita oc sêc iŋ ahuc
(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31)*

³¹ Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Saimon, Saimon, Sadan̄ ndac bu êŋsahê mac nem akêŋ whiŋ bu gêŋ ŋandô me mba, gitôm lau sêwhê wít ŋapa ti ŋandô kôc. ³² Tigeŋ aö gateŋ mbec tu am-ŋga Saimon, bu am oc hu nem kêŋ whiŋ siŋ dom. Ma tiŋambu têŋ têm am nem daôm kwi, naŋ puc nem asidôwai dôŋ.” ³³ Dec Pita sôm, “Pômdau, tôm ŋac sêkêŋ hêclu dasôc gapocwalô, me sêndic hêclu ndu, aö wahu am siŋ dom.” ³⁴ Ma Yisu sôm, “Pita, aö wasôm têŋ am, ôbwêc dec am oc sêc aö ahuc tidim tö, ma tiŋambu dalec oc taŋ.”

Ngacsêŋomi oc sêtap kisa sa

³⁵ Goc Yisu ndac ŋac, “Têŋ ndoc aö kakin̄ mac asa a bu anem mêtê lau, naŋ mac akôc talhi mone-ŋga, ti gata, ma atapa dom. Têŋ ndoc dinaj̄ mac apônda daôm, me mba?” Ma ŋac sêşôm, “Mba.” ³⁶ Goc Yisu sôm, “Kwahic dec ma ndi, mac nem talhi mone-ŋga me gata bu yêc, naŋ akôc sa. Ma mac nem bien̄ balin̄ bu mbasi, dec akêŋ nem ŋakwê awê-ŋga têŋ lau sênelhi, goc akôc ŋa-awa ma anemlhi bien̄ balin̄ dan̄. ³⁷ Bu sêto yom dan̄ yêc bocdec bu, ‘Sêlic iŋ gitôm lau sac si dan̄.’ Yom dau hêganôŋ aö, ma gic waê bu ŋandô sa. Yomandô, yom naŋ sêto pi aö, naŋ oc ŋandô sa.” ³⁸ Ma ŋgacsêŋomi sêşôm, “Pômdau lic! Bien̄ balin̄ lu dec sêyêc.” Ma Yisu sôm, “Gitôm.”

*Yisu teŋ mbec yēc Lōc Olib
(Mat 26:36-46; Mak 14:32-42)*

³⁹ Yisu ti ndê ɳgacsēñomi sêhu malac Jerusalem sinj, ma sêsa sêtêŋ Lōc Olib si. Têm daêsam su sêkac sa sêmbo gameŋ dinaŋ. ⁴⁰ Inj hôc asê ma sôm têŋ ɳac, “Ateŋ mbec bu lêtôm tap mac sa dom.” ⁴¹ Goc inj hu ɳac siŋ ma sa ɳasawa sauŋ gi, pôŋ haduc ma teŋ mbec bocdec bu, ⁴² “Damanj, am bu tac whinj, dec kôc laclhu ɳawapac-ɳga dindec su yēc aö. Tigern êmkuc aneŋ tac whinj dom, kôm tôm am daôm nem atac whinj bu kôm.” ⁴³ Ma anjela undambê-ɳga danj hoc dau asê têŋ inj, ma kôm inj licwalô sa. ⁴⁴ Yisu pô sim dau ɳandô, ma teŋ mbec ɳan̄ga, ma inj ndê waheŋ kêc sip nom gitôm dac.

⁴⁵ Inj teŋ mbec su, goc tisa ma mbu têŋ inj ndê ɳgacsêñomi gi, ma gêlic bu ɳac sêyêc bêc sêyêc. Nac si ɳalôm ɳawapac kôm ɳac kwapac. ⁴⁶ Ma inj uŋ ɳac sa goc ndac ɳac, “Tu sake-ɳga mac ayêc bêc ayêc? Atisa mac ateŋ mbec bu lêtôm tap mac sa dom.”

*Sêkôc Yisu dôŋ
(Mat 26:47-56; Mak 14:43-52; Jon 18:1-11)*

⁴⁷ Yisu sôm yom dau mbo, ma ɳgacsêñomi 12 si danj, naŋ sêsam bu Judas, naŋ hôc asê ma wê lau tonj atu sêwhinj inj. Inj kêsêlêŋ têŋ Yisu bu ɳgutô inj, ⁴⁸ magoc Yisu ndac inj, “Judas, bocke? Am bu ɳgutô ɳamalac ndê Atu tu bu hoc inj asê, a?” ⁴⁹ Lau naŋ sêmbo sêwhinj Yisu, naŋ sêlic gêŋ naŋ bu hôc asê ma sêndac, “Pômdau, yac andic ɳac ɳa bienj, a?” ⁵⁰ Ma ɳac si danj puc ndê bienj sa ma pa dabun-siga ɳamata-ɳga ndê ɳgac akiŋ ndê daŋgalauŋ andô-ɳga su. ⁵¹ Magoc Yisu sôm, “Akôm bocdinaŋ dom!” Ma inj kêmasec ɳgac dau ndê daŋgalauŋ, ma kôm inj

ηayham sa. ⁵² Goc Yisu sôm têj dabuñsiga atu-tu ti lau bata, ma lau siŋ sêyob lôm dabuŋ-ŋga, naŋ sêmeŋ bu sêkôc inj dôŋ, “Bocke dec mac akôc bien ti gêŋ siŋ-ŋga ma asa ameŋ bu akôc aö dôŋ gitôm ŋgac kaŋ danj? ⁵³ Tôm bêc hoŋ aö gambo gawhiŋ mac yêc lôm dabuŋ ŋagameŋ, ma mac akôc aö dôŋ dom. Tigenj kwahic dec ti mac nem ndoc, ma ŋaclai ŋasec-ŋga gêm gôlinj mac.”

Pita sêc Yisu ahuc
(Mat 26:69-75; Mak 14:66-72; Jon 18:15-18, 25-27)

⁵⁴ Nac sêkôc Yisu dôŋ, ma sêwê inj sêtêŋ dabuñsiga ŋamata-ŋga ndê andu si. Ma Pita kêkuc ŋac mbo ahê. ⁵⁵ Yêc dabuñsiga dau ndê andu ŋatuŋlôm, lau ŋatô sêkôm ya golom asê, goc sêndöc sêwhiŋ dau ma sêŋsulu. Ma Pita gi ndöc sic whiŋ ŋac. ⁵⁶ Awhê akinj danj gêlic Pita ndöc ya ŋawê, goc tahê inj ma sôm, “Inj ŋgac dindec inj kêkuc Yisu whiŋ.” ⁵⁷ Tig enj Pita pa dau ma sôm, “Awhê! Aö kayalê inj dom!”

⁵⁸ Nasawa sauŋ ma ŋamalac danj gêlic inj ma sôm, “Am lau naŋ sêŋkuc inj, naŋ si ŋgac danj!” Ma Pita ô yom ma sôm, “Am ŋgac, mba!”

⁵⁹ Acgatu ŋasawa danj meŋ gi su, ma ŋamalac danj tiyham sôm ti ŋaŋga, “Ngac dindec inj kêkuc Yisu whiŋ! Yomandô! Bu inj ŋgac Galili-ŋga.” ⁶⁰ Magoc Pita sôm, “O ŋgac daôm! Aö kayalê yom naŋ am sôm, naŋ ŋahu dom!” Inj sôm yom dinaŋ mbo, ma mbac dalec taŋ. ⁶¹ Ma Pômdau kac dau kwi ma tahê Pita, ma Pita gauc gêm yom naŋ Pômdau sôm têj inj bocdec bu, “Ôbwêc dindec am oc sêc aö ahuc tidim tö, ma tiŋambu mbac dalec oc taŋ.” ⁶² Goc inj sa awê gi, ma taŋ dau ndu.

*Lau sin-ŋga sêsu Yisu susu
(Mat 26:67-68; Mak 14:65)*

⁶³⁻⁶⁴ Lau sin-ŋga naŋ sêkôc Yisu dôŋ, naŋ sic hu sêsu iŋ susu. Sêkic iŋ tandô ahuc ŋa po, goc sêtap iŋ ma sêndac, “Am bu propet, dec sôm asê bu asa dec tap am?” ⁶⁵ Ma sêpu iŋ ti sêngwiniŋ iŋ ŋa yom sac daêsam.

*Lau bata Israel-ŋga sêmatôc Yisu
(Mat 26:63-68; Mak 14:61-65)*

⁶⁶ Têŋ bêbêc ganduc lau bata Israel-ŋga, ma dabuŋsiga atu-tu ti lau Skraib sêkac sa sêpitigeŋ, ma sêkêŋ Yisu kalhac ŋac aŋgô-ŋga. Ɂac sêsôm têŋ iŋ, ⁶⁷ “Am bu Mesaya dau, dec sôm têŋ yac!” Ma Yisu sôm têŋ ŋac, “Aö bu wasôm, dec mac oc akêŋ whinj aö dom, ⁶⁸ ma aö bu wakêŋ gêndac danj têŋ mac, dec mac oc aô aneŋ yom dom. ⁶⁹ Tigeŋ, têŋ kwahic dec ma ndi, Ɂamalac ndê Atu oc ndöc Anötö Naclai Nadau ndê amba andô-ŋga.” ⁷⁰ Ma ŋac hoŋ sêsôm, “Bocdinan, am sôm bu am Anötö ndê Atu, a?” Ma Yisu sôm, “Mac asôm solop bu aö daunj dindec.” ⁷¹ Goc sêsôm têŋ dandi, “Yac dangô yom naŋ iŋ dau sôm su. Dapônda yom danj tu taŋgôliŋ pi iŋ-ŋga dom.”

23

*Pailot kêsu Yisu
(Mat 27:11-26; Mak 15:2-15; Jon 18:29–19:16)*

¹ Goc lau hoŋ dinaŋ sêtisa ma sêwê Yisu sêtêŋ Pailot si. ² Ma ŋac sêngôliŋ yom pi iŋ, ma sêsôm, “Ngac dindec gêli lau Israel-ŋga ŋalôm sa. Iŋ sôm bu lau sêkêŋ takis têŋ Sisa dom, ma iŋ toc dau sa ma sam dau bu Mesaya, kiŋ naŋ lau Israel-ŋga sêkêŋ

bata.” ³ Goc Pailot ndac Yisu bocdec bu, “Am lau Israel-ŋga si kiŋ, a?” Ma Yisu sôm, “Tôm naŋ am daôm sôm.” ⁴ Dec Pailot sôm asê têŋ dabuŋsiga atutu ti lau hoŋ, “Aö gatap ŋgac dindec ndê giso daŋ sa dom, bu tamatôc iŋ pi-ŋga.” ⁵ Tigeŋ ŋac sêšôm ti ŋaŋga, “Iŋ kêdôhôŋ lau ma gêli ŋac si ŋalôm sa yêc gameŋ Judia-ŋga hoŋ. Iŋ gic hu yêc gameŋ Galili-ŋga ma kôm ŋapan e meŋ têŋ gameŋ dindec.”

Pailot kêkiŋ Yisu têŋ Herod Antipas

⁶ Têŋ ndoc Pailot ŋô yom dinaŋ, naŋ iŋ ndac ŋac bu Yisu iŋ ŋgac Galili-ŋga, me mba. ⁷ Ma iŋ tap sa bu iŋ ŋgac Galili-ŋga, dec kêkiŋ iŋ têŋ Herod gi. Herod iŋ ŋgac naŋ gêm gôlinj gameŋ Galili-ŋga, ma iŋ mbo malac Jerusalem têŋ têm dinaŋ. ⁸ Têŋ têm Herod gêlic Yisu, naŋ iŋ tac ŋayham atu, bu ŋasawa balinj su iŋ tac whinj bu lic iŋ. Iŋ ŋô ŋawaê pi Yisu su, ma kêŋ bata bu lic iŋ kôm gêŋ dalô daŋ. ⁹ Iŋ kêŋ gêndac daësam têŋ Yisu, magoc Yisu ô yom dom.

¹⁰ Têŋ dinaŋ dabuŋsiga atu-tu ti lau Skraib sêtisa ma sêŋgôlinj yom pi iŋ ti ŋaŋga. ¹¹ Goc Herod ti lau sin-ŋga sêšu Yisu susu ma sêŋgwiniŋ iŋ. Sêkêŋ iŋ sôc ŋakwê balinj gitôm kiŋ sêšôc, ma sêŋkiŋ iŋ mbu têŋ Pailot gi. ¹² Muŋ-ŋga Herod lu Pailot sêkêŋ kisa dau, magoc acsalô dinaŋ inlu sêhê silip dandi.

Pailot bu êŋgapwêc Yisu

¹³ Pailot mbwêc dabuŋsiga atu-tu ti lau bata ma lau Israel-ŋga ŋatô sêpitigeŋ, ¹⁴ ma sôm têŋ ŋac, “Mac akôc ŋgac dau atêŋ aö amen, ma asôm bu iŋ gêli lau ŋalôm sa. Aö kasahê iŋ yêc mac aŋôm-ŋga, ma gatap sa bu yom naŋ mac aŋgôlinj pi iŋ, naŋ ŋahu mba. ¹⁵ Ma Herod bocdinaj, bu iŋ kêkiŋ

inj mbu têj yac meñ. Bocdinaj wasôm têj mac bu ŋgac dau kôm giso danj dom bu dandic inj ndu. ¹⁶⁻¹⁷ Tu dinan-ŋga aö wakêj anenj lau sêhi inj ŋa sö, ma sêhu inj siŋ lhö ndi.” ¹⁸ Magoc ŋac sêmbwêc atu sêwhinj dau bu, “Kôc inj sa ma ndic inj ndu! Ma hu Barabas siŋ têj yac.” ¹⁹ Barabas inj ŋgac naŋ ndöc gapocwalô têj ndoc dinanj, bu inj kêgilí lau bu sêndic siŋ, ma inj gic lau ŋatô ndu. ²⁰ Magoc Pailot tac whinj bu êngapwêc Yisu su, dec sôm yom ŋanja tiyham bu nem ŋac si ŋalôm kwi. ²¹ Magoc ŋac sêmbwêc yom ŋapanj, “Ndic inj pi a gicso dau! Ndic inj pi a!” ²² Goc Pailot sôm têj ŋac tidim tö-ŋga, “Tu sake-ŋga? Inj kôm giso bocke? Aö gatap yom danj sa pi inj dom, bu dandic inj ndu. Bocdinaj aö wakêj anenj lau siŋ-ŋga sêndic inj ŋamlic ŋandê, ma wahu inj siŋ.” ²³ Tigeŋ ŋac sêmbwêc hôc ahuc ŋapanj, bu sêndic inj pi a gicso dau. Ma sêmbwêc yom dau e Pailot sôc ŋapu. ²⁴ Inj gôlôc ma sôm têj lau siŋ-ŋga bu sêkôm gitôm lau dau si yom. ²⁵ Barabas, ŋgac siŋsêlêc naŋ ndöc gapocwalô tu inj gic lau ndu-ŋga, naŋ sêŋgapwêc inj su tôm lau sêndac. Magoc Yisu, naŋ sêtec, naŋ Pailot kêkiŋ inj têj lau siŋ-ŋga bu sêndic inj ndu.

Sic Yisu pi a gicso dau

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Jon 19:17-27)

²⁶ Ŋac sêwê Yisu sêsa si, ma yêc seŋ sêtap ŋgac danj ŋaê Saimon sa. Inj ŋgac malac Sairin-ŋga,* ma inj kêsêlêj mbo seŋ akêj gameŋ ŋamakê-ŋga bu têj Jerusalem ndi. Lau siŋ-ŋga sêkôc Saimon ma sêkêj inj kêbalaŋ a gicso dau kêkuc Yisu.

* **23:26:** Sairin - malac danj naŋ yêc Not (North) Afrika.

²⁷ Lau daêsam sêñkuc Yisu si, ma lauwhê ɣatô sêwhinj ɣac, sêhu dañgibo asê pi inj ma sêtañ. ²⁸ Goc Yisu kac dau kwi ma sôm têñ ɣac, “Mac lauwhê Jerusalem-ŋga, atanj aö dom! Tigeñ atanj tu daôm-ŋga, ma tu mac nem balêkoc-ŋga. ²⁹ Bu ndoc ɣawapac-ŋga oc meñ sa, nañ mac oc asôm bu inj gêñ ɣayham bu lauwhê ɣatô ɣac lauwhê gapoc ma sêkôc balêkoc me sêkêñ su têñ balêkoc dom. ³⁰ Têñ ndoc dinaj, lau oc tac whinj bu lôc danj tip menj ma êñgatöc ɣac si. ³¹ Gêñ nañ kwahic dec sêkôm têñ aö, nañ gitôm sêkêñ ya gêñ a batac. Bocdinañ ahêgo daôm pi gêñ ɣac oc sêkôm tiñambu-ŋga, oc nditôm sêkêñ ya neñ a basô.”

³² Lau siñ-ŋga sêwê ɣagac sac lu sêwhinj Yisu, bu sêndic inju ndu sêwhinj inj. ³³ ɣac sêsa si e sêhôc asê gameñ nañ sêsam bu Nakêcyha, ma yêc dinde ɣac sic Yisu pi a gicso dau. Ma sic ɣagac sac lu sêpi a gicso sêwhinj Yisu, danj kêgalêñ andô-ŋga, ma danj kêgalêñ gasê-ŋga. ³⁴ Têñ dinaj Yisu teñ mbec ma sôm, “Damañ, suc aneñ ɣacyo si sac kwi, bu ɣac sênyalê gêñ nañ sêkôm, nañ dom.” Tiñambu lau siñ-ŋga sêpuc gapoc bu sêlic ɣac si asa oc kôc Yisu ndê ɣakwê.

³⁵ Lau daêsam sêlhac ma tahê Yisu, ma lau bata Israel-ŋga bocdinañ. Sêlhac ti sem tô inj ma sêôsôm, “Inj gêm lau ɣatô sa. Inj bu Mesaya nañ Anötö kêyalinj sa, nañ nem dau si mañ.” ³⁶ Ma lau siñ-ŋga sêtigasuc ma sêsu inj susu boc-dinañ. Sêkêñ wain ɣamakic têñ inj, ³⁷ ma sêôsôm, “Am bu lau Israel-ŋga si kinj, nañ goc nem daôm si.” ³⁸ ɣac sêto yom kalhac inj ndê a gicso dau ɣahô, nañ sôm, ‘Lau Israel-ŋga si Kinj dindec.’

39 Ngac sac danj naŋ kēgalēŋ a gicso dau kēpiŋ Yisu, naŋ su iŋ susu ma sôm, “Am Mesaya dau, a? Bocdinaŋ dec nem daôm si, ma nem alu si awhinj!” **40** Tigeŋ ngac sac tilu-ŋga hec yom iŋ, ma ndac, “Am töc Anötö, me mba? Yac lau tö dakôc ŋagêyô tigeŋ. **41** Hêclu dakôc ŋagêyô solop, bu hêclu dakôm sac. Magoc ngac dindec kôm giso danj dom.” **42** Goc iŋ sôm têŋ Yisu, “Yisu, têŋ ndoc am ndöc nem pôŋ kin-ŋga, naŋ gauc nem aö.” **43** Ma Yisu ô yom ma sôm têŋ iŋ, “Aö wasôm yomandô têŋ am bu acsalô lec am oc ndöc †Paradais whinj aö.”

Yisu mbac ndu
(Mat 27:45-56; Mak 15:33-39; Jon 19:28-30)

44 Têŋ ac kalhac lhu, ŋasec gêm gameŋ sambuc ahuc e acgatu gitôm 3 kilok telha-ŋga, **45** bu ac gêm ganduc. Ma po balinj naŋ kēgalêŋ lôm dabuŋ ŋalôm, naŋ dau kic gi lu. **46** Têŋ ndoc dinaŋ Yisu mbwêc awha atu ma sôm, “Damanj, aö gakêŋ anen gatuŋ sip am amam!” Iŋ sôm yom dinaŋ su, goc mbac ndu.

47 Ngac bata sinj-ŋga gêlic gêŋ hoŋ dinaŋ, ma kēpiŋ Anötö ma sôm, “Yomandô! Ngac dindec iŋ ŋac gitêŋ!” **48** Ma lau daêsam naŋ sêkac sa su bu sêlic lau sinj-ŋga sic Yisu pi a gicso dau, naŋ sêlic gêŋ hoŋ dinaŋ e kôm ŋac si ŋalôm ŋawapac, dec sêndahinj ŋasu ma sêlhö si. **49** Ma lau hoŋ naŋ sêŋyalê Yisu, ma lauwhê naŋ sêŋkuc iŋ akêŋ gameŋ Galili-ŋga, naŋ sêlhac ahê ma sêlic gêŋ dinanj.

Josep kêŋ Yisu ndê ŋamlaj yêc hoc ŋasun
(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Jon 19:38-42)

50-51 Ngac danj mbo, naŋ ndê ŋaê Josep. Iŋ ndê malac Arimatiya yêc gameŋ Judia-ŋga, ma iŋ ŋac

ηayham ma gitēŋ naŋ kēŋ bata Anötö ndê gôliŋ bu meŋ sa tiawê. Inj lau †Sanedrin-ŋga si danj, tigeŋ inj ηalôm whinj yom naŋ ηac sêkic pi Yisu bu sêndic inj ndu, ti gēŋ naŋ sêkôm tēŋ inj, naŋ dom. ⁵² Tēŋ telha dinaj inj tēŋ Pailot gi, ma ndac Yisu ndê ηamlaŋ. ⁵³ Goc inj kôc inj su yēc a gicso dau, kēpaŋ inj ηa po ηayham danj, ma kēŋ inj yēc sêhô danj. Lau sêlêŋ sêhô dinaj gwanaŋ su yēc hoc danj ηalôm, ma sêkēŋ ηgac batê danj yēc sêhô dau muŋ su dom.

⁵⁴⁻⁵⁵ Lauwhê naŋ muŋ-ŋga sêŋsêlêŋ sêwhiŋ Yisu tēŋ ndoc inj meŋ akêŋ gameŋ Galili-ŋga, naŋ sêŋkuc Josep si, ma sêlic sêhô dinaj ti gameŋ naŋ Josep kēŋ Yisu ndê ηamlaŋ yēc naŋ. Tigeŋ bêc dinaj inj lau Israel si bêc sêmasaŋ dau tu sêlic om-ŋga, ma ndoc Sabat-ŋga meŋ kêpiŋ. ⁵⁶ Bocdinaŋ lauwhê dinaj sêmbu sêtēŋ si andu si, ma sêmasaŋ bu ηamalu ti gêŋ ηatô bu sênen oso Yisu. Ma tēŋ bêc Sabat-ŋga, ηac sêŋwhaŋ dau tôm yomsu Sabat-ŋga sôm.

24

Yisu tisa (Mat 28:1-10; Mak 16:1-13)

¹ Sabat meŋ gi su, ma tēŋ wake ηabêc ηamata-ŋga, goc lauwhê dinaj sêti tēŋ bêbêc ganduc. Sêkôc gêŋ ηamalu naŋ sêmasaŋ su, ma sêsa sêtēŋ sêhô dau si. ² Ma sêlic bu hoc atu naŋ Josep kêpi gi tiŋ sê awha, naŋ ndöc ηamala dom. ³ Dec sêšôc si, magoc sêtap Pômdau Yisu ndê ηamlaŋ sa dom. ⁴ Sêlhac ma sêhêdaê, ma ηgac lu ti ηakwê ηawasi atu, sêhoc dau asê ma sêlhac sêwhiŋ ηac. ⁵ Dec lauwhê sêtöc dau, ma sêwec aŋgô andô tēŋ nom. Ma ηgac lu sêšôm tēŋ ηac, “Tu sake-ŋga mac aŋsalê inj naŋ mbo tali,

yêc lau batê si mala? ⁶ Inj mbo lec dom, inj tisa su. Gauc nem yom naŋ inj sôm têŋ mac muŋ su, têŋ têm inj mbo gameŋ Galili-ŋga. ⁷ Inj sôm bu lau oc sêhoc Namalac ndê Atu asê ma sêkêŋ inj sip lau sac si amba, ma ŋac oc sêndic inj pi a gicso dau, ma têŋ bêc titö-ŋga inj oc tisa tiyham.” ⁸ Goc lauwhê dinan̄ gauc gêm yom naŋ Yisu sôm muŋ su. ⁹ Ma ŋac sêhu sêhô dau siŋ ma sêmbu sêtêŋ Jerusalem si, ma sic miŋ yom hoŋ dinan̄ têŋ ŋgacsêŋomi 11, ma têŋ lau hoŋ naŋ muŋ-ŋga sêŋkuc Yisu.

¹⁰ Lauwhê dau si ŋaê bocdec. Maria Magadala, Joana, ma Jems dinda Maria, ma lauwhê ŋatô sêwhin̄. Nac sic miŋ têŋ lau aposel, ¹¹ magoc aposel sêngô yom dau gitôm yom ŋambwa, ma sêkêŋ whin̄ dom. ¹² Goc Pita tisa ma kêtî têŋ sêhô gi. Inj wec bu tôt gwaniŋ sêhô ŋalôm, dec inj gêlic po ŋambwa naŋ yêc. Goc inj kölhö gi ma gauc gêm yom daêsam pi gêŋ hoŋ dinan̄.

Yisu hoc dau asê têŋ ŋgacsêŋom lu

¹³ Têŋ bêc tigeŋ dinan̄ ŋgac-sêŋom lu sêŋsêlêŋ sêmbo seŋ bu sêtêŋ malac Emeyas sêndi. Seŋ akêŋ Jerusalem têŋ Emeyas, naŋ ŋasawa gitôm kilometra 11. ¹⁴ Injlu sem yomgalôm têŋ dandi, pi gêŋ hoŋ naŋ hôc asê têŋ têm dinan̄. ¹⁵ Sêŋsêlêŋ ti sem yomgalôm sêmbo, ma Yisu dau meŋ kêsêlêŋ whin̄ injlu. ¹⁶ Tigeŋ Anötö kôm injlu tandô ŋalêŋ kaiŋ daŋ sa, dec sêŋyalê inj dom. ¹⁷ Ma inj sôm têŋ injlu, “Yom bocke dec amlu asôm têŋ daôm ma aŋsêlêŋ ambo seŋ?” Goc injlu sêkwê dôn̄ sêlhac, ma sêwec. ¹⁸ Ma injlu si daŋ naŋ sêsam bu Kliopas ô yom ma sôm, “Naclen̄ hoŋ naŋ sêmbo Jerusalem têŋ têm dindec, naŋ sêŋyalê gêŋ naŋ hôc asê. Bocke dec am kêyalê dom?” ¹⁹ Ma

Yisu ndac, “Gêŋ sake?” Ma sêṣôm têŋ inj, “Gêŋ naŋ hôc asê Yisu Nasaret-ŋga. Ngac dau inj propet danj, ma inj kôm gêŋ ma sôm yom ti ɳaclai atu yêc Anötö ma ɳamalac hoŋ angô-ŋga. ²⁰⁻²¹ Ma yac akêŋ bataŋ su, bu mboe inj Mesaya naŋ Anötö oc êŋkiŋ bu êŋgaho lau Israel-ŋga su yêc lau Rom-ŋga amba. Tigenj yac mba dabunj-siga atu-tu ti lau bata Israel-ŋga sêkêŋ inj têŋ lau Rom-ŋga bu sêmatôc inj, ma ɳac sêkic yom bu inj mbac ndu, ma sic inj pi a gicsô dau. Gêŋ hoŋ dinaj hôc asê inj, ma kwahic dec bêc tö giŋga su. ²² Ma bêbêc lec yac mba lauwöhê ɳatô sêṣôm yom naŋ kôm yac hoŋ asö. Têŋ bêbêc ganduc, ɳac sêtêŋ sêhô si, ²³ magoc sêtap inj ndê ɳamlaŋ sa dom. Sêmbu sêmeŋ, ma sêṣôm bu aŋela sêhoc dau asê têŋ ɳac, ma sêṣôm têŋ ɳac bu Yisu mbo tali. ²⁴ Lau ɳatô naŋ sêmbo sêwhinj yac, naŋ sêsa sêtêŋ sêhô si, ma sêtap gêŋ hoŋ sa tôm lauwöhê dau sêṣôm, magoc sêlic Yisu dom.”

²⁵ Goc Yisu sôm têŋ inju, “O mac lau! Mac nem gauc sa dom. Lau propet sêhoc yom asê pi gêŋ hoŋ dinaj gwanaŋ su, magoc mac akêŋ whinj gwalec! ²⁶ Sêhoc yom asê ma sêṣôm bu Mesaya gic waê bu hôc ɳawapac hoŋ dinaj, ma tiŋambu tap inj ndê ɳawasi sa.” ²⁷ Ma Yisu whê inju si gauc sa pi yom hoŋ naŋ Moses ti lau propet sêto hêganôŋ inj, e inj whê Anötö ndê yom hoŋ naŋ sêto gwanaŋ pi inj, naŋ sa têŋ inju.

²⁸ ɳac sêsuŋ sa malac Emeyas, ma Yisu kôm bu hu inju sinj, ma êŋsêlêŋ gacgenj ndi. ²⁹ Magoc sêteŋ inj ti ɳaŋga, ma sêṣôm, “Mbo whinj alu, bu ac pacndê ma sauŋ oc ôbwêc sa.” ³⁰ Dec Yisu sôc malac dau gi, bu mbo whinj inju. Ma têŋ ndoc sêndöc sic bu

sêneŋ gêŋ, naŋ Yisu kôc bolom sa, gêm daŋge ma pô kôc, goc kêŋ têŋ iŋlu. ³¹ Ma iŋlu si tandô ɻawa sa, dec sêŋyalê iŋ. Ma ɻagahô en Yisu aŋgô mba. ³² Ma iŋlu sêšôm têŋ dandi, “Yomandô. Têŋ ndoc iŋ sôm yom têŋ hêclu yêc seŋ, ma whê Anötö ndê yom naŋ sêto yêc, naŋ sa, dec kôm hêclu neŋ ɻalôm kac hêclu ɻandô.” ³³ Goc iŋlu sêtisa ɻagahô, ma sêlhö sêmbu sêtêŋ Jerusalem si. Ma sêtap ɻgacsêŋomi 11 sa, ti lau ɻatô naŋ sêmbo sêwhiŋ ɻac. ³⁴ Ma ɻgacsêŋomi sêšôm têŋ iŋlu, “Pômdau tisa yomandô, ma iŋ hoc dau asê têŋ Saimon!” ³⁵ Goc iŋlu sic miŋ yom pi gêŋ naŋ hôc asê yêc seŋ, ma bu iŋlu sêŋyalê Yisu têŋ ndoc iŋ pô bolom kôc.

Yisu hoc dau asê têŋ sêŋomi hoŋ

³⁶ Sêšôm yom dinaj sêmbo, ma Yisu hoc dau asê ma kalhac ɻac aŋgô-ŋga, ma sôm têŋ ɻac, “Yom malô whinj mac.” ³⁷ ɻac sêšö ti sêtöc dandi ɻandô, bu ɻac gauc gêm bu sêlic ɻalau daŋ. ³⁸ Ma iŋ sôm têŋ ɻac, “Tu sake-ŋga mac nem ɻalôm ɻawapac, ma gauc gêm yom daësam? ³⁹ Alic amaj ti gahiŋapa, bu aö dauŋ dindec. Amasec aö, ma alic. ɻalau si ɻamsôm ti ɻakwa mbasi, magoc alic aö neŋ.” ⁴⁰ Iŋ sôm yom dinaj, goc tôc amba ti gahiapa têŋ ɻac.

⁴¹ ɻac atac ɻayham babalec, magoc ɻac gauc gêm yom daësam, ma atac lu-lu bu gêŋ naŋ hôc asê, naŋ gêŋ ɻandô, me mba. Goc iŋ ndac ɻac, “Mac nem gêŋ daneŋ-ŋga ndöc?” ⁴² Ma sêkêŋ i tô daŋ naŋ sêpec su, naŋ têŋ iŋ. ⁴³ Ma iŋ kôc su, ma gêŋ yêc ɻac si aŋgô-ŋga. ⁴⁴ Goc iŋ sôm têŋ ɻac, “Gauc nem bu aö gasôm yom têŋ mac muŋ su, pi gêŋ naŋ kwahic dec ɻandô sa. Têŋ ndoc aö gambo gawhiŋ mac, naŋ gawhê sa bu gêŋ hoŋ naŋ sêto pi aö yêc Moses ma

lau propet si bapia tilhun̄, ma yēc Buku Wê-ŋga, naŋ gic waê bu ŋandô sa.” ⁴⁵ Ma iŋ whê ŋac si gauc sa pi Anötö ndê yom hoŋ naŋ sêto yēc. ⁴⁶ Iŋ sôm tēŋ ŋac, “Sêto yom pi Mesaya bu iŋ oc hôc ŋandê atu ma mbac ndu, ma tēŋ bêc titö-ŋga iŋ oc tisa ma mbo tali tiyham. ⁴⁷ Ma sêto bu lau oc sênenm mêtê tu iŋ ndê ŋaê-ŋga, ma sêsenm tēŋ lau bu sêkac si ŋalôm kwi, dec Anötö oc suc ŋac si sac kwi. Ŋac oc sêndic hu sênenm mêtê dau yēc malac Jerusalem, ma tiŋambu mêtê dau oc sa tēŋ lau gameŋ apa-ŋga hoŋ. ⁴⁸ Gêŋ hoŋ dindec mac alic gatô su, dec oc ahoc yom ŋandô asê pi gêŋ dau awhiŋ. ⁴⁹ Ma alic! Aö oc wakêŋ gêŋ naŋ aneŋ Damaŋ gic bata su, naŋ tēŋ mac. Bocdinaj ambo malac dindec e Anötö kêŋ iŋ ndê ŋaclai nem mac ahuc.”

Yisu pi undambê gi

⁵⁰ Tiŋambu Yisu wê ŋac sêsa sêtêŋ gameŋ naŋ yēc kêpiŋ malac Betani si. Yêc dinaj iŋ hôc amba sa, ma gêm mbec ŋac. ⁵¹ Ma têŋ têm iŋ gêm mbec ŋac mbo, naŋ iŋ hu ŋac siŋ, ma Anötö kôc iŋ sa pi undambê gi. ⁵² Dec ŋac sêpôŋ haduc ma sêmpij iŋ. Ma sêlhö sêmbu sêtêŋ Jerusalem si ti atac ŋayham atu. ⁵³ Ma tôm bêc hoŋ, sêkac sa sêmbo lôm dabuŋ ŋabatêmndö, ma sêhoc Anötö ndê waê asê.

**Anötö ndê Yom Lé̃sêm Wakuc
The New Testament in the Bukawa language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Bukawa long Niugini**
copyright © 2000 Lutheran Bible Translators Australia

Language: Bukawa

Translation by: Lutheran Bible Translators Australia

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

545e5ca3-1e95-59e4-8380-93951e023cf7